

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Corpus iuris civilis

Accursius, Franciscus

[Basel], 7. Juli 1487

Incipit liber secundus de edendo

[urn:nbn:de:bsz:31-318379](#)

Estimus dūtaxat. q.d.nō apud alium in eadē ciuitate
Coherentur. vt. ff. c.l.i. 7. s.ti. i.l. q. 7. j. de bona. l. in hac.
CExplicit liber primus. Et incipit liber secundus
• **E**ccl. dicitur est. s. d. magistris. sequit̄ de iudicis que
d p. magistrat̄ exercens. vt. ff. de orig. iu. l. q. s. p. originem.

nil hinc debitum vendicates. nois suis
tim fungant officio. nullas infligant
multas seniores noui exerceant quæ
stiones. plebem vel decuriones ab
omni improborum insolentia et te-
meritate tueantur. vt id tamen quod esse di-
cuntur esse non desinant".

nihil indebitū vendicātes .noīs sui
tūm fungant officio .nullas infligant
mulcas seniores noue exerceant q̄
stiones .plebem vel decuriones ab
omni improborum insolentia et te-
meritate tueant .vt id tūm qđ esse di-
cuntur esse nō desinant .

¶ Idem a Tatiano pre. pre.

Dicitur a Lautiano, p[ro]p[ter] eccl[esi]am:
Er oes^o regiones in quib[us]
fera et periculi sui nescia latro
nū feruet insania, p[ro]batissi
mi q[ui]z et discretissimi defensorib[us] assint
discipline et quotidianis actibus p[re]sint
q[ui] nō sinat criminata impunita coale-
scere^o remoueant patrocinia q[ui] fer-
uorē reis et auxiliū sceleris impartie-
do maturari p[re]sclera fecerint.

Efesores civitatum oblatos
sibi reos in ipso latrocinio vel
progressu violente aut perpetrata
to homicidio aut stupro l'aptu vel
adulterio ~~de~~ per hemorautis publicis
filiis traditos expissio crie. cu is a quibus
suerit accusati moris sub idonea pse
cutorum ad iudicium dirigantur.

Cutio ad iudicium dirigantur. •
Imperio. & The. Ceciliiano
Esensores ita precepimus ordinari ut sacris orthodoxe religionis imbuti mysterijs reuerendissimorum episcoporum necnon clericorum & honoratorum ac possessorum curialium decreto constituant de quorum ordinatōne referendum est ad illustrissimā p̄toriam p̄tatem litteris elusione magnifice sedis eorum solidę autoritas. q̄ si q̄da qualibet persona in publicā disciplinā in lesionem possessorum fieri cognoverint defensores deferēdi habent p̄tatem ad illustres & magnificos viros. p. p. & illustres viros magistros equitū & peditū magistrorum et officiorum & comites pauci sacrarū largitionum ex rerum pristinarum

Idem. aa. Ecclio. pre. pre.
Ultremus cura ac solertia de
sensorum minime possessores
maioribus mensuris et ponderi-
bus a susceptoribus pergrauari. sed eos
tephenos ad iudicium dirigi cuius po-
comissoe fraudis iudicio. **I**lli dicitur
fieri permittimus ut si priuinalibus
natis testari iniurie lectiones suas cu-
pientibus actorum consuetudo a defenso-
ribus tenegetur. licetia eius tribuas.
querele proprie libellum conscriptum eo
tpe quo fuerat testandum in frequen-
tioribus ciuitatum locis proponendis

ad intentionē fundandā facit etiam ad hunc secundū intellectū
vt. ff. ad. l. fal. martius. s. fina.

IC Officium dicit vna lex qd si tutor non faciat tñnes l' factae n
exhibeat fme nō edit habere locum acto e tutele, vt, ff. de tu, et ra, vii, l
i. s. officio, et dicit alia h' procurator nō edentē da ri mādati contra
sociū p' socio, rg. ff. c
l. quedā sic & cum st

cōueniēdīq̄ scribas tabulariōs et
cetera officia publica cōmonēdi . p
que libellū colligi oportebit at q̄ in
uitis. s. memoratis personis sub acto
torū cōfēctione ingerēdi quorum
questiōne fides possit inquiri . qua
probata in eos quos gelatorum peti
tam confectionē negatice cōluterit
vi gor iudicariūs exerceatur

Imperator Theodo. et Elalent.
Liro pre. pre.

Delli defensorum licere decernimus si de publica sollicitudine voluerit se liberari nisi diuinos affatus intinuerit tue sub limitatis officio triginta libraru[m] autem penam tam moderatoribus prouinciarum q[ui] ceteris iudicibus vel temeratoribus sacri nisi oraculi subituris si neglecta fuerit autoritas pa[re]cipialis

De magistratibus³ municipalibus

Imper. Constā. ad florentinum
• Ecuriones ad magistratum
v lēgationem annonarum
ante tres mēses amplius
noiari debēt. ut si querimonia eorum
iusta videat sine impedimento inabi-
soluendi locū aliis subrogetur.

Gloria tuorum iudeorum
Imperiale valens et valenti ad Ger-
monium num
Agistratus conficiendo

De offi. iudicis^c alexandrie.

Gymna. Leo et anto. aa. Ele. ducatur
praefecto augustali.
Elbemus apud alteradrie dum
taxat clarissime ciuitatis iuri
dicu licitum et concessum esse
singulis quibuscunque volentibus do
nationis conscripte soleniter instru
mata refuare eis denique robur adi
ciet gestorum series apud eundem
virum confecta tanque si apud virum
clarissimum moderatorem prouicie
vel magistratus vel defensores ple
bis habita fuisse dicentur.

**Explicit liber primus Incipit liber
secundus de edendo f.**

Imperio Antonini emilio.
Ad se quisque

Dilectus
que admissum
b pecuniam
quante depo-
suisse dicitur
heri tibi pro-
bes nam qd
desideras ut
ratones suas
aduersaria tu-

Fapud is. sc.
tuder. et dic qm
q̄ modis ca
sum. primo res. i. c.
ap. vt. j. te app. l. ne
cas. et la pconsulto
z. l. eos. i. h. scđo res
i. causa principalia.

pra. sed ibi te pena corporali in fiscum inferenda hic patrono. Itē intelligo nisi peniteat vocante v'l nisi patronus nō veniat v'l nisi volēs vocet. vt. ff. e. q̄uis. t. l. libertus.

Quod volēs vocet, ut. ff. e. q̄uis. t. l. libertus.
Dum potestate agunt. i. degunt.
Hon pñt. transit de singulari ad plale. ut. ff. te ope
no. nun. l. de pupillo
q̄ pñt. sice. j. de testa
mentis. l. oīm. t. ff. de
transac. q̄ cum in fi.
Itē intellige in filiis
justis nālibo. vel ad
optuīs durante ad
opti. nū in caſtrenſi
vñq̄. vi. ff. l. adop
tiui. in prin. t. de iud.
l. his. t. dic. vt ibi. et. l.
ſia me. t. ſur. ſerui.
Itē fallit b̄ in alq̄s
caſibus q̄a diti. s. de
epa. au. l. ſilenones.

Rōne honor h̄mōi p̄ſonis debeat. ci
igif p̄ſtearīs p̄fōr. tui filium ſine p
miſſu p̄ſdiſ te in iūs rocaſſe. pena
editio p̄petuo p̄ſtitutaz reſcripto
tibi p̄cedi b̄ temere deſideras.
Dimp. Diocletianus & Maximia
nus. a. a. Roxane.
Qui in peſte p̄ſis agūt adū
ſus eos expiri nō pñt. ſi ig
tur emancipata es venia edicti peti
ta. b̄ facere n̄ p̄hiberis: qđ t̄i matri
pſona eſt obſeruandum.

e. C. OIris, h. vulgo
cepereit. qz certa est.
vt. ff.e. l. m. in f. et. l.
v. t nosq; c. p. referrad
proximū calū nō ad
supi? responsum.

c **D**e pacto metu iudiciorum punetur ad pacem est transacta. ideoque
 non interficerit.
 c **O**nditionis. id est grauiam non conditionis incerte.
 b **T**erminii. id est conditionis quod ad utrumque se habeat.
 i **C**onventione. i. pacto. l*r* **F**initum. i. finiri potuit.
 i **C**um igitur dixit in genere. nunc in specie.
 m **P**etitum. i. auus petiit a p*re*ce tuo. s*r* si vita. i*c*.
 n **T**uo philiu*m*o. o **P**rofiteans tu filius philini.
 o **V**ita. s*r* pater*t*uus. p **D**ecederet philinus.
 p **R**estitueret. hec tota est conditio.
 q **S**extante. i. duab*v*en*c*is. vel insti*v*e l*ex*e*r*e*s*. insti*v*e*s*. hereditas. vel
 potest dici de sextante rotius hereditatis vel sue partis tant*f*u*s*.
 r **D**ando. ante partem.

Quid p̄quis
Verum filius p̄gō videbat nullā esse remissionē i p̄ ob cām datū
erat repetendū q̄si cā nō secura. vt. ff. de dī. ob tur. ca. l. i. s. ob tur
pem. et de dī. ca. da. l. i. sed m̄ fātis est. incertū dditionis cē remissi
sum. vt h. i. j. e. cū p̄ponas. vt. j. n. i. de fideicōmissia. vt. ff. de ret. ob.
q̄ romē. s. fi. sed videt ser rōmō nō valere b̄ paciū. primo q̄ ad
bucnō p̄petebat ius cui renunciabat. vt. ff. de le. q̄ si ita scriptum
s. si sub dī. i. ff. de acq̄. h̄re. q̄ sup̄stisit. l. i. s. q̄. i. de reg. iur. qui
post. s. qd̄ q̄s. i. ff. de succēs. e. l. i. s. decretalis. q̄ sunt ~~so.~~ in repu
diatione loquunt p̄dicta iura. sed paciū valet vt hic i. ff. i. h̄te
di. s. fi. et d̄ mini. l. deniq̄. s. si qd̄. z. ff. si a pa. q̄s su. ma. l. i. s. si parē
at. s. j. de cap. i. possili. re. l. nec noe. sed ibi erro. i. p̄ assignari alia
q̄ paciū iō valer. q̄ duoz̄ p̄sensu vallaſ. vt. ff. e. l. i. s. paciū. sed
repudianio vniuers volūtatem. secūdo obstat in eo q̄ heres p̄sen
tiendo legatario aī aditā hereditatē in accipiendo legato nō amittit
interdicū q̄p̄ legato. vt. ff. quip̄ le. l. i. s. q̄ ait p̄tor. So. illud
magis accidit repudiationi q̄p̄ pacto. vt. ibi iniurabat legatarius
ad delinquendū b̄ yō. tertio obstant ea iura q̄ dicunt non valere
paciū future successioni. vt. j. e. l. fi. et de col. l. paciū. et de inof. te. l.
q̄n. s. i. et de inutili. sti. l. ex eo. So. b̄ non agebat vt non esset heres
fratri. sed vt has tres ex cā fideicōmissiō peteret. nec p̄ paciū
inaliq̄ reby heres esse phileſ. q̄rto nonne ī vnluntatē defuncti. et
sic ī legē sit hoc paciū. vt in aquā. de nup. s. disponat. col. iij. et sic
non valer. vt. j. e. l. pacra. h̄n. non est ī. id em̄ paciū ī legē est qd̄
let phibit interponi. ita i qd̄ ī voluntatē defuncti et. b̄ est gestator
non phibuit. satis em̄ h̄z ei cōsulere vt agere possit. ar. ff. de pac. l.
paciū. et. l. pacifci. i. ff. de edi. edic. q̄re. s. p̄ q̄nto b̄ paciū iō lūp̄s
vires. q̄ liberos philin⁹ non sustulit. ḡ cā secura et stat paciū. h̄n.
h̄c fuit impulsua non finalis. ar. ff. de tona. l. i. s. fi. vel finalis c̄

fuit proxima remissio. non autem hec quia filios non habet. sed et non est hic transactio. ergo hec lege debuit poni. i. n. i. huius non immo pactio quia non fuit de re dubia. Item an possit agi pro certante. si traditus non fuisset. r. n. ita quod fuit id. ut facias. vel des. i. remittas ut. ff. d. di. ca. da. si mulier. hinc autem remisit. acceptilatones et aequali stipulationes emat.

dādo* cū liberos p̄hīlin?* nō sustin-
letit. interpositū non idcirco p̄t ini-
quū videri q̄ "facta sicut placuit di-
visione dīe suū te" filio eius supersti-
te functus* esset.

Dicitur. Imp. Seue. 2 anto. a. claudio.
Est renditione hereditatis?
a te sacram. si creditores
emptores actiones suas mo-
uisse pbare potueris eosq; eas spon-
tanea voluntate suscepisse. exceptioe
faciti pacti non inutilit defendere.

Eadem a q. restituto,
Eru? creditori meliore cāz

reformare nouo pacto obligationē
recte p̄stitutam non p̄t^r

Dicitur. Idem a a. Galerie.
Officij liti^f de p^dio mote^e re-
nunciasti^b cām finitam in
flaurari posse nulla^b ratio pmitit

¶ *Functus pater tuus.*

Post renditionem hereditatis transferende ad empatorum
cum omni onere et emolumento. unde in singulis non p-
statur evictio. ut. *De euc. l. prima.*

Et te. id est herede

30 Porueris tu venditor
31 Fos emptiores.

¶ eos empros.
¶ eas scilicet actiones.

b Spontanea nec enim coguntur directo, sed tu venditor con-
uentus si soluisti h[ab]iles recurlum contra emptorem per actionem
ex vendito ut restituas v[er]o, de here, ven. l. q. ff. de her. vel ac. ven. l. q.
q. si venditor,
c Taciti facti, s[ed] inter te et creditores, sed videtur quod ipso iuri liberatus, vt ff. de so. l. solutionem s[ed] die non esse factum an si no-
nouansdi. at. ff. de p[ro]p[ri]etate. Itē nunquid si unus creditor tan-
tum egit prejudicat ceteris, vel si unus una act. an in alijs p[re]dictis
dicet. R[es] non pot. j. ne v[er]o pro mal. f[ac]t. et. s. de epi. t de aut. p[ro]p[ri]e-
teros. t. j. de exc. tu. l. voluntaria. t. ff. e. rescriptu[is]. in prin. nec obi-
stat primo dicto lex illa. ff. e. maiorem, quia alio casu loquitur.

- **Eruus.** facere potest. vt. ff. e. & venditor. & de reg. iur. h. me
s lidor & de acqui. re. to. etiam in virtutis & de verborum obliga. l.
• seruus rectante.

Contra. Non potest. sic et si depositi seruus tuus. et dilectus. i. si sicut unus. le. § i. et de iure iurant. si seruus. t. l. quanto magis. et hoc communis ratione que est a tertius pactum alteri non nocere. vt. ff. e. h. unus. q. item in summa. Item quod dicit in fine loquitur in acquisitis. secus in acquirendis. vt. j. de acquirendis. possessione. l. si. et de hinc. in isti. l. in. in fine. Itet in dominicis preterib[us] in seipso se enim vel occasione note. vt. ff. de vi. et vi. ar. l. i. h. quod adiungitur. vel occidens. tunc subtraxit domino. vt. ff. de pecu. sed et si damnum. h. sed et si in eentrum ipsa dies dominica. vt. ff. de pecu. deposui. h. stichus. iure autem peculiari facit deteriorem domini conditionem. vt ff. de perso quis seruum. h. eriaz. Excepte septem casus si donet. vt ff. e. l. contra. d. filius. Secundus si compromisit cum pena. Tertius si suscepit iudicium. Quartus si fideiusterit in causa non peculiari. vt ff. d. p. l. in. h. si filio. t. h. si fu. Quis si se magauerit emendu. Seretus si viderent se. ff. m. si fu. extero. Septimus si voluerit. vt. ff. de pol. si quis ueretur. h. voto. Item no. q. de novo pacto. n. a. i. ipso actu.

Dicitur ppter sententiam. ut. ff. c. l. finit. autem
dicitur. qd si in instante qd huius et iuris tenetia in dubio.
q. dicitur apud iudicem.

Iuris tenetia. hec renuntiatio liti non more nocet. pactum vero et an-

ti post. ut diri. s. l. et nullum facta hec renuntiatio ppter vel ab initio adiuc-

satio per huiusmodi nolo.

et plus venire ad causam.

quodque non potest ostendere.

eripie vel tacere latet.

ut. j. q. ac. n. pos. l. si ea.

et. de mino. l. si filii.

et. b. odio liti. ut. ff. de

mi. l. minor. qd sp. pl.

qd qd diecum qd p. mi.

enniu. tacendo renunti-

at. et leui more. ut. j. d. ps.

xx. an. l. h. nisi diccas.

instans summa p. renun-

cationes scz.

b Nulla r. b. c. ois.

iuris. secus si sp. alii ut

in minore.

Editori. de

pre. s. residua

a Inter te

debitore.

b Ob. cas. no. cam

in pac. p. fideran. ve-

si. de except. to. l. q. s. i.

in. **C** Fide. i. fidelia pa-

trocinio.

n Li. i. solutio

n Honorario. ut. p.

pactum qd p. tue. ff.

c. l. i. f. g. s. p. t.

o Doli. q. est. c. ois.

ut. b. ex. to. l. q. s. g. n. a.

liter.

p Per ignorantiam

iuris vel facti. a. zo.

c. u. de v. a. n. traet. vi-

tando. b. ut. dixim.

s. de iur. i. fac. s. g. cum

q. s. r. est. r. q. liberat.

erat vinculo nati. ut

ff. de s. stich. s. n. a. l. q. dicunt ideo. q. favorabilis est hec exceptio

ut. ff. de s. d. i. inde. q. except.

Item no. b. cui datus actio. i. c. vi. ff. de

stich. l. i. q. q.

q Potuisse. i. b. facere pactum b. benefici. s. est induxit p. edictum

edictum curuli.

Dicta s. legem. s. legem. ut. i. s. q. a. l. i. p. l. i. ff. d. s. ob.

g. n. a. l. i. r. l. se.

s Consist. ut. j. n. e. l. p. l. i.

C Otra l. nos. mores. i. c. o. e. non ipius qui fecit. ut. ff. de iniur.

ut. e. apud l. o. n. e. i. idem ait aduersus. i. b. exempli de futura

successione. ut. j. e. l. f. idem dicas. si fiat s. alias ptes. a. r. i. o. ut. ff. e. o.

ut. e. g. s. p. t. r. et distingue b. q. pacta alia f. m. leges. i. t. u. c. valet

principale et accessorum. ut. p. to. u. m. b. u. n. c. t. u. u. ut. r. a. m. e. actio. alte-

ro sit. d. e. n. i. s. i. i. n. p. t. a. g. a. f. ut. ff. e. i. s. c. r. i. p. t. q. s. i. p. a. c. t. o.

de trans. l. q. fidem. a. l. s. i. legem. i. t. u. c. n. e. l. t. u. n. i. n. v. i. h. i. c. i. i. d. e. n. i. s.

non dubium. i. d. b. ob. si stipulatio. s. modo. a. l. n. c. i. g. i. j. de insti-

l. stipu. ex eo. alia p. er legem. i. t. u. c. n. e. l. s. i. c. e. s. s. o. n. u. valer. i. n. o. p. rincipale.

ut. d. b. ob. stipulatio ista. s. alteri.

v Nulla v. m. v. res. a. n. s. i. s. t. q. t. r. v. p. r. a. i. s. t. p. i. m. i. n. f. i. n. m. a. t.

et elidit. addit. q. t. n. i. s. a. d. i. u. i. q. b. n. o. n. p. l. i. q. d. i. n. e. s. i. b. e. l. d. i. d. i. t.

q. n. elidit. actio. et adiuvat. excep. i. q. adiuvat. actio. et elidit. et

cep. partit. a. i. r. p. a. t. n. r. c. t. i. t. q. d. i. c. e. s. i. j. l. p. i. m. i. n. f. i. c. c. i. l. o. n. e. t.

stipulatio. et aio nouandi facte. ut. i. s. t. i. q. m. o. t. o. l. o. b. s. i. t. e. p. c. e. t.

stipulatio. et. b. p. c. t. i. c. t. o. l. i. t.

Item informat. actio. et pacta in. et inenit. app. sita.

q. noua forma. da. et. ter. actio. ad. qu. m. o. d. f. ut. ff. e. i. u. c. g. i. s.

q. n. i. m. o. Item. i. p. p. t. r. aliud. q. b. on. g. o. s. i. l. o. n. e. f. i. d. e. i. t. e. x. e. m. p. t. r.

m. o. p. p. a. c. t. i. t. r. i. c. t. i. i. u. r. i. q. s. i. c. c. e. d. i. t. i. n. l. o. c. i. a. p. p. t. r. v. i. t. ff. s. i.

q. s. e. a. u. s. i. e. n. s. q. i. n. i. u. r. Item. elidit. ut. pactum. s. n. o. p. r. e. d. o. r. i. d. i.

c. o. i. e. l. p. a. r. a. n. o. n. i. m. a. m.

x Editori. e. s. l. f.

y Qdusa est. ut. ff. de solu. stich. s. addit. i. j. ad. l. fal.

l. i. j. de fideic. c. i. sc. o. m. i. de neg. g. e. s. i. ab. e. q. i. ff. de fideic.

s. i. rebitori. creditor. i. j. de h. e. r. e. s. i. l. p. s. i. j. de i. u. r. e. d. l. l. f. i. s. i. s. i. p. o. i. t.

ip se. h. i. p. i. t. r. i. u. e. n. t. a. r. s. i. q. d. s. e. n. o. e. r. i. n. g. u. i. f. a. c. t. o. q. d. v. e. d. i. c. t. o. e.

d. i. s. t. i. n. g. u. e. b. q. a. u. t. c. r. e. d. i. t. o. r. d. a. b. i. t. o. r. i. v. e. l. e. s. i. c. c. e. d. i. t.

v. r. d. i. c. t. i. n. e. n. a. f. i. d. e. i. s. s. o. r. e. v. i. f. f. d. e. f. i. d. e. i. s. s. o. r. e. v. i. f. f. d. e.

t. i. s. t. i. f. i. d. e. t. o. r. e. v. i. f. f. d. e. f. i. d. e. i. s. s. o. r. e. v. i. f. f. d. e.

t. i. s. t. i. f. i. d. e. t. o. r. e. v. i. f. f. d. e. f. i. d. e. i. s. s. o. r. e. v. i. f. f. d. e.

t. i. s. t. i. f. i. d. e. t. o. r. e. v. i. f. f. d. e. f. i. d. e. i. s. s. o. r. e. v. i. f. f. d. e.

t. i. s. t. i. f. i. d. e. t. o. r. e. v. i. f. f. d. e. f. i. d. e. i. s. s. o. r. e. v. i. f. f. d. e.

t. i. s. t. i. f. i. d. e. t. o. r. e. v. i. f. f. d. e. f. i. d. e. i. s. s. o. r. e. v. i. f. f. d. e.

t. i. s. t. i. f. i. d. e. t. o. r. e. v. i. f. f. d. e. f. i. d. e. i. s. s. o. r. e. v. i. f. f. d. e.

t. i. s. t. i. f. i. d. e. t. o. r. e. v. i. f. f. d. e. f. i. d. e. i. s. s. o. r. e. v. i. f. f. d. e.

t. i. s. t. i. f. i. d. e. t. o. r. e. v. i. f. f. d. e. f. i. d. e. i. s. s. o. r. e. v. i. f. f. d. e.

t. i. s. t. i. f. i. d. e. t. o. r. e. v. i. f. f. d. e. f. i. d. e. i. s. s. o. r. e. v. i. f. f. d. e.

t. i. s. t. i. f. i. d. e. t. o. r. e. v. i. f. f. d. e. f. i. d. e. i. s. s. o. r. e. v. i. f. f. d. e.

t. i. s. t. i. f. i. d. e. t. o. r. e. v. i. f. f. d. e. f. i. d. e. i. s. s. o. r. e. v. i. f. f. d. e.

t. i. s. t. i. f. i. d. e. t. o. r. e. v. i. f. f. d. e. f. i. d. e. i. s. s. o. r. e. v. i. f. f. d. e.

t. i. s. t. i. f. i. d. e. t. o. r. e. v. i. f. f. d. e. f. i. d. e. i. s. s. o. r. e. v. i. f. f. d. e.

t. i. s. t. i. f. i. d. e. t. o. r. e. v. i. f. f. d. e. f. i. d. e. i. s. s. o. r. e. v. i. f. f. d. e.

t. i. s. t. i. f. i. d. e. t. o. r. e. v. i. f. f. d. e. f. i. d. e. i. s. s. o. r. e. v. i. f. f. d. e.

t. i. s. t. i. f. i. d. e. t. o. r. e. v. i. f. f. d. e. f. i. d. e. i. s. s. o. r. e. v. i. f. f. d. e.

t. i. s. t. i. f. i. d. e. t. o. r. e. v. i. f. f. d. e. f. i. d. e. i. s. s. o. r. e. v. i. f. f. d. e.

t. i. s. t. i. f. i. d. e. t. o. r. e. v. i. f. f. d. e. f. i. d. e. i. s. s. o. r. e. v. i. f. f. d. e.

t. i. s. t. i. f. i. d. e. t. o. r. e. v. i. f. f. d. e. f. i. d. e. i. s. s. o. r. e. v. i. f. f. d. e.

t. i. s. t. i. f. i. d. e. t. o. r. e. v. i. f. f. d. e. f. i. d. e. i. s. s. o. r. e. v. i. f. f. d. e.

t. i. s. t. i. f. i. d. e. t. o. r. e. v. i. f. f. d. e. f. i. d. e. i. s. s. o. r. e. v. i. f. f. d. e.

t. i. s. t. i. f. i. d. e. t. o. r. e. v. i. f. f. d. e. f. i. d. e. i. s. s. o. r. e. v. i. f. f. d. e.

t. i. s. t. i. f. i. d. e. t. o. r. e. v. i. f. f. d. e. f. i. d. e. i. s. s. o. r. e. v. i. f. f. d. e.

t. i. s. t. i. f. i. d. e. t. o. r. e. v. i. f. f. d. e. f. i. d. e. i. s. s. o. r. e. v. i. f. f. d. e.

t. i. s. t. i. f. i. d. e. t. o. r. e. v. i. f. f. d. e. f. i. d. e. i. s. s. o. r. e. v. i. f. f. d. e.

t. i. s. t. i. f. i. d. e. t. o. r. e. v. i. f. f. d. e. f. i. d.

L.i.7. ff. e. si vñ. h. pacta rei tu remisit puta. is si p[ro]vidicat h[ab]eret
vt i. ff. e. si tibi. h. cuius possessor. sed est h. ff. de vñ. pe. l. si post. So.
vt ibi. Itē h. ff. e. i. antepenul. sed pone ibi casum vt dixi. v[er]o dic
tercio acto[rum] legatas p[ar]te temisit debitor[um] amore heredit[us] nō
p[ro]vidicat in residuo. dic ergo alij[us] heredibus fm primū. vel alij[us]
qui heredes nō erāt
f[ac]tū. vel alij[us]. scilicet
debitorib[us] affectōne
heredit[us].
a. Remisisse. s. pat
cio.

Debitor[um] te
cessit credi
tor[um] multo[rum]
debitor[um] duob[us] reli
ctis hereditibus. sed. i.
l. p[ro]xi. decessit debitor[um]
Pacionib[us]. hal
bitis intere[st]os secus
in creditorib[us]. vt. ff.
e. l. suū. h. f. i. l. seqn
ii.

Dic. Loll. in totū.
Futari. a p[ro]f
nam psonā. vt. ff.
famili. h[ab]er. l. liq. i. fami
her. l. licet. i. ff. de re
tur. l. alter[us]. i. ff. e. l.
tale. h. p[ro]di. i. l. fivn
h. pacta.

Acto. ipo iu
p[ro]te v[er]o dic por
cionib[us] ques
tis ipo iure. vel ve
rues es alienū diui
sum ipo iure. vt. i. f.
scilicet. p[ro]l. i. fa. h[ab]er. l.
ea. i. l. licet. i. de here
ren. l. i. i. l. p[ro] heredit
tarib[us]. i. de heredi. ac.

Ip[ro] herede. i. qd[icitur] dicit es alienū. i. qd[icitur] ipse alij[us] vel alij[us] sibi debebat

vt. ff. de ver. sign. cedere diem. h. es.

Su[n]d[us] successorem.

Hic p[ro]t. i. p[ro]ere alieno quis in solidū obligari nō p[ot]est pacto

fud. i. f. a. o. i. p[ro]tere inter eos q[ui] vñ. h[ab]er chirographa debito

ri. i. satissimac et creditoribus qd[icitur] si non facit. vt reddat chirograp
pha. vel ad interesse v[er]ificat qd[icitur] cōuenit cōuenit

Honorario. i. de iure pretorio.

Chirographa. i. instrumenta.

Exhibendia. s. condi. ob. ca. u. v[er]o dic vt exhibeat fm. l. ff. famili.

h[ab]escit. si questint.

Moherede. subaudi agere potes als h[ab]er dem.

Placiens vt. s. perficiantur.

Olouenire. pre. ver. sed nūquid illo casu ille qui debuit ex co

ueniente in solidū creditoribus respondere prius omenit. vt eue

nit in duobus magistratib[us]. i. antib[us] tutorē i. recōuenientib[us] vt ali

terius pericolo tantū d[icitur] vt. ff. de magis[tr]oue. l. i. h. si iper. h[ab]it. nō

q[ui] v[er] ibi dicit p[ro]inde est ac si alter tantū d[icitur] tutorē.

Dic. Scens. quidā in ponunt casum stipular[um] su[um] a te. q[ui] nudo

pacto cōuenisti vel cōuenies. hec positio non valet. quia

quare diceret statim. nā si post vel ante p[ro] mille annos pa

c[on]tra esse idem esset. p[ro]terea nō ageret ex pacto. vt ar. ff. de bte. in

stu. i. a. se. i. de cond. insti. instituto. Alij[us] q[ui] p[ro]p[ri]ec[ta] tecū. qd[icitur] in p[er]tra

etu quē feci vel faciā tecū de imperialibus intelligas i. tractus

stipular[um] erat decē. Iu[er]o dic tercio fm. ou. paciū fieri incōuenēti

vt aliqd[icitur] fieri stipular[um]. i. agit ex stu. informata i. ex pacto ff. ver.

sed quid si vt aliquid fieret debito i. cōuenit accipien[ti] pecuniam

sine v[er]surie. h[ab]it. nō p[ro]to ei informari stipulationē. cu[nd] nō ipse ali

us interposuit sed si daret v[er]suras forte h[ab]et. q[ui] g[ra]m v[er]suram

se ex[cep]to onerauit. Itē ad hoc vt resiliat pactū nudū ex p[er]mu

latōe intellige stipular[um] factā sup principali. paciū vero nudū

sup accessorio. aliud aut dico si r[es]lido pacto cōuenit te permittā

do. i. si nō dederis stipular[um] penā. nā hic nō p[ro]to pactum vestiri a

stipulationē. quā stipular[um] pene sit accessoriū. paciū p[ro]p[ri]ec[ta] p[ri]ncipe

palē. i. p[ri]ncipale nō vestit ab accessoriō. sed ecō i. v[er]o. i. de contra

l[oc]en. stu. l. nuda. Itē si nudo pacto cōuenio de p[ro]mūndo. i. incōueni

entia aliquid nudo pacto p[ro]ficio. deinde ex intervallo primū

pactū v[er]o rei tradidit ex eius. an i. scdm pactū a primo sū. mat v[er]

rea. h[ab]it. nō. q[ui] ab inf[us]o fuit statuta tm naturalis obligatio. i. postea
nascit[ur] ciuilis. sed sec[undu]s v[er]o a principio nascit[ur] etiā conditionalis
ciuilis i. naturalis vt in venditōe conditionali. vi. ff. de peri. i. co. re.
vendi. l. si in venditione. fm. a. o. Itē quid si nudo pacto i. vesti
to interposito tollam per accep. vestiti. an remater aliud. quidā
dāt q[ui] fieri. ff. i. con
sider. emp. l. h. cel
sus. h. si annua. i. ar.
ff. de cōtra. ta. l. si post
mortē. h. si.

q Exstipulatione
sc[ri]ptor[um]

Icertis. a. a. Eumero.
Debitor[um] pactōibus credi
tor[um] petitō nec tolli nec mu
tari potest.

Idem. aa. Cornelio.

Debitor[um] debitoris ex
lege duodecim tabularū es
alienū hereditariū. p[er] portio
nibus quesitis singulis ipso iure di
uisum in solidū vñ. obligare non
p[ot]est creditori. i. qd[icitur] i. honorario suc
cedentib[us] iure locū habebit. i. chiro
graphis itaq[ue] omniib[us] exhibēdiſol
ēi coherede. i. p[er] nō p[ro]fectus in diui
sione placitis. cōuenire quātū tua
interest potes.

Idem. aa. Cornelio cheresimo.

Etens ex stipulatōe q[ui] pla
citi seruandi causa secula est
afficessit pactū. seu p[ro]statis

Impa. Justi. Joanni. pp.
I quis in consubendo in
instrumento sese confessus fu
erit. nō v[er]surū sive p[ro]scriptio
ne. p[er]pter cingulū militi. sive. vel di
gnitatis vel etiā sacerdoti. preroga
tuā. h[ab]ante dubitabat sive oportet
at eandē scripturā tenere. i. eu[er] qui
hoc pactus est non debere aduersus
suam cōventionem venire. vel lu
centiam ei prestare. discedere quātē
a sua scriptura suo autem iure vi
t[er]e. Sancimus nemini licere aduersus
sua pacta venire. i. trahentes deci
pere. si enī. Et ipso p[ro]tor[um] edito.

GStatim. sive a[ll]i
sive p[ro]p[ri]et. vt i. j. de edi
ac. si ap[er]t. et de v[er]sur. si
v[er]suras. i. ar. ff. de ini
cen. r[ati]o. nau. l. si quis. h. q[ui] ita. i. ff. si cer. pe. l. lecta.

Iceros. casu. pone in v[er]suris vt. l. i. de v[er]sur. creditor. vel po
ne in opis nudo pacto debitis vt. ff. de ope. l. i. opis. v[er]l
donato[re] olim. hodie sec[undu]s vt. l. i. de donato. si quis. ar. h. si.
vel in seruis ex qua[nd]ib[us] cā p[ro]mitentib[us]. postea facis liberis. et
ita sciebas se nō teneri nisi naturaliter. sed vim ciuilis credibant
for[ce] h[ab]e. si aut[em] poneres in eo qui credebat se ciuiliter et naturaliter
obligatū. qui et naturaliter in etiā stipulatōe facta subueniretur
p[ro]missori p[er]pter facti. i. r[ati]o. vt. j. de erro. cal. l. i. q[ui] h[ab]e negari videt
fm. a. o. dic et g[ra]si. i. cert. l. i. paup[er]iorib[us] trilo fm. v[er]l. sic soluit h[ab]i. de
fidejcom. l. i. v[er]l. ibi duplicita. s. alimenta. i. ultime voluntat.
i. h[ab]erās soluit ibi sciens. i. sic etiā nō ob. j. de nō nu. pe. cū fid.
i. Obligare. te p[ro]stādo in postez. sed h[ab]i. ff. de v[er]sur. l. cū. de in rem
ver. So. vt ibi in gloss. Cennio.

I quis in consubedo. nō est in hoc v[er]is. vt. a. p[er]t. paciū.

Quilibet. nā vt cōuenias sub magistro militū h[ab]et
præp[ar]egit. vt. i. de iur. o. iu. l. magisterie.

Dignitatis. dignitas est gen[us]. sacerdotiū species. i. dic de r[ati]o
li sacerdotio. w. f. de ga. lb. l. i. si q[ui] dices d[icitur] clericis corrigere i
tate. de fo. comp[ar]e. si diligenter. i. q[ui] auten. fredenc[us]. que ē supra de
cpi[us] i. cler. auten. latum? i. h[ab]i. d[icitur] q[ui] nō possunt renunciar[re] p[ro]
i. legio[n]is. ar. i. in auten. de sancti epi. h. econo. q[ui] col. ix.

Decipe. Sduo iuncta nō permititur. sed alterū vt h[ab]i. pacta
venire. licet quandoq[ue] vt statim dices in easibus in quibus nō vi
de recipere cū autoritate legi fiat. Itē h[ab]i. trahentes recipere

i. ff. de mino. in cause. q[ui]. h. pe.

Ad dicto. q[ui] est. ff. e. l. iu. i. gen. h. p[ro]tor[um] ait.

Bh[ab]o valeat. nō p[ot] reddi ratio. vt. ff. d[icitur] v[er] obli. a. ticio. l. fi. ibi
cur ibi idem t[er]e.

Antiqui. vt. ff. ad v[er]l. l. fi. h. pe. in fi. i. de mino. si iuder. i. ff. eo.
l. paciū. i. s. d[icitur] epis. i. cler. si q[ui] in scri. h. h[ab]i. diu[er]s[us] com. in. l. i. si cō
iuenit. So. vt. h[ab]i. t[er]e. fallit h[ab]er regula in quibusdā casu[rum] notat[ur]
hic a. So. p[ro]m. ff. d[icitur] paciū do. i. die. h[ab]i. speciale. vt. ar. ff. so. mal.
i. Sd[icitur] ff. so. ma. l. alia. h. eleganter. h[ab]i. q[ui] h[ab]e no[n] more. i. Ter
ti. ff. d[icitur] postul. l. q[ui] p[ro]hibet. h[ab]i. p[ro]hibet honore p[ro]ficiens. vt. ff. e. l. i. v[er]
pp[ro]p[ri]um. p[ro]hibet. ff. ad. l. acqui. ita vuln[er]at. q[ui]. q[ui] si q[ui]. Qua
tus. ff. d[icitur] paciū. h[ab]i. veteran. h[ab]i. p[er] publica v[er]l. i. lo
atti. l. milites. Q[ui]t[ur]. j. h[ab]i. iure. p[er] call. q[ui]. h[ab]i. h[ab]i. redditus

Ratio. *S*e p. s. de li. ca. l. ne si volens. sed ibi nō sunt verba paci. vt ditim^r te iu. t fac. igno. l. cū testm. Itē. ff. de vſus sed t si quid. in fi. erpone et ibi. itē alie. vt. j. de pac. pig. l. fi. sed ibi spālene credi- tores nūmū et rendant suā auariciā. Item. ff. si quis cau. l. sed et fi. s. quesitū. sed ibi tenet spāle pactū. t ita nō est p. itē. j. de questio. seruos. ibi n̄ fuit pa- ciū. Itē. ff. de pacr. si vnū. s. pacta. sed ibi dē ponit rō solutōis. Itē. s. j. dīnōf. te. l. si qñ. s. illud. t de colla. paciū. sed illud p. bo nos mores. itē. ff. eo. Lius agnatōis. s. ibi est naturale. itē. s. j. de patri. po. l. abdicas- tio. sed ibi nō fuit pa- ciū. itē. ff. de transac. cū hi. in pzi. fo. spāle. Itē. ff. p. pig. ac. Linj in fl. sed ibi spāle. itē j. de aduocatis diuer- tudi. l. ne quis sol. vt ibi. Itē. ff. de lib. cau. l. i. q. t. m. s. ibi nō tm renūciātis. s. ēt mei cā est. vt in. e. t. i. l. qm Itē. ff. de pca. l. cū p. cario. sed ibi nō fecit paciū de nō petendo tñcēti tenerz. Sed cō- cessit ad rps. t ēt infi- rum imitat voluntatē. id eoz qz cū vnus spāle p. eo cui conce- dit inducaf. l. ne te neaf nisi te dolo t la- taculta. t hic ūeum inducit. vt de illreiu. l. eni qui. t quibus ex causis mal. l. t dep- cario qstū. s. eum qz fmio. itē. ff. co. vi. in hoc iudicio. s. si cōue- nerit. sed ibi vt euntet infinitas. Item t alijs. ff. de transac. l. de his. itē. ff. de of. pre. l. pe.

Dicitur *Judices ordinarij*
E *Obseruent si de hoc ipso aliqua coram eis causa est ut non
audita allegatae fori procedant.*
Pedaneos, i. delegatos, vt et ponit in que de iudi. s. vetet col.
vi. alias est p. ordinario qui in d. injunxit cognoscit. vt. i. p. peda.
iu. l. f. et qd subiect cōpromissarios, s. cu pena. et arbitros electos.
s. fisti pena. l. dic cōpromissarios. s. arbitros et electos ut possunt
totum p. eo qui dat in locū recusati iudicis. vt. i. de iudicib. apertissi
simi. vel dic ut prus vel quod subiect elec pos. s. in locū recusati.
Suā. sed et qualiter pōr hale. e. legi in arbitrio. r. n. vt q. p. mi
simus de caula principal i. et sic sunt due ratōnes. s. qz cōpromisit
et quia renunciauit. vel dic qd de hoc ipso fuit cōpromissum. an
renuncia i. o. aleat
Intelligant et ita ex quasi maleficio tenentur actione in fa
ctu. vt insti. de ob. ex quasi m. a. n. p. r. n. sed vt qd arbiter. nō faciat
litē suā. vt. i. de arb. autē. decernim. s. q. est sol. ibi delinquerūt
ptes cōpromittendo h. legem. et ita arbiternō teneat eis.

Propositio promittit regum legem, et statuit non tenetur eis.
E questione aduocatōe i. aduocatis cesaris.
I **C** Aliene, hec lex nō loquitur liberis duplicitate rōe. prima
qz ipi nō infidiarent vite parentū ut extranei. Itē qz nō
de aliena, sed de sua hereditate dicereunt pacisci. vt. ff. de liberis et
pos. l. in suis fīliis quosdam tu dicidē in liberis. qz tū si infidianf.
vt infi. qd cū eo. s. p. t nō sunt dñi. sed ppter spem dicunt cū dñi
ut infi. de hereditū quali. t differē. s. sui. cū ergo eadē rō. ergo idem
ius. vt. s. e. l. pri. t de. verbo. obli. a ficio
I **C** Declarabat p stipulatō; pusa dabo tibi p̄tē terciā hereditati
nisi ad me puenent, t tu idē mihi facies. l si mybi t tibi obuene
rit, pmitto q̄ diuidā egliter. nā ita demū est paciū syoni ab altero
quid est tandem sc̄iendū nō ab alio tertio alteri eoz. vel ab al
tero eoz alteri tertio. t ita nō placet positō quorūdā qui in p̄mis
sis casibus admittit pactionē. t hanc intellegit cōpromissi q̄ tu
succedas t posses succedere. sed hoc certe nō cēt pactū. qz ēt ex vobis

Iuntarate prius nullus eorum alteriusque de aliquo dando l'faciendo
astrigif. pactum ergo erat ut dixi de disponendis rebus per succes-
sionem devoluendis. Accursum.

Questionem. i. dubitationem
Quia adhuc necerat ratio quare non valent. ut ff. de vul. 2.

III. *Quia adhuc excedit ratio quam est in valent. v. i. p. de vni. et
pupil. sub. l. q. 6. p. 2.*

oportet. Faciebat autem eis que
stionem "quia adhuc" superflite eo
de cuius hereditate sperabatur. huic
iusti modi pactū pcessit. et quia non
sunt ita cōfecta quasi omnimodo he
reditate ad eos peruentura. sed sub

Sed nobis oēs huius modi pactiones odiose esse videntur et plene tristissimi et periculosi eveniunt quare enim quodā viuēte et ignorāte de rebus ei⁹ quidā paciscētes conueniūt. scđm itaq; veteres regulas sanctum oīmō hmōi pacta que. alia lwnos mores inita sunt repelli. et nō bil ex his pactōib⁹ obſuār⁹ nisi ipē forte de cuius hereditate pactū ē voluntatē suā eis accōmodauerit et in ea vscq; ad extremitvite spaciū pseuerauerit. tūc enim sublata acerbissima spe. licebit eis illo sciēte et iubēte hīpōi pactōes suare. qđ et anterius legib⁹ et p̄stitutōib⁹ nō erat in cognitū lza nobis clari⁹ ē introductū iubem⁹ et enim neq; donatōes talium reruz neq; hypothegas permittus esse

Rerum neq; hypothegas permisus esse
Obseruari, sed
potius auferitur his
hereditas, ut ab indi-
gnis et si eis deferat,
ut ff. de tona. quidam. §. vi. 7. l. se. 7. ff. de se. quibus ut indi. l. q. h. fi.
Item no. hic ar. fin quosdam qd non teneret concessio prelatis
vacantibus feudi nondum aperti in domino. ut argu. ff. de iure
codicil. l. littete. sed falsum est. ff. pro soci. l. iii. q. h. de illo. et infra. ut
actiones ab heredi. l. i. contra hered. l. i. et ff. de do. causa mori. l. in or-
tia causa corporis.

tis causa capimus
s Eaccommodauerit, sed ip̄e non potest pacisci. vt. i. t. i. cum
donationis et de pac. conuenit. hereditas. et sic no. qd̄ non potest
quis facere. alteri tamen consentit. sic et de man. vindic. l. si pater.
in fi. item fructuarius manumittere non potest. vt. j. de v̄lustru-
mati in consentire potest manumittenti. vt. j. e. de ma. l. i. sice et
tra quandoq; potest per se quod non potest per alium. vt. ff. de
lo. fugiriu. et devi et vi. ar. l. cum fundus. et j. de t̄thesauris. l. nemo
per stipulationem tamen potest fieri. vt si pmittat tibi bona mea
post mortem meam. vt. j. vt act. ab her. et contra her. l. i. et erit dol
natio causa mortis vel inter viuos.

En ea s. voluntate

v Constitutionibus quas non habemus e-

v **C**onstitutio. Introductum per hanc legem

C. Jubemus reuertimur ad primum casum
F. Calum retum s' sic factas propter formu

y C. Laliuz rerum. I. factas propter ipsum lucullionis. vii init
in primo casu.

Pasci, s. sicut dixi ne sit ḥ. ff. ḥ. ben. emp. l. r. éaliena. sed vē
᷑. ff. p. so. l. i. y. ḥ. ḥ. illo. so. ibi nō ḥ. hereditate certe psone. itē ḡra.
ff. de htere. den. l. ḥ. ḥ. illud. sol. ibi habundat maxime. itē ḡra. ff. ḥ.
act. emp. si quis leuum sol. vt ibi. itē videtur q̄ pactū huius legi
no. est de futura successione. quia tūc est de futura successione qn̄
id agit vt p. pactū successio pueniat ad aliquē. hic vero tale pactū
nō inuenit negenī de eo dubitabat cū tān̄ Iustinianū hoc erat
certū. vt. j. de col. pactū. 7. 8. e. l. pactū. t. de iniuti. si. ex eo. er. ff. de
ver. ob. l. stipulario hoc mō. sed trīdeo q̄ est future successiōis. s.

disponendé quæd eos etat deuoluenda
a C Seccia. i. nos q̄ sequimur alios ipatores n̄ patim̄. ⁊ fac̄d aq̄
plu. arcē. l. i. In diē. ⁊ ff. Òie q̄ sunt sui felie. iuf. l. q̄. q̄. dñor.

a *De transactionibus pactis in genere dicitur nunc in specie.*
Eg pactio, pactio gratuia & trasacno eis. vt. e. ff. l. i.
D *Cum quibusdam, unusquisque enim in quo deliquerit tenet, ar. i. de penit. l. sancim.*
d *Cum igitur, dixit in genere, nunc in specie.*
e *Ceterum, cuq propter vnitatem acuosis ridebat trasacno. h. nō ē vt b. t. ff. d. pac. idē in duobus, h. i. et. l. fi. vn. h. t. in summa, i. fi. vt. t. j. si aduersus re su. l. i. t. j. ar. tu. l. oēs et. l. en qui, et infra bus res iudi. h. nocet. l. i. q. sed t. f. d. tutori tra. dis. si ex duobus, i. fi. sed ibi in eo qd aci cedit nō vltre puidicat, t. distingue h. aut ē divisa administratio p. iudicē, aut testator rem aut ab eisdē aut a nullo, primis duobus nullus ex alterius pre tenet, si posser lo qd ex let. i. eo qd dicit separatum. vt. t. j. de. t. i. n. tu. l. q. h. i. sed fallit in casibz ibi tenuis, sed in alia duobus subdividitur, qd oēs gesserit sine tolo aut vn. aut null. aur oēs vloso, pmo casu puidicat in virti li cu in viriles teneatur bnficio diuisione, nia. vt. d. tu. t. ra. dis. l. i. h. nūc tractem. et qd fieri possit nō posset vt. ff. te sol. st. q. p. in secundo dic qd electo gerente liberant alq. vt. ff. de admn. tu. h. pupillus. h. i. Tertio et qd dicidens in uno qd in alio, nā ēt vterqz eoz in solidū teneret sine bnficio diuisione fm ajo. l. i. d. p. tra. qd est den. vt nulli cedis act. vt. ff. de tuto. t. ra. t. i. l. i. h. nūc tracem. t. f. de admn. tu. si plures, his g casibz uno electo nō p. indicat nisi in accepto. vt. ar. ff. de fideli. si stipulari. h. f. t. d. tu. t. ra. dis. l. i. si ex duobus, loquuntur qd ex let. in eo qd dicit separatum, les qd a testatore p. iudice facta sunt diuisione. vt. t. ternū remaneat i sua pte administrationis. Item et qd oēs gesserit sine tolo, in eo qd dicit coiterue, t. c. t. sic tertius tenuit, p. virili et in duobus vltimis ducit similiter, sed tunc in omni eo qd deest. Itē nota qd si vn. soluit toru cu bculpa gessisse h. regresius h. aliū, et si facio non edat. vt. in dico. h. nūc tractem. qd non ita in fideliusso ff. d. si transso. l. vt. fideliusso. r. n. dico. qd cum fideliusso h. h. reum ac. mādati vnde nō si facile ei subuenit, turoz h. nulli. vt. dic qd turoz tenuit actione bone fidei, t. tute fideliusso ex stipulari qd stricti iur. vt. ff. d. carbo. edic. l. i. q. t. die alio mō. vt. no. i. d. l. vt. fideliusso*
G *Omne pponas transfigere, reus improprie.*
g. Lause. i. actionem, pmisiss. vt. t. j. de ver. sig. l. sanci tue. t. illa dabat tibi totam hereditatem, vel die improprie trasfigisse, et reras reus.
b *Nulla, s. de iure, de facto in erat, t. subaud i non p. calumnia nā tunc nō valer transfigere sive actor sive reus p. calumnia litig. fm franco. vt. ff. de dī. indest. in summa, sed in actorē sentito, in reo aut ex nō calumnia nō impedit trans. h. alia via coueniri possit tolo sue. vt. j. e. sub pte.*
i *Hecca causa, recta t. naturalis fuit cā timor lie. vt. et. ar. ff. de pe cul. l. qd defet, t. de ali. iu. l. i. t. m. h. potest.*
l *S. fisco, qd forte tue sorori successit, vel die esse idē in fisco qd*
l *Conveniens, certi dī. ex hīmōi cautione, vt. j. in p. i. uato e. l. nec mentio, t. de nō nu. p. e. l. si transfigeris.*
a *Si cum gemi. s. vtil. neg. ges. actior. t. vt. j. d. nō g. ge. l. cura toris, t. est b. b. p. mitentis non p. cipient. sage fm Fr. alias contra. vt. j. vt. nemo iniutus agere vel accusare cogat. l. u.*

n *Negocia, et male.*
o *Actio, s. predicta.*
p *Qm. transactio qd non teneat, vel eis t. qd qd iudex in qd.*
q *Stipulatio, supple et acceptatio, s. inf. te et patre geminiani qd licet sicut hīc. De vi insti. qui, mo. tol. o. s. est autem.*

actio p. et aquiliana stipulatio, interposta est iudex, et p. tatione iudicis qd honeste dei e. qd ret d. qd pecunia, noiatum t. factum sit: si apparuerit de mōre t. factum e. e. qd pecunia reliqua ex administratiōne cure debet probatū fuerit soluefē iubebit qd nō in stipulatioz acq. obligatō nō pure t. rediectum est: qd etat qd pecunia que debet batur.

Adem. a. M. medio.

a *Actio administrate cure habet eo qd legitime etat, annos cō plenit. in acq. stipulatioz deducta et p. acceptatioz extincta: nulla alia supesse nisi te tolo intra pcessa tpa non ambigū nisi spaliter d. do lo etiam transactum sit.*

G *Adem. a. Coca.*
Emite t. segisse cum h. rede quondam tutor, tui p. fitar, si id p. legittimā etates fecisti frustra desideras ut p. placitū brecedas: licet emi vt. p. onis nullū insitū intercessit in ff. de fide h. act. Missionē tua p. stet scriptura qd sol. p. batōe r. c. ge. ste p. t. h. e. necessaria non est.

T. Interposita, s. cum patre geminiani.

s *Judicis, s. actionie, neg. ge. que est bone fidei ut hīc est. ff. de neg. ges. l. quia tandem et institu. de ac. h. actionum. alias aliter accipitur iudicis ut notatur insti. quibus non est p. mis. fa. t. s. p. t. t. et notari quidam hīc ex eo qd dicit queret. qd ipsi t. supplet de facto in bone fidei iudicio, quod est falsum, nisi ei hīc cognitum: ut iudicis et sic intelligitur hīc. vt. ff. de temp. t. re. ap. l. q. d. f. et te ap. ampliorum circa prin. t. ff. de t. i. i. ibi tu magis t. sed te iure potest. vt. j. vt que desunt adiuto. l. i. quare ergo dicte bone fidei. t. f. subaudi matime quia in eis est lanus of. iu. vt patr. insti. de ac. h. in bone fidei. sed tamen idem in hoc casu esset in strictria, si de parte hīc de tolo est transactum.*

t. Pecunia, i. te quod sp. cib. licet generaliter faciat actum.

v. Dominatus. debas. cc. pet. j. d. h. transfig. per quinqua ginta p. o. petere alia. c.

x. De mōre. i. de vna specie.

y. Iudebit oponita p. p. c. s. ne. vt. j. de iud. l. h. qd non placit. immo ibi in iudicis hīc. s. e. sub p. t. et. qd. sed distinguere, quia aut est generalis p. t. et generalis transactio, t. tunc ob. et acceptio in omnibus ut ibi, nisi in duobus casibz. vt. ff. de pac. tres fratres, et. ff. e. non est aut generalis p. t. et de sp. transactio t. tunc ob. et quod hīc dicit, aut contra, specialis p. t. et generalis transactio, t. tunc similiter in specie p. t. tantum nocet. vt. j. e. si d. certa aut utrasq special, t. tunc idem vt. ff. d. pac. si vnu. h. insumma.

z. Quod, id est quia.

a. Delebatur. et obligatione cure male administrata;

b. Etione, cure. i. vtilis neg. g. vt. a. l. p. ri.

c *Amis. xxv. vt. j. de qd qui ut. e. impe. l. p.*
d *Deducta, qd ideo fit qd obligatio in gen. non possit accepto ferri nisi deducere in stipulam. acq. vt. insti. qui. mo. tol. o. h. ites per accep.*

e. Lempa, olim annū vtil. i. v. bienniū. vt. j. de tolo. l. f.

f. Hīc de tolo, hec dictio nisi ponit. s. qd de tolo detur. sic et. ff. si

quis cau. h. si. in fi. et dicat. qd ibi notari. sed p' qui solo daf d' lo. tñ. in trascac. n'a wolo fuit inductus ad transfigendū. vt. s. e. l. sub p' ter. q. tñ. alq. dñt vt. p. qd n' implet qd puenit qd n' placet fm az. vt. ff. de do. l. i. h. si qd. p' alia r'oe q'retūc daref cōdirio ob cām. vt se reponat i obligato. vi. ff. de 2di. ob cau. l. si qd accepto. l' dat ac tori ps. Abst ad inq' eē qsi er w. vt desvg' hic remittere sit dare vt. ff. de cō. cau. da. si mulier et te p. ret. ob cāz. et sic cessates d' to lo. h. si velis tueri. p. die q' ibi in. l. si quis accepto loq'tur d' cōd' dirio. certi. q' occurrit cu actōe de wolo. l' q' ibi certū erat eni fuit. se debitorē hic nō. v' terno q' hic nō age. batit. vt. tñl accepto fetter h. vi ipse in ppe tunz desisteret. vñ et cōmittit pena. si l' de facto agas p' acqui hianā. stipulatō. vt. j. c. vbiq' g. nō sit in totū cā secuta agi nō p' 2di. ob cau. vt. ff. de 2di. inde. l. elegat h. p. et h'c vbi sit trās. actio sup' re q' est i cō trouersia. l'ite vt. hic erat. aliud si super re cera remittēda gra tis l' n' gratis. ibi eni agis vt solo pacto re mittas. si primā ap' prolo p. l. i. ff. de wolo h. si qd. fed alr p' di c'rtib' g. C Transactuz sic. actōne de wolo mōta et sopita p' trascactoz super wolo. et intellige fm. E. Et si p' toluz sit trāscactū sup' wolo qd valeat. vt. j. de pl' p. l. i. nec in infinituz eatur. Itē q' n'st' trās egici curatore. eo y'z possim p' ea euz

Idēm. a. pomponijs.

Cum mōta in officiosi q're la mītem p' tam cu diuersa p' te trāsegisse. ita vt p' t'no; rū suscipere et a lite discederet. p' o natis. instaurari quidē sel' omisq' querelā p' vos qui matri heredes cōtitistis iuris. rō nō finit p' verū si fi des p'sita placitis nō est. in id q' d' in terest diuersam p' tem recte cōueni etis aut eni si stipulatio p' uētōi sub dita est ex stipulatu actio competit. aut si omisq' utborum obligatio ē. v' t'l actio et p'scriptis verbis rē gel stam demonstrat danda est.

Im. Gor. aug. et cesar Licinio Ransactiōis placitū abeo et interpositū cui cāe actōm' n' decisionē litis mādasti nihil petitioni tue derogauit.

CIdem augustus et cesar Junio. militi.

Calignētis p' teritis si q' stio p' deferatur. trāsigi p' d' futuris aut sine p' t'ore l' p'side' interposita transactio nulla autorūtate iuris censemtur.

CIdem Augustus et cesar Agri pino.

S I sup' possessione que tibi q' sita ē cu questionē patereris a fratre v'xoris tue pactū conuētū et stipulatio inter vos vt allegas interposita est vt si intra diē certū idēz

conuenire de eo qđ p̄dolū male gesſit qđ nō videar tran legiſſe ſup
volo. v̄qđ poſſim. vt. ſſ. de lib. le. l. aurelio. ſ. fi. ſed dico qđ aliud eſt
enilegare liberatōne t̄ tuic obtinet lex atque l. t̄ aliud ē dicere no
lo vt cōueniētis t̄ remitto tibi acrōz quo caſu oia remiſiſſe v̄. vt
d. laurelio. in prān. t̄. e. ti. l. ſi quis rationes. t̄. l. petitor; t̄ de admī.
O tu. l. quidam deceſſens
Dm̄ te placitio. i. transactōe
i. C Intercesserit. l'intercessit. t̄ ē a missū v̄. j. ſ. fi. mſtu. l. l.
l. C Hō ē vt. j. ſi mior ſe ma. di. l. l. ſ. ſacit ad hoc. e. t. i. pacrū. t̄. ſ. ſe
vba. l. p̄petuatis. t̄. l. cū rea. t̄ de rei v̄. m̄dicia. t̄. la. her. nō ideo
Dm̄ mo. quo ſolo caſu trāſmittebaſ ad heredē niſi ſo
c pita eēt vt hie fuit. t. ſſ. de in of. te. poſthumus. ſ. fi. t. l. ſe. ho
die v̄to ēt nō preparata transmittitur ad ſuos heredes.
vt. j. de in of. te. l. ſi quis filium
m G ſuſcipet. v̄p̄ p̄z qđ ſuit do vt facias l. p̄uerit ſuerit i faciēdō
n C Inſtaurati. i. intentari
o D e r v o s. l. p̄m̄ ſem poſſet ſi viuueret t̄ fides nō ſeuare. t̄. vt
ſſ. de in of. te. ſi inſtituta in pri. q̄ eſt. l. ibi ſub odiōe renūq̄uit ſſ
ſeuare ei fides. prima veſtior. l. ibi p̄ p̄petua. hic pro nō perpetua
quia deſtituit ſuſe renunciauit
p C Hō ſinit. vt. ſſ. de in of. ſi. ſ. i. t. l. pap. ſ. i. t. ū.
q C Partē. ſi colheredi. r C Conuenietio. i. v̄oſ filiō.
t C Utilis actio. ſpe. ver. efficax que demonſtratur a regeſta
s C Danda ē fm̄ qđ ale. ſed v̄t vari de dolo vt. ſſ. de p̄ v̄t. l. natu
ralis. ſ. qđ ſi faciā. q̄ eſt qđ So. hic fuit do vt facias. l. ipa. p̄uenetit
in faciēdo. vt in lifterā mō notaui. Itē ſ. e. ſ. i. cū p̄ponas nā ibi n
ſeuat nō ſeuati. Itē actio eſ pacto nō dat. in quib⁹ hec

lex trin seruat. sol. spāl est p filijs cū. n. vñū fit ē eos. qz nō daē
eis qrela ē pparata qd fieri veleret. vt. ff. de inos. te. quēadmodū.
vt aliud. p eis possit induci vt haleāt. act. pre. ver. vt ar. ff. de iure
m. Leū qz in prin. l' dic qd fit spāle rōe qrele. qz ipo iure p pactū tol-
hif. vt in act. furti. t si lib'. vt. ff. de pac. si tibi. s. quedā. z. l. si vñus.
6 pac' in ff. 6. idem

Spact⁹ in fi. s. id est
cu⁹s p pactu ipso iust
tolit actō ut accepti
latōe. dixi. s. e. l. actōe
ne. alioquin redire
ad primam. vt. j. e. t.
sive a priuata

Glans factōis
placitū. i. pa-
ctū ab eo p.
curatore
v **A**ctōis. i. actū sū
exercitū vt exponit
s. de sa. sanc. ec. i. atic.
hoc ius protectū. p.
x **D**erogavit. nisi
in tribus casib⁹ si h⁹
spēale mandatum.
vt si liberam vel si in
rem suā. vt. ff. d. pac.
l. procurator cui libera
z. ff. de iure. l. ius in
randū. s. fi. z. l. se. t de
pac. l. rescriptū in fi.
z. l. sed tñ. z. l. nā. z. l.
de nona. nō abstulit;
z. ff. de lo. l. loci ure

¶ **Æalimētis.**
þ **pōtēt sine pō**

Prefide, vel cum eo sed non nisi causa cognita, cognoscere ei debet et modum alimentorum et personas transigentium et casus transactionis et potestalia addere. ut ff. e.l. cu hi. an autem possit agi pro futuris alimentis dic quod sit. ut ff. de vsl. l.i. q. i. fm. Abo. per. l.i. de fideic. l.i.

Super fratre qui dicitur levit, sed sororvit diciturglosa
diuum fratrum uxores ianitrices, ut scilicet gradus.
Super fratre qui dicitur levit, sed sororvit diciturglosa
diuum fratrum uxores ianitrices, ut scilicet gradus.

b *¶* **D**um neq; iudiciale neq; aliâ sed h.i.e.l. trâsactio. so. sufficit aliq; d emolumenitū posse capere cù per eū stet, quo minus caperet ut hic fuerit, et facit. ff. de rei vē. si q; post hanc. et ff. e. tale pactū, h.i. et de pac. inter emp. l.i.

f Batns, ac statu, i. libertate ut quia passus fuit patre viue
te se vendi ad precium participandum t ideo patrvt ser

Certiam, nūcān̄ trans. faciebat ḥ fidem sanguinis nunc trans.
facit ḥ eandēz ḥ pac̄tū trans. st̄z a. regni au. l. decernimua.

Parum pbc.i.male
CNullus h[ab]it nomine remanet finis sive iusserandu. ff. de iustia.
i. i. t. Bn. si liceret discedere a trans. eadem ratione. et ab alijs et
sic nullus remaneret finis. ut non de fine litis. ut dixi si cert. pe. l.
et quidem.

Hona fide securis si mala vt. a. e. l. act. 3. i. e. l. sub p̄terii.

Bona hde. ierush li mala. vt. s.e.i.act.4.j.e.i.lub plentii.
Efideicommissio dato. i. relicto vt detur.

Omnis ergo communitas datur, ut recte vivatur.
Omnis successerit, i. decesserit.

Transactio.i.finis qdē siue refutatio.nā iproprie po-
niē cū nā sic re dubia z̄lue ut ff. e. l. i nel dic ad dubium effeſtan-

niſ cū nō sit de re dubia & lite. vt. ff. e. l. i. vel dic qđ dubium; eſſet an
ſincere & eſſent grauata a testatore vt facit ad tī.

Prodi. ob cap. si mulier. dic g. q. ea est rō q. est nudū. nec em̄ est vesti-
tum ali. ab vestimento etia; rei interueniū. q. magis videbatur
q. licet remiserim non tñ plene vestim. cum adhuc possim agere.
vt. ff. de p. i. inde. L. eleganter. s. penit. ibi. sed s. non videt ic. quid
g. s. p. acceptationē literau. dico idem q. saltē de facio agere pos-
sum. vt. j. eo. vbi fin.

Dicitur. s. i. in f. glo. mag-
gne. Itē qd si caueas
me acturu. hñ. video
or plene vestisse. vt. ff.
de p. i. m. i. l. i. i. s. f.
non tñ cogi possū ad
cauendū nisi coven-
tim hñ. vt. ff. de p. i.
eau. da. l. i. q. in p. i.
l. c. e. r. alias quandoq;
quis cogat ad cau-
dū vt in p. i. n. m. b. vt
ff. de p. i. l. in oib. t. i.
seruim. b. vt. ff. i. ser-
m. l. h. p. t. in v. l. i. m.
voluntatib. vt. ff. de
p. i. t. c. m. o. l. m. u. c. a. e.
nec obstat q. si stipu-
lor p. uentū q. possim
petere. q. tunc est v.
stitutum stipulatiōne si
ne p. r. o. m. i. o. e. m. a. lex
em̄ mihi suum non
meum tenegat auxili-
um. Item nota q. s.
est regulare q. d. e. n.
da transactio. non
datur actio. fallit au-
tem in duob; casib;
vbi datur actio. vt. j.
e. l. proxima si pro fū
to. t. a. e. l. cum nota. vel dieas. q. in legibus illis fuit a lege data.
non natu. vel in. l. cum mora. fuit contractus innominatus. q. o.
vt facias. licet puererit in faciendo. Item que est op. regentia inf.
contractum facio vt des et p. actū transactio. hñ. aliud est factū
de quo dicitur in dicto contractu. quod s. prorsus consumari po-
test. vt scribo librum. manumitto seruum que reuocari nō possit
et aliud de quo dicitur. id quod non prorsus perficitur. vt. d. l. ele-
ganter. s. penul.

Pendente. dicitur pendere prima vendicatio propter incer-
tum ex iuris quia incertum est an rem redderet an contineat ser-
uare. vel die pendet et eo q. nō prorsus definit. q. dñs remittē
quod est notandum. sed. ar. contra. ff. ad. l. f. l. i. s. f. i.

Dicitur. vel in factū contra p. r. m. vel patr. m. n. vt. ff. de v. l. i. excep-
t. apt. s. aduersus.
Torgere. non precise sed causatiue. si vult euadere primam pe-
nitentiam. sic et alias aliud pejitur. et aliud quis consequitur. vt. s.
t. i. si pacto. t. s. t. e. r. e. v. r. ac. s. i. sed v. s. q. quo audiatur hic re? hñ
v. s. q. ad sententiā. vt. j. e. l. si maior. vel et post diem v. s. d. dum due-
niatur iudicari. vt. ff. ad per. h. e. item denunt. s. idem recte. item
oppo. q. semper ex transactio datur actio. nam aut tolo. ne in-
duristi et datus de tolo. aut non seruas conventionem. et ago cōd.
ob cau. vt dñs. s. e. sub p. r. e. t. r. hñ. et tolo datur et deliq. nō ex
pacto. item ob causam nō ex pacto. sed. s. reponat in obligatio-
nem. hñ aut let pacto tenegatur dari. q. dicit dari p. r. m. al-
lit in accusatione. vt. j. ad tur. l. h. i. s. s.

Ipro fundo ticiano.

Premium scianum.

Liberum. i. nō alienū vel obligatum in totum vel pro
parte. id est iustum si. in eo dedit vbi. tu autem ei nullum quin
ei tradidisse vbi.

Vani. i. accipientis fieri. vt. ff. de ver. ob. vbi aut. s. f. si autem
evidenter appearat non fuisse factū accipientis.

Premium scianum.

Agere. sic in p. r. actu p. m. i. t. o. n. o. agit prius. sed temde re
tradita evicta. sic. ff. de rex p. m. i. l. i. s. i. sic tñ est hñ. vt. s. l. p. r. i. s. u. e.
apud. vel solue vt ibi. Itē facit. ff. de so. q. fibia. s. f. i. c. i. o.

Sostitutas. ap. p. r. p. sona p. m. i. t. o. n. o. vel dic. eidē q. r. t. i.
de plurib; q. s. i. o. m. b. s. respondet impator.

Actores. vt. et. ff. de re i. v. en. l. ex diverso. s. p. e. t. i. o. r. t. o. t. o. cond. sur-
sistens. s. cauete. sed contra. ff. de dona. int. vi. t. v. l. s. i. t. o. n. a. r. e. s. o. o.

ibi p. uentus habuit causam ab auctore v. t. b. d. i. n.

Dicitur. v. t. p. r. e. t. u. generalis fuit pentio et generalis transactio
s. i. in omnibus. nocet in ea specie de qua cogitatum non fu-
it nisi volus interueniat aduersari. vt. ff. de pac. tre. s. f. es.
vel alia causa sufficiens causam transactionis impedit. vt. ff. e. s.

filiorum. t. l. t. h. i. s. et
l. non est. sed contra
huius. s. e. age. dic vt
ibi. item contra. j. de
iudicis. l. q. sed ibi fu-
it specialis petitio. licet
generalis sententia.
vt. j. e. si de certa. q. n.
placet. immo aliud i
iudicis que restrin-
guntur ad cogitata.
quum reddantur in
uitum. vt. ff. de veri-
to obli. inter stipula-
tem. s. i. et aliud in ins-
actione que ex cōsen-
su. i. ideo tollitur. vt.
j. v. act. ab herede. et
contra p. r. edem. l. i.
item et quando est p. e-
titio specialis in trans-
actione. et decisio ge-
neralis ipso iure non
nocet in transactione
ne nisi in specie perita.
vt. j. e. de certa. sed
in iudicio si licet ex-
placetur. vt. p. r. est d. i.
ci per predicta. legē
teudi. quod nō placet.
item huius contra
j. si aduersus temius
d. i. l. S. o. l. u. ibi inde

finite hic generaliter facta fuit decisio. vel ibi in iudicio. immo ibi
iure restitutionis supra quod hic posset. et q. dicit in transactione
generali et peritio specialis. Iterua et in arbitrio. vt. ff. de pac. si
dies. s. plenum. item quero quod quesum. ff. de pac. si v. n. s. s. il. l. u. d.

C Specierum. agebatur generali vel v. n. i. u. s. l. i. i. d. i. o.
D Finita. i. ea que sunt finita.
F Potest. loquitur transfigenti qui tempore transactionis p. u.
tauit rem est. apud eum. cum quo transfigebat quum esset
apud alium. vel econtra. hoc quidem ei non nocet. sed quid si at-
tor sciebat apud eum. sed non credebat suam adhuc. dicit. P.
idem quia te ea non videbas cogitasse. vt. ff. de nego gest. pompo:
m. f. et de lite. l. e. l. non solum. s. f. i. t. r. e. s. e. r. l. f. s. t. r. i. c. i. a. et de exce-
re. i. j. i. d. i. l. ex testamento. quia super personalibus non super real-
ibus petitionibus transfigit. alii dicunt contra q. dicitur sermo:
nem reo scilicet. quia etiam te illa re fit transactio ei. et sic con-
cordabar cum principio huius. l. vel primo non credebar suam:
eo q. erat apud alium.

Ransactio. magis. electio. ponitur et aduersa pars ea
rantum poterit rescindere. vt. s. e. t. r. i. t. u. cum postea. et si re-
lit poterit agere vt stetur transactio vt dicitur. ff. de to-
lo. L. eleganter. circa principi. sed si ambo tolo fecerint neuter agit
vt. ff. de to. l. si duo. s. ergo nota quia em non debere allegare turpi
iudicem suam. vel sic neminem ex suo tolo iucrari. nec alteri nos
tete. vt. j. de per. et commo. rei v. n. l. t. o. l. u. n. c. t. e. s. e. r. p. i. d. a. m. a. l. s. i.
creditoribus. vt. s. de episo. et cle. l. o. m. n. e. s. f. i. e. f. ff. d. v. c. l. a. p. s.
s. marcellus. et. j. de evicti. s. u. e. pos. et de retio. to. l. cum profitea-
ris. et de q. s. que in frau. credi. l. filius. et. j. si er fal. allegatio. l. i. et. ff.
de re i. d. i. l. n. t. r. o. ex suo delicto. t. ff. de arbi. l. ita temum. in p. r. i.
et de l. l. p. u. l.

I de certa te. id est de specie certa puta fundo de quo ince-
runt erat propter item an' possem petere alias contra
ff. e. l. i.

Peti. vnde videbatur propter generale pactum in transac-
tione comprehensum. nec aliquo speciali nomine coartatum de
omni re transactum. sed non est ita vt hic. et. j. ad vel. i. u. b. e. m.
et. ff. e. qui eum. et. j. de i. d. i. l. licet. j. si aduersus rem iu. l. i. et. ff. de
ar. si cum. s. plenum. et de conditio. indebi. l. s. t. i. c. h. s. s. idem queso:
vit.

Eco nomine. id est nomine rei de qua fiebat transactio.

Competenti, nūc respondeat accit.
Propter numerate, i. in factū, p pecunia nō nu. vt. j. de nō nu. pē.
l. cū vlt̄. i. in S in id qd excedit legitimum modū. vt. ar. j. de to
na. si quis. ar. s. sed in his oībus. z si quid solutiū est reperi pōt cō
virione indebiti z incerti ut liberef. vi. ff. ve cōdi. sine causa. l. iij. qd
aut si bienniū ē lap̄

Su. **H**u. idem ac si nō
ercessisset. q. nō fecit
sive future nūleratōis
sed bestiā legē istar.
alij dicunt an bienū
cōpetere exceptōis. nō
nu. p. i. id qd excedit.
s. post nō vt creditor
pler. s. pbatebito?
ex turpi cā cautione
tercessisse. vt. s. d. adi.
ob tur. ca. l. **T**u dic
hūn alios in eo qd nō
ercessit pīudicari biē
nio in alio ait et an et
post cōpetere in cā ex
ceptio.

¶ **L**auhanus dat
aliam viam.
¶ **O** Tore agédo cō
di. fine causa.
¶ **C**ondicere. id est
petere.

Ulamēto, i. p.
textu.
bCausetē
pore sententie.
Conat, vt, i. b
re
pu, bo, pos, l, inissi ad
uocato fisci, vt, i. b
uo, fisi, h, de Bēt utili
te nō ūtest, c, i.

Iheretignati
omni. a. fame.
E **I**mmerit
laet **B**erilo dic. **O**.
q[uod] liceat ei pacisci te
mima p[ro]te litis et ad
h[ab]eat verbū illud. s.
ptis. nā appellatione
ptis. ~~st~~ ad h[ab]iat quo
ta. dimidia t[em]p[or]is. vt
s. de v. sig. l. nomē si
mag. d. portōis. et sic di
cibāc. l. loq[ue]tū paci.
Sic de magna p[ro]te q[uod]
no placet finaz. et. **D**.
Itz q[uod] si a geret ad
hereditatē paciscar d[icitur]
re eiusdē h[ab]ditatis cū
cliēte. vt q[uod] valeat. et
ermis et cetera s.

ex parte certe p[ro]p[ri]e, l. quose nam differetia est inter rem certam. 2. p[er]em
quotam. vt. j. de sen. pas. l. si debitor. 2. insti. re fideic[on]em. h[ab]et. s[ed] si quis
pterea nomine palmarum. i. victoriis. ei aliquid pacisci. vt. ff. de y. 2.
l. i. d. 2. si no[n]e. sed. ar. in prima. 3. ne fiat f[ac]ta. 4. s[ed] p[ro]p[ri]e. ff. man. si
remuneradi. 5. si. sed per illa verior.

Honorarioꝝ, i. falsarioꝝ, vt. s. eſi. I. ſi ſub ſpecie.
Abreceant ipo n̄ re, et facit a. de pecu. litē, et man. ſi ſi li. et. ff. 8 pa.
l. ſumptu. t. ff. d. offi. pcō. l. nec quicq̄. s. q. et. f. de p̄di. ca. da. ſi cū. et.
l. q. me. cā ſi p̄ impreſſionem.

Disq. causidic^o generaliter dicit quicunq; causas dic*sue*
aduo carius sive iudic.
b In eodē negocio ex eodē p*e*, diuerso em*tpe* p*r* f*m*
quodā, vt. s. te affe*s*. nemo. circa prin. q*d* nō placet. vt. j. e. l. nemo,
in*f*. i. f*i* vi. o. u. l. p*ro*z.
Ad*duocat*? supplet t*n*. vt. j. vt que desunt aduo. p*iu*. sup. l. i.
Arbitros. iudices in*lras* ei*ls* significat*o*es v*rno*. ff. d*ar*. l. p.
Delet*u*. i. differ*entia*. vt. ff. de*ri* m*up*. pal*er*.
Vuln*o* p*o* v*ul*nas expos*it* q*nig* i*uiciari*. q*d* Jo. adm*it*
ut. vt si*ds* ob*uiciat* ad*duocato* p*o* f*allos* testes i*struxerit* v*l* calum*niator* est.
Dic*o* i*superdubia*.

Dicitur *Opinionis*, i. si posse est infamia secundum quod sit, tu dic quae opinio grauest apud bonos et graues, nam quoniam plures volunt quoniam minus fama, ut sicut de va. cog. i. cogitationum.

Proponētia, i. p̄sensib., qd̄ dic̄ acc̄omodata, i. acc̄omodāda.
Quod̄ tractū, ineat, ḡ emere v̄l̄ obiectū dicitur non p̄d̄ rem, r̄a-

tigatore contractum quem in p*ri*
priam recepit fidem in eis aduo*catus*. nullam conferat pactionem.
nemo eris quos licet accipere p*ri*

nemo exis quo sacerdotie accipere ut
decebit^r aspernanter habeat^s. quod
sibi semel officij gratia liber o arbit
trio obtulerit litigator. nemo ex ini
dustria protrahat^t iurgnii. ¶ Apud

Ubi p[ro]p[ter]a[m] t[em]p[or]is? L[et]p[er]a
v[er]ib[us] autem romanam etiam ho-
noratis? qui hoc putauerint eligen-
tū eousq[ue] liceat perorare? quousq[ue]
maluerint? videlicet ut non ad tur-

*pe compendium istipm̄q̄ de formez
hec accipiatur occasio. sed laudis per
eam argumenta querantur. nam si
lucro pecuniaq̄ capiuntur velluti ab*

iecti atq; degeneres inter vilissimos numerabuntur. ¶ Quisquis igit; exis quos agere permisimus vulc esse caudicibus. eam^b solam quam

sumet tempe agen di sibi sciat esse p
sonā quousq; causidicus est. **N**ec
putet quisq; honori suo aliquid esse
detractum: cum ipse necessitate ele-
gerit standi ipse contempserit ius
sedendi.

Cedes; graua ad olibriū. p. v.
Rouidendū est ne n̄ q̄s i fo-
ro aut meritum nobilissi-
mos fecerit aut vetustas in-

**mos recetit aut levitas in
vna pte pfectat. aliā qūt a rudiibus
atq; tyromibus necesse sit sustinerti:
atq; ideo si in uno auditorio duo**

a legibus ita in dno auctorato quo
tum pre ceteris fuerint yl ples. quo
rum fama sit hilarioz. i iudicatis fit
officio ut par causidicoy distributio
fiat. et exequaf ptib auxiliu singloz
et equa diuifio procedat. **C**hi
quis vero monitus a iudice ea exu
ficatione que nequeat comproban

C O saluerit, sed quid si tota die vult dicere. Rⁿ. imponet ei ius
ter modū. vñ. de is que in testamēto dele. l. prime, sed hic videt
bas q̄ eis n̄ licet q̄ maxime dignitates sunt,

a Elgere, i. aduocare.
b Sam. S. aduocationem.

b *team.i.actuocationetti.*
c *Standi.stateproprie el*

Bequidendum meriti, id est quod bene sciunt et bene agunt.

e Nobilissimos, id est discretissimos iudices, potes eti-
am hic notare conscientia nobilitat huminum, si proprie ascensio no-

am hic notare scientia nobilitat hominem, in proprietate ipsa nobilis, sicut virtus ut hoc subquit. et. s. de episco. et cleri. parabolam. vbi dicit et qui per consuetudinem tecum. et. s. de iiii. l. penul. et. ff. de iiii. immuni. l. semper. sic ergo legem illam fiebat pars distritio buntio adiutoriorum, quia salaria participabant de publico, hodie contra fiscum.

Contra seruatur
Careat foro, ipso iure.
Cuncti i. Emporium locos si autem instam habeant causam ex

i Preqtig. viere
quācōm̄ in collec-
ta fū facultates suas
s C Instrucio. vt ih
truant rusticos ad o-
pera.

s C Discussio. vt eos
cūm̄ cōtra pecunia
sitne cāria. a. h. j. d.
discus. l. f. l. i. r. h. te
aduoc. spectabiliū in
dīcū ibi clarissimor.
vel ibi in subdīcū. qz
alii nō inueniebat
ydoneus.

h C Höcēmū. vt spū
ter cū i. qd admistrat
i C Arbitriū. s. iudic
cādi vel delegat? qd
mādā in iūto vt b. t
f. te iū. r. h. f. s. u
dicāti. s. in arbit
rio p̄missario. f.
de arbit. L. q. h. i.

H Isdē. non le
gitur.

Logaz. i.
togatus.

m C Logaz. i. togat.
n D aduoca

c tio. vt. f. ea. l.
iubemus.

o C In minuēdo. j.
t. i. i. i. i. i. i. i. i. i.

p C Eos. togatos
q C Cohorti. cohortes
erat viliū officialius.
vñ cohortales.

r C Quis. i. qd cōf.
a C Cohortio. qd con
sors eoz nō erit. h. ad
uocatus in erit i. col
mes cōfistori.

C Decernimus. sic
i. s. e. l. fori.

S I qd abstrac
tus ē. nō post
dōpositi bono
re iterū possessori ad
uocati. i. fac. s. de ass
hileat.

I nos. f. e. g.
b. tur in schol. h
pone casuz. qz
er curia. p. olim eli
gebat vñus aduoca
tus ad p̄stātū p̄fici
mū p̄ficio. h. d. duo
eligiunt. r. dīc impa
tor eos duos h̄e idē
p̄filiū qd halebat oli
ille vñus.

y C Ambiēdos. i. ful
cēdos lñore.

D Emissi. assidē
co. i. sitando.
q C Assessor.
cū nō sit aduocatus.

a C Cohortalis. h̄i
erat viliū p̄ditō. vt
s. e. l. cil aduocatio. r
fac. j. ea. i. u. i. u. m. s.
post lapsum.

b C Oficiat. i. p̄fici
saciant.

c C Jurisperito. nō d
scrimmo.

d C Eoz aduocator

qui b̄ fruis togā p̄ orientē p̄toriale
redis excelle decernimus.

Idem. aa. Ciro. pp.

C Um aduocatio "p̄toria" ē
hū quināginta numero toga
nis minime vel in minuēdo
vel augēdo p̄dudat. i. u. b. m. us eos p̄q
ex his ad filii patronatum peruen
tint a cohortis vel alterius vi locis
p̄ditōis nēribus cum liberis qñz ge
nitis liberos custodiri potiōz tale te
positum officiū annūmōz completn
aduocatorum sortio abscēdere cū
comitua cōfistoriana omneq; qd
toga tis celsitudinis tue quoq;
bet casu quolibet acquiratur titulōz
qf castrense sibimet vndicare. nec
patrib; vel auis paternis eaꝝ rerum
p̄modum acquirere legis istius au
ctoritate decernimus. his omnib;
etia ad vrbicarie p̄fecture aduocato
rem trahendis.

Idem Augu. apolontio. pp.

I quis de togat; fori celsitu

s dinis tue vel illiritiae seu v̄r
bicarie siue de his qd in p̄uin
cialib; iudicis cāp; patrocinū p̄fitē
tur electione tue sedis regende p̄ui
cie munus potestatem qd suscepit;
post peractā integrē ac fine vlla op̄i
nionis late administrationem r̄ ad
aliud officium vnde abstractus ēst
r̄ vnde sibi vte subsidiā opabat rei
metandi habeat facultatem. nec cau
fas orare vnuo quadam p̄hibeat
inuidia.

Impa. Clalē. r̄ marcia aa. paladie

B I nos qui p̄ores fori tue se
dis inueniunt: ad p̄foniū
fisci singulie qbuscūq; ānis
a cedere parib; dignitatib; r̄ priu
legiorum in signib; ambiēdos es
se precipimus quibus ante hac v̄tes
batur is qui fiscis solus credebatur
patronus.

Impa. Leo. a. Jouano.

Emmi licere sancimus alii
n quem sub assidendi colore
statutis centumquinquagis
ta aduocatis quos sibi eminentissi
ma prefectoria in consiliū assump
serit aggregare. non aliter vero con
sortio aduocatorum tue sedis alii
quis societ. nisi prius in eram
viri clarissimi rectoris prouincie te
qua oriundus est: presentibus co
hortalibus gesta conficiant. quibus
aperte pateat cohortali statui ac fo
tune eundem minime subiacere: si
presentis vir clarissimus rector pro
vincie fuerit in eius examine: si v̄ro
absuerit apud defensorē sui op
pidi gesta conficiat iurisperitos eti
am doctores eorum diligenter iura
tos sub gestorum testificatione de
promere esse eum qui post ea subro
gan voluerit peritia iuris instructū.

Filios autem togatorum excellen
tie tue qui vel causas agunt vel fu
turi temporibus acticauerint ceteri
ris supernumerariis anteferri. illō
insuper decernimus vt etiam is qui
v̄lra centum quinquaginta aduo
catoſ eminentissime sedis tue repe
riuntur liceat r̄ apud virum specta
bilem p̄consulem vel prefectum au
gustalem vel comitem orientis ap̄d
viroſ etiam spectabiles vicarios r̄
apud rectores p̄uinciarum negotia
porare.

Idem. aa. Eusebio. pre. Illiricia

Non. Ancimus patronum fisci iu
dicii celsitudinis tue nō iam
quotquot annis sed biennio
pro veteri consuetudine finem offi
ciū tui sortiri. salviā eidem conso
cio p̄ privilegiis omnibus que a re
tro principibus meruit maestri
bus.

Impa. Leo r̄ tanto. aa. alepa. du
ci egypti limitis. pp. vr.

Editionem v̄iroꝝ disertissi
p̄ moꝝ aduocatorꝝ alexandrīne
splēdidissime ciuitatis quā
de fori sui matricula r̄ fisci patrono
obtulerunt merito admittentes hac
sanctione decernimus quinquagin
ta statutos h̄beri. eoz qd norma p
tpe matriculē p̄ficiēde inscribi v̄r
eos aduocatōis officiū in iudicio
tam v̄ri spectabilis p̄fectoria augu
stalis qd v̄ri spectabilis duas egypti
aci limitis p̄tentibus adhibere ce
teros vero v̄lra memoratum hu
merum constitutos apud alios iū
dices eiudē alexandrīne ciuitatis p
orare filiis" sc̄ statutorꝝ in loco defi
cientū supernumerariis aūponēdie.

Egredientem aut̄ post biennium
fisci patronū p̄templatōne latop̄ ex
cōsularis moderatoris p̄uincie dig
nitate decorari. licentia facultate q
e p̄ficiū teneganda cum v̄sū exēget
rit tam p̄ se qd filiis parentibus v̄r
oribus" necnon etiā p̄sonis ex trāl
uerso latere v̄sc ad quartū gradū
constitutio p̄patrocinū suum ad
hibere. **Q**uā autem fisci patronum
mori contigerit gradu eum p̄sequē
tem sine vlla dilatione in loco eius
subrogari. heredibus defuncti nihil
exinde sibi cōmodi acquiri posse spe
raturis" cūctis p̄uilegiis qd acten
habuisse noscuntur. necnon is que
suggestio tue magnitudinē conti
net etiam in posterū intactis insi
olatis qd scrudandis. quatenus h̄moi
telati cō liberalitate nostre sereni
tatis honore possint in oīo r̄ tranq
ilitate reliquā v̄te sue tempū p̄
agere nulla eis in uitioſ solitudine
ingerenda.

Ide. aa. Colliorato. pp. illiti.

Post. i. post h̄c legem.

Ceteri. sic s̄ strue
anteferri sup ceteri nu
merans.

G Anteferri. no. vt
f. t. i. l. u. l. emus. f. t. fi
lios. t. i. c. l. p. petitionē.
f. filius.

Ancim. nō
legit. Acc.

Quāq; i. singulie annis
h̄. Cōsortio. erāt. n
plures.

Dēnōem. nec
ista legitur. r̄
nō qd ec. loi
qui in aduocatē ale
andrie. f. lex superior
nemini in aduocatē
pp.

Insc̄bi. in fol
to alerādrie.

Filie. vt. s. el.
nemini. f. filios

Decorari. nō qd
erēsūl dignitatē h̄
ex cōsulis.

Sci. f. aduocato
fisci r̄ durātē biennio
v̄sc ad qd tpe durat
eiō offm. vt. s. l. p. t.
s. el. f. egredientē.

Droxib; fa. j. t.
i. u. l. m. h. ad h̄
Defuncti. i. ad
uocati fisci.

Speraturis. p̄c
salariū ām. vt. j. e.
post duos. f. his qd q
est ī.

Annid. g. ar. a. ī
rio sensu sumptu fixe
lim functōes sūcipe
p̄ficiēt. f. c. ī. e. ne
q. So. ibi durātē of
ficio aduocatōis. hic
non.

Duocati. v̄l
timunt. i. dī
cūt ea p̄f q
trimunt. nā ip̄i nō
dirimunt. h̄ iuder.

Facta. i. fines;

Lapsa. vt qz p̄p
missas aliquę allega
rōe iuris finiā qd re
portauit ūriā. r̄ post
modum restaurat p̄

ann. nec obstat. etra
qđ signat. ne. l. e.
petitores. s. h. v. tibi di
x. ite fac. s. d. f. uo.
l. si seru. s. h. cu. seru.
D. finitum
a. ne. h. c. leg. i.
7 nota qđ te
alio pfecto loquit. b
lex qđ superior. nam
plures erat pfecti.
o. C. Prefecture. vt
a. l. proxi.

cere pates factum fuerit admittetur.
cuncta sane privalia que magnific
ce per orientem prefecture aduoca
tis ex diuinis retro principi seu ini
elite recordationis Leonis. v. meis
facionibus iudicata sunt. ut quo
qđ gloriofissime sedis causidicis abs
qđ volle discretio competeret p. hac
in eternum palitaram legem finci
mus.

De aduocatis diversorum iudic
cum. viij.

Imper. Anna. a. euse. ma. cff. i.
Eggesionem viri illustris
comitis priuatarii et procō
fusis a sie dum? admitten
dam. per quā nostre serenitatis au
ribus intimant. fori sui aduocatos
comuni petitione magnope postu
lasse postqđ aduocationis depositu
crine officiū dignitate quadē libera
litate nostra potian. **G**ubemus
itaqđ eos post depositum ut dictu
est prefatu officium vñquēqđ cornū
qui in presenti sunt v. postea matri
culis eorū pro tempore fuerint inser
ti. clarissimi primi ordinis comitis
perfui dignitate quatetus et tem
pore quietis fructum preteritorū
laborum consequantur. p. qua fide
atqđ in patria erga clientes fugs cō
probata priuate cōditōnis hominū
militudie segregati clarissimis me
rito confluuntur.

Idem. aa. Thome. pfectopret,
per Illiricum.

Adūocatos amplissime tue
a. sedis qui pro tempore ad sit
scī patroni gradum et offi
cium prouehuntur. vna cum libe
ris iam natis vel postea procreant
dīqab omni cohortalis seu cuiuslib
et veterioris conditiōis vinculo
immunes ac liberos cum patrino
nio suo seruari decernimus. quum
constet hoc p̄dicto tam aduocatis
amplissime pretoriante prefecture sa
criis constitutionibus esse indulſuz
et non dubium sit. non tantum cas
sed etiaz sublimissime tue sedis ger
manas esse potestates.

Idem. aa. Constantino pfecto
pretorio.

Gubemus bpro tempore prima
tem aduocatorum fori viri illu
stris connitis orientis per bienni
um fisci patroni fungi officio. et for
laciadib. sibi omnium cōsensu reputata
p̄dictum biennium sequi. Hoc quoqđ
transacto. pfectiōne aduocationis de
ponere. consortio videlicet eorū i
dom aduocatorum ad quadrangula
ta tantu viros redigendo. ita ut p
qui superflui iam eidem consortio
sociati de aduocationis officio mi

aduocati industrias
eius causa.
a. Fangata. vt qđ
multo r̄p̄fuit p̄du
cta.
b. Aduocatos. et
merito militare nā
qđ r̄c.
a. Oilitat. sic qđ
bet militat i suo of
ficio vt. j. i. qđ cau
mi. li. i. t. v. l. t. mili
tar in filiis catulus
d. Spei. vt acq
rant qđ nō habent.
e. Vitam vt nō p
dāt qđ halent.
f. Posteros ne in
fament vel in seru
tute deducantur. et fa
j. t. l. laudabile.

Dest duos.
nō legie.
b. Dūmū
mif. vt. o. e. l. binos.
i. C. Seraginta quat
tuor. qđ erant.
b. C. In plenti. s. in
foro iurū pfecti qui
sunt alios meliores
inter eos et at. l. et s.
e. nemini.
l. C. Braduz. s. aduo
candi.
m. Lottus anni. isto
puto privaliū ad
uocatoꝝ. vnde aliꝝ
dico i. fortuito casu
tingente in persona
scriptoris qui loca
vit opas suas. et est
ad hoc. ff. de varijs et
extraordinarijs. l. q.
s. pe. i. de af. l. idē fūn
to. i. ff. lo. s. addes.
s. fi. Itē dixerit qui
dam fecit esse i an
tino legato alicui re
lucto quam hic dicat
in salario prestanto
alicui aduocato sini
gulis annis. vt. ff. de
ann. le. l. in sing. an.
sed certe imo idē est
i legato. vt. ff. de an
nu. le. l. in singulos

Fuocatiq̄ dirimunt vambi
guia facta causaz sueqđ ūfen
sionis virib⁹ i rebo sepe publi
cis ac priuatis lapsa erigunt. sangai
ta⁹ reparat nō min⁹ prouident hu
mano generi quaz si prel̄is ac v ne
ribus patriā parētesqđ saluarēt. nec
enī solos nostro impio militare cre
dimus illos qui gladiis clipeis et to
racibus nituntur sed etiam aduoca
tos. militant' nāqđ p̄fom cāp qui
gloriose vocis ofiſia munimine lab
rantium spem v̄tam et posteros
defendunt.

Imper. Leo. a. Diſcoro pp
Ost duos fisci patrohoſ
p qui ex anteriorib⁹ ostōnib⁹
qđ beneficijs munūtur
sexagintaquattro cogatis qui in p
fenti sunt a primo v̄sq ad sexagesi
num quartum. imp̄ialib⁹ benefi
cijs tenemus perfui quib⁹ fisci pa
tronis liberis eorum honorati sunt.
his quoqđ illud adisciendū esse sta
tumus. vt si quis patronus fisci ad
eptus gradum fatalem diem obie
rit. vniuersa torius solatia anni ex
quo hoc idem officium peragere ce
perit. ad heredes seu successores sui
os siue liberi siue extranei fuerint
transmittendi tam et testamento qđ
qđ intestato liberan habeant facili
tatem.

Imper. leo. iunior. etzeno. aa. Jus
stūmā.

Fsimilitudines. liiſt. aduo
catorum fori amplissime pre
toriane pfecture. xv. tantu
er foro tue magnitudinis qui in p
fenti gradus primos obtinent. post
fisci videlicet patronū qđ videlicet
et privaliū nostre mansuetudis
beneficio perfuantur. quibus fisci
patroni liberis eorum mununt.

Idem. aa. Pau. pfecto pectorio
illirici.
Gubemus aduocationē fo
ri tui culminis inquinqua
ginta sicut ante constituti
fuerat aduocatos. coaudi. cundē
qđ numer⁹ quotiens vel professiōis
finē vel morte vel quocunqđ fuerit
casu immunitus. electione magnifi
ce tue sedis impleri. ita vt in presen
ti quidem et hinc v̄sq ad biennium
ad pleniorē ſupra diffiniti nume
ri subrogandi. sine vlla cohortalis
aut cuiuslibet veterioris conditiōis
queſtione succedant. saluari delites
aduersus eos apparitionib⁹. si qđ
competit actione quā certū est. posse
qđ fisci patronatum officio imple
exercent euancere. post lapsum
vero biennium foro tue magnifice
potestatis inseri postulant. nō ali
ter nisi sub gestorū confectione mini
me eos cohortali conditione subias

Fobem' nō leu
gitur.
a. C. Galmia.
r. lex illa dñ. g. pp.
p. illitici.
r. C. Fine qđ bienni
um steterat.
a. Ad bienniū. q.
d. vtra nō durat.
r. C. Ad pleniorē nu
meri.
r. C. Diffiniti. q. d. q
s. diffinitum.
v. C. Apparitōib⁹. s.
prime curie. v. d. illi
er. a. cohorteſ.
r. C. P. lapſū. fa. e.
l. nemini. s. nō alif.
y. C. Postulantes. i.
petētes. i. c. esse ad
uocatos.
a. C. De aduocati. ſi
periori. dicit de ill'
aduocatz qui adhuc
ſunt in officio adu
ocatoꝝ. ſibi loquit
de ill' qđ depositurunt
officiū ill'. vt patet.
j. e. l. i. l. ubemus. s.
ad. s. i. s. filio. i. d. vt
aut. in l. petitōe. et
l. amabilē. vñ null'
est ſupſlu'. vñ quida
dicunt. Etē ſupjor. te
poſtulādo. pplex' c.

tā eos qui v se q̄ eos
pro alijs postulare
p̄t in istis duob̄ cō
pleritē tñ q̄ p̄ alijs. l̄
ti superiori loquitur d̄ il
lis d̄ erant scripti in
mariculaq̄ salaria
de publico suscipie
bant. hic d̄ alijs l̄ al
s. d̄ illis aduocatis q̄
necessarie habeant
postulare in certis in
dictis l̄ in certis locis
pura in illa ciuitate
vt in illa postulatā
bico illis qui necesse
habeat postulare co
ram iudicio in q̄cū
q̄ essent pūncia c̄ i
uitate vellos.

F Almus. nō
legitur
a Primatū
erat enī quidā actio
catus qui p̄erat alijs
et erat āncianus sup
alijs
b Solacia. i. salar
ium. nā solaciū ē ha
bere salarium
c Conseq̄. facit. s.
e. pentē. circa p̄i.
d Aduocatoz. qui
sunt sub primatē.
e Conformū. sicut
z. s. de sa. sanc. eccl. nō
plures
f Officī. p̄dicti
primates sive ḡncia
ni qui poterāt q̄se
re
g Jugali. sic z. j. e.
penitē. s. ad loc. l.
penitē. s. Iniam
h Fis̄ patnatum
s. post depositum in offi
ciūm
i S̄eratorum. i.
militū quos accipere
nō tenet. & hic
m Si m̄. hec erga
sunt si m̄. vñā tñmū
habent ḡ a. tñ. s. en
su si ples domos ha
bent nō habent istud
privilegium
n T̄odum. i. quā
titatem.

o Noticia. i. peti
cio eorū nobis p̄p̄e
era sup̄ hoc petebat
enim le nō teneri ad
sp̄etulæ tñ teneri ad
p̄as in causis suis
p Her statuta. sc̄
quinquenj. v̄ in p̄
hemio. filiis. s. sed
q̄ solitum filios
q S̄eq̄. i. officium
r Sumptrib̄ no
ar. q̄ filiā doctori nō
debent aliqd dare p̄
sumptibus q̄ regit
ordinane v̄ extraor
v̄ etaminat̄. r. q̄b

minime res̄ciant̄. neminem alio eis
adisciendo. ne quadraginta viroz
numerum aduocatorum cōsorūz
excedere contingat. **¶** Ad hec eos q̄
put statutū est fisci patroni depositū
erunt officium b̄ politea phiberti quo
q̄ singulos tam pro se quā pro iuga
li i sua vel saceroḡ socrū necnon ges
nero & nuru liberisq̄ proprijs colo
nis & seruis ad se pertinentibus ad
uocationis fungi officio nec edicu
las eorum b̄ metatorum l̄ onere mo
lestari. si ramenm̄ in vna tantummo
suaq̄ domo singuli talem prerogati
uam sibi vendicare maluerint. pro
sportulis preterea modum b̄ quē no
ticia a nobis p̄recta declarat tam
pro his q̄ pro colonis & eorum ser
uis custodiri neminiq̄ preberi lñiaz
eundem modum circa sportularum
exactionem p̄tra eos exercendi. Hec
decetero q̄cōb̄ anteq̄ per statuta
tempora legum eruditioñis nosca
tur in h̄es̄e superadicto consortō lo
ciari. **¶** Et h̄i los aduocatorum vel
adhuc in tali constitutorum officio
vel eorum qui fisci patronatum de
posuerint superstitum vel mortuoz
extraneis ad idem officium acceden
tibus anteponi eiq̄ gratis & sine
sumptibus & sociari. & ipsi prout dis
positum est sc̄ito tempore legum do
ctrinam p̄veruerunt. **¶** Et autem is
qui fisci patroni officium ad ipsiū
vel fuerint non tantum superstitib̄
sed etiam more p̄euente p̄spicia
tur. tam ad heredes fisci patroni q̄
semel ad talez gradu p̄ocatus sit so
lacia eius transire usq̄ seruari. q̄
ipsoz qui fisci patronatum tam depo
suerunt vel postea depositerint. mi
nime cuiuslibet actus publici solici
tudinem nolentes se subire compel
li. nec exhibitionis seu deductionis
onere nisi speciak̄ autoritate nostra
molestari. & in prouincia incusandoz
per sententiam viri spectabilis comi
tis orientis v̄pote competentis iu
diciis conueniri utq̄ litigare decerni
mus.

¶ Idem aa. Eustachio. p̄. p̄.
L Audibile v̄tēq̄ hominuz
necc̄ting aduocationis of
ficiūm maxime princi al
bus p̄ficiis oportet remunerari.
ideoq̄ iubem̄ clarissimos viros fis
ci p̄ tempore patronos. fori tue cel
i studiis solenni die festiuitatis ke
lendarium ianuariarum. ipsius tan
tummodo anni per quem tale p̄ta
gunt officiū. inter spectabiles sac
risti consiliorū comites diuina no
ste serenitatis manu puncti conseq
solacia. **¶** Postq̄ tale depositerunt
officium. siquidem filios ingenuos

habeanteo clarissimorum notario
rum inseri & consorū tribunorum
sacras solitas epistles sine quadaz
suffragij solutione perceptos. et si
quis per sententiā sublimitatis tue
monitus super agnito debito v̄lag
nita causa que ingeritur ei confessio
nem exponere paratus sit. eam non
arbitrio delegato. sed tunc temporis
fisci patronis vel alterutri eorum
si alter adesse non possit. pro more
tamen solito sub actorum testificatō
ne intimare. quotiensq̄ de nuptijs
quas sine totalib̄ instrumentis mu
tuō contrahendi matrimonium ani
mo celebratis. super affectu suo li
beris ex h̄uiusmodi coniugio iam ex
tantibus vel necdum pro creatis le
gittimis allegationibus b̄ v̄t malu
erit eas apud eosdem pro tempore
fisci patronos vel alterutri eorum
vt dictum est gestis interuersentib̄
commendari ita videlicet vt iuri
cognite allegationes absentibus p̄
sonis si que competunt. seruentur i
tacte. his insuper qui cunctq̄ apud vi
ros glorioſos pro tempore consules
mācipia sua liberalitate donare ma
luerint antelatos fisci patronos ad
easdē libertates peragendas pro
priam aduocationis vocem acco
modare. alij nihilominus priuile
gia que iam p̄dem memoratib̄ v̄l
fisci patronis vel adhuc aduocato
nis pro tempore peragendis offici
um togatis diuersis modis induita
sunt. ex hac etiam sanctione nostra i
sua stabilitate duraturis

alij ēreque bonis p̄
ferantur.
a Exhibitionis in
iudicio faciēdis
b Deductionis ve
ducant inuiti ad pri
cipem vel ad aliuū in
dicem inservi subiectū
c Bludibile. n̄
legitur
d Solacia
no. de strenis. de qui
bus strenis hales ex
p̄sse in decre. xxxvij.
di. c. legant. r. xxvi. q.
v. l. c. nō obseruetis.
e Inseri. repeate iu
bemns. q̄d est. s. vt b̄
dico p̄ceptores sine
quadā suffragij solu
tione sacras solitas
epistles tribunorum. i.
missus a tribunis. l̄
hic expone. vt. l. e. re
stituende. s. sacras.
f Alterutri. eorum
si duo sunt fisci pa
tronii
g Affectu. i. Octo
matrimonio q̄ esse
ctum
h Allegationibus
i. p̄bationibus
i Cas allegationes
j Comendari. al
legan. p̄bari
k Absentib̄. not.
testes posse recipi. al
tera p̄te absentē an
li. con. ad publicatōz
faciendam v̄ in au
te testi. s. nota. coll.
vij.

Mundus vñā. vñā. platen. bono dopp
platen. dano. supra. ap. datt
Handw. m. l. S. Aut. m. m.

Mundus vñā. p̄petu. p̄petu. 1. 9. 5
Handw. m. l. S. Aut. m. m.

¶ Etitiones si
legitur. Ac.
g Jubel
mus ab isto tertio in
antea vñā in fi. ē hec
ler de verbo ad verbū
s. e. l. id inuenimus
h Ad trigita. s. s. e
iullem. nā ibi q̄dra
gita hic trigita. s. ibi
in alio foro quā hic.

A Porrecta i. peti-
tio eoz nobis porrec-
ta super b. patebat se
non tenet ad sportu-
las vel teneri ad par-
uas in causis suis.

R Estituende.
Hec est inuen-
tio huius le-
gis. qz olim seragin-
ta librae dabant pto-
nis fisci. sed zeno ab
stulit eas pto mis si-
sci. et reputauit peda-
neis iudicib. et quia
busdam alqz qz arbi-
trabant et extimab-
tur vires fideiussor-
datopz p. t. pupili-
lorum postea seno ei-
quiz esse credidit. si
eis qz extimabat res
fideiussorum auferre
tur. p. pte non tñ ab
stulit. sed iustiniā
omnibz auferre et po-
nit restituit.

C Qumibz. i. aduo-
catis.

D Arbitris. i. peda-
neis iudicib.

E Principis. eius
dem zenonis.

F In vittis. s. ad-
uocatibz fisci. teant
em duo. vt. s. ti. i. libi-
nos.

G Qd p. roto. id
est si aliqd bñficium
vel prívilegiū dcedi-
tur alicui p. t. p. t. p.
rectori p. uincie v. s.
mili. oito qui sub eo
sunt videz esse p. c. e.
sum et ē fisc. ff. d. g. i.
et d. l. municipibus.

H Primaribz. id ē
aduocatis fisci qz snt
primates naz p. sum
alqz aduocatis cum
eliebant ex primatibz
ut p. t. p. t. p. t. p. t. p.
v. c. v. l. m. v. in. p. r. n.
i. C. Alteri. erat em-
tuo aduocati fisci. qz
rum v. v. vel alter fa-
ciebant lras appro-
batorias. vt et. s. c. l.
laudabile. t. h. t. p. g.

I Illustrandoe.

J Illustrandoe.
scaduocati fisci.
Altiorae. auger di-
gmitate illustrē supe-
riorum tribunorum
et notarioe ut vni co-
cessa dignitate p. s. t.
alqz amico vel n. ami-
co dum mō de sua p.
uincia sit.

M Quos vni. id
est qz codicallis. id ē
lras quas alicui diri-
git impator de p. t. a.
w. bñficio v. p. r. v. l.
t. o. alqz pura v. for-
te sit illustris.

aduocationis fungi officio nec edit
culas eorum metatorum noie mo-
lestari. si tamen in vna tantummo-
do suaqz domo singuli talem p. r.
gatiuaz sibi vendicare maluerint. p.
sportulis preterea modum quem no-
ticia nobis porrecta declarat tam p.
hiqz pro colonis et seruis eorum
custodiri. neminiqz preberi licentiaz
eundem modum circa sportularum
exactionem contra eos excedendi:
nec decetero quicqz ante qz per status
ta tempora legum etuditionem no-
scatur inlexisse supradicto consorzo
sociati. Et filios aduocatorum v.
adhuc in tali officio constitutorum
vel eorum qui fisci patronatum dpo
suerint supstitutum vel mortuorum ex
traneis ad idem officium ac cedenti
bus anteponi. eiqz gratis et sine sui
ptibus sociari. si t. ipsi prout disposi-
tus fest solitqz tempore leguz doctri-
nam meruerint. Ut autem is qui
fisci patroni officium adepti sunt
suerint non tantum supstitutibz s. eti-
am morte preuentis prospiciat. taz
ad heredes fisci p. t. qz qz semel ad
talem gradum vocatus sit. in sola
cia eius transire. hisqz seruari. qz ip-
sos qui fisci patronatum iam depo-
suerint vel postea deposituerint. mini-
me cuiuslibet actus publici sollicitu-
dinem nolentes s. b. compelli. n.
exhibitionis seu deductionis onere
nec speciali autoritate nostra mole-
stari. et in prouincia incusandoe p.
sententias viri clarissimi prouincia
in qua regunt moderantis v. pote
competentis iudicis p.ueniri atqz li-
tigari decernimus.

P Impa. Justi. a. Marono. p. p

R Estituēde b. sunt clarissimis
eloquentie lumibz sexa-
gia auri libre: quas sub im-
perio zenonis diue memorie peda-
neis deputatas arbitris necnon fi-
deiussorum vires extimantibus ta-
men auferendas credit. pro parte po-
sterioris subtilitas principis v. iā
liberalitate nostre numinis viri cla-
rissimi fisci patroni prefata auri sū-
mam sine fraude annis singulis cō-
sequant. ab amplissima tua sede pa-
ti lance in vtrūqz fouidendam. nā
vniuersis redditur quod p. roto
omnium primatibus b. indulgetur:
Sacras insuper epistolas quibus ap-
probantur viri clarissimi tribuni p.
toriani et notarioe. non vniusqz t. n.
nomine: sed alterius quogz vnius
prestandas perspicimus. siue suo
filios siue alios quosdam duxerint
illustrandoe. Ad hoc altero bñficio
codicallis quibz illustris ho-
noratur dignitas sequent. Quos
vnius solum nomine eisdem viris

facundissimis daturos nos pollice-
mur pro futuros. se ateri " eorum
altero concedente. seu qui ex prouis-
cione suis vel ex amicis voluerint: in
prouincia tamen degentibz. Iniam
eis preterea facimus binos homines
annis singulis itidez offerendi no-
stram p. adoratuos purpuram. sta-
tutis inferendos presentibz dome-
sticis vnum equitum. alteri schol-
le peditum inuocantem eorum locū
qui diem functi sunt. nullo dum su-
perant de militia venundanda pac-
to cum eis interposito: quorum hu-
iusmodi conuentiones inter sunt.
ita tamen vt iisdem viri facundissi-
mis cum offerendos eosdem credi-
derint homines. bina solidoruz pro
singulis milia nihilqz amplius no-
uerint dependenda. viris magnifi-
cis comitibus dicatissimorum v. v.
mesicorum. id est equitum quidez
pro eo qui inter equites meritus ē.
peditum autem pro eo qui inter pe-
dites inferendus est: solutis videli-
cet statim stipendis necno ceteris
solacijz t. s. de tironibz t. deputatis
sine qualibet alio dispédio alqz eti-
am privaligqz potiantur qui diuer-
sis temporibus consecuti sunt sui
ue per augustos apices seu deposi-
tiones sententias amplissime tue
sedis magis qui nobis digni iudicati
sunt. hi multomagis in anterioribz
quoqz sunt adiuuandi.

T Idem Theodore. prefecto p. r.
t. r.

D Er hanc legem decernim
ne ante qz in octoginta tan-
tum p. r. numerum fos-
ti culminis cogatorum collegii
dedicatum fuerit. spirare quis qua-
libet arte concessat at possit: nisi v.
edrum filij qui triginta priorū ob-
tinent numerum facundie et stipen-
dis etuditi gratis. videlicet t. fine
v. llo suffragio aut fortasse exteris nō
vtrqz duos per annos singulos fa-
cundia: et ipsi spiculatari fuerint
nullo deinceps postqz in octoginta
p. r. numerum redacta fuerint
superius qualiter ruris ambitone
vel astuta quantitatem mesuro. in-
terdicenda quoqz cunctis licentia
peruertendi progressus seriem quā
ipsius temporis ordo suppeditat.
Et v. in mercatorum contractis
bus loca permutandi et adhuc t. r.
nes tam interesse veteribus. hoc etiā
pronunciandum censem. ne quis
ex his et alijs tegat regionibus re-
licta obseruacione glorifice tue sedis
nouerint etenim qui post nomē im-
petratum patrem litum. ultra triū
annorum spaciū ex sacratissima hac
vite moderanduz duxerint nec nū

N Alteri. sic. s. de
diver. re. v. l.

O Iudem. i. v. il-
lo loco v. s. sunt.

P Nostra. h. oies
dico. id ē ambafiatore
res adorantuos no-
strā purpura. s. nos
qz sum. vestiti de pur-
pura.

Q Dnu. s. v. v.
t. r. ambafiat op. pone-
tur inter domesticos
militi v. p. d. i. lo-
gur. defuncti.

R Facundissimi. id
est tribuni et nō.

S Offerendos. id
est militendos.

T Dicatissimorum.
id est d. issimorum.

U Stipendis. i. b.
varja. qz h. p. ex
penis.

V Solacjz. id ē sa-
larijs.

W Tyronto. i. am-
baliat oribz.

X Consecuti sunt.
no. hic maiore hono-
rē telere exhiberi qz
qz eleci sunt ab impe-
ratoe ad aliquaz di-
gnitatē qz qz qz
ab alqz t. s. t. s. t. s.
albo. seti. l. s. t.

D Er h. c. non
legitur.

L V. l. s. t.
v. l. respic aut qd. s. t.

C Eop. sc. aduocat-

orū.

D Numerus. si in
mīcula filij g. alioz
quinquaginta qz snt
postea scripti nō p. n.

E Bratis. sic. t. s. e.

W v. l. m. s. t. l.

P petidores. s. t. filios

T Exteri. i. t. n. e.

G Industria. i. cal-
litate aduocati.

H Obiecerint. sic
c. t. eap. t. t. l. quo
nam iudices.

i. Signos, nā incipiebat anni singuli fin antiquos in laleis
dī aprīlis, hic estat, p pensione psoluenda in medio āno. sic. et
ff. so. mal. diuozio. i. r. n. sed ar. 5. ff. de cōdi. et demō. l. publius.

ii. Luncratione, id est sine mora.

iii. Iuris iurētū, id est iudicis. Accurſus.

iv. Curia interēt
ad quē spectat. s. dat
talitā priuilegia

v. Exop aduocato
rum fisci

vi. Hic. s. in romā.
p. Concessiōn. sc̄
dilatationis

vii. Euenit. q̄enit
in termino 2stūto.

viii. Nec subaudi.
ab his q̄ ic̄, et accipe
sumptum exigendū

q̄d eit in fine legis

ix. Eſſon non le
tatur.

x. Omenā
dri. p̄prium nomen
aduocati fisci

xv. Fruſtum se.
qui fecerūt ſalutem.

xvi. Quē. s. bñficia.

xvii. Eratq̄. qui ſunt
aduocati et non p̄ ſal
tum.

xviii. Agmen. i. officiū
z. fa. ff. temu. z. ho. vt
gradatum

xix. Oonſtantur.
nō habent priuilegiū
qui p̄ ſaltū puebun
tur. h̄c et te eo q̄ fiscā
cerdos ante p̄ h̄t dia
conus.

xx. Conſtōes. inite.
ſe conſtōne.

xxi. nō legif.

xxii. Exop ad
uocato illirici

xxiii. Cōmeatu. i. lice
tia. p̄ vita a ſuperio
ri.

xxiv. Aſſistere. i. cum
vis esse

xxv. De aduocatis
fisci. quia quedā ſpe
cialia ſervant in eis
ideo delis dicit.

xxvi. Om̄ te agi
taſſe. ſed nō
vſip. ad finē
xxvii. Proponas fisci.

xxviii. Placitus. i. que
tione. vt ducas ad fi
nem. veld dic placitus

id est principium.

xxix. Prestare. in ead
ca. lecuſ in galia. vt. i.
l. pro. niſi in caſib.
vbi tineaderū clvt
ff. de pos. l. p. et fi. ſe
cui ſpatrono priua
ti ſi ſalarium nō ſol
tatur. vt. i. de i. p. ſo
peradū. ſ. honoraſ.

xxx. Oteſ actori
v. buſ. p. l. p.
n. Decli
nes. niſi in caſib. vt.
ſ. l. pro. ſi.

cupatiōe togati. Nec priuilegia viro
rum huiusmodi concedēda ſibi. vt
nec repetitis. ex industria p̄ predice
ſedis autoritatibus protrahantur.
aut multiplicitur perigrinationis
excursus. quorū oī ſi quid v̄l mi
niū quoquaḡ tēpore fuerit viola
tum. viginti primates eiusdem ordi
nis et qui p̄ tēpore ſolicitudinem ab
actis in amplitudinis tue gerēt offi
cio: adiutores etiā eorum tenis ſin
guli libris auri ferentur. q̄d aduer
ſi ſi impialia cōſulta ſerentiaſ nē
tēdētibus. p̄ ſtatiz obiecerint int̄
ceſſionē legis preſentis. aut non re
ſtūterint. et omnino nō p̄hibuerit
ne quid teatet contrarium quid: cū
nec admiſtratores ſublimiſime tue
ſedis ſi non intente cuſtodierint di
ſpoſita ſalutaria et vt non tenerenſ
proſpererint. pena teatet decem auri
librarum.

xxxi. Sexcenti autem
aureis quibus pro tempore fisci pa
tronis fori tui celſtudinis ad exempli
plum priorum tempoz exarca cui
iudicij consulatus. ne p̄t decurſuz
celerem aduocationis et labores glo
riosos egenus exeat. nouyq̄ ſepe con
tingit in certo die preſtentur: ſed cū
ad medium iter peruenierit patroci
niū retum ſiscalium. i. laleis octo
bius per annos ſingulos ſine cū
cataſtione ſoluentur. qui cūdū in ſu
per priuilegiorum retroprincipium
ſacris affiſtibus vel autoritate tribu
nali. i. ſi cuius in terēſt. eidem ordi
ni datum. ſtenditur. in uiolatuſ ſer
uari. cunq̄. lite quiq̄ eorum p̄uſta
tus fuerit ſeu ciuilis caufe aut certa
mine criminalis queſtione obtētu
bic. vel in p̄dūnchis eufi per con
ceſſum. p̄ tempus eorum ad eſſe quē
q̄ eueneat. nullas eſecutores ſpo
tulas aſſequi. nec ſi qui in controver
ſiſ ſi mouendio. i. ſeruant aſſt. exi
endo ſeu p̄parando v̄l offiſio quo
libet alio. quoquaḡ nomiui ſumptū
exigendum censere.

xxxii. Idem. a. Aarchelao.
Emo excepta menandri ſi
ſci patroni perſoſa ſperet te
cetero permutationem ſaltū
bius ſuperiori gradu captato fruitu
rū. ſe benefiſe que patroni era
rit. ſeu dum offiſium exhibent cau
ſis ſiſcalibus aut p̄ expletu agmē
impta monſtrantur.

xxxiii. Imp. Iuſti. iohān. p. p.
E. conſtitutione diuine re
cordationis iuſtinianis patr̄ noſtri

Eſci. vlo negoſio quantū ad fisci qui nullū ius haber
vt. ff. de admi. vi. l. quotiēs. ſ. nec vtiq̄

Aitionales. i. pcuratores cesaris. vt. ſ. de mo. mult. l. q̄. q̄
cognoscunt inter fisci et priuatū. vt. j. ſi aduersus. f. l. i. t. q̄

q. Sucipiunt. als
reſcindis ſententia.

vt. ff. de iure. ſ. l. ſi ſi
ſciſ in priuato. t. ſ.
de poſtulando. l. vela
mento

r. De erro. aduo.

s. no ceat vel non.

e. Preces. ſ. princi
pis portigendas

t. Concipientiū. q̄
ſimiles ſunt in erro
re aduocatis

q. Aque pſem
tibus. et intel
ligentibus

u. Perinde quo ad
iuris rationem. ſic ḡ
ſuū errorem p̄t cori
rigere vſq̄ ad ſiniam

vt. de iu. et fac. ig. l. et
tor. ſic aduocati ſi
m. et h. quidā ſ. vt
i. e. l. ſi. dicet

super togatis ampliſſime tue ſedis
prolata. illiriciam a duocati poſtula
uerunt a nobis eis clarum fieri ſi lo
cum eriam circa eos poſſit habere. ſi
ue cum cōmeatu ſiue ſine cōmeau
tū iudicio eiusdem ſublimitatis ab
ſuerint. ſancimus itaq̄ talem legez
generaliter etiam in persona eorū ſi
valere vt ſi quis ſine cōmeatu ſi
tra continuum biennium abſuerit.
vel cum cōmeatu vltra quinquenni
um de matricula penitus aboleat
nulla licentia ei dandi gradum ſuū
vendicare nec iterum viris diſſertis
ſimiſ togatis eiusdem ſedis affiſte
ref perfeuantur igitur aduocati eius
dem ſublimitatis ac noſtra generali
ſi ſanctione

De aduocatis fisci. ſ.

Imp. Alex. a. claudio.

Q. Um te fisci cām agit. p̄ ſe
ponas. q̄uis ſalarium per
cepſe negeſ. tamē placit.
acquiesce. ebs enim q̄d cauſam. fisci
egiſſent. prohibiſum eſt aduersus ſi
ſci ſum patrociuum preſtare.

Imp. val. et Gall. aa. ſrequēcio.

Q. Qtes actoribus ſum patrociuum
quicq̄ exhibere priuatū. dum
eam. ſ. cauſa. q̄d tu cum fisci aduo
catus fueras forte tractasti ſuſcipere
re declines".

Imp. Conſtan. a. eliano promiſſa
no aphricano.

F. fisci aduocatus penas me
tuens. caueat ne fiscalia cō
moda occulter. ne ve in yollo
negoſio. ſi exiſtente fisci nomine pa
tentiſ audeat calumnaſ cōmouere

Imp. Gratia. val. et The. aaa
ad Ammianum comitem rerum
priuatarum

Aitionales. p̄ priuate rei cauſ
e. vel ſacris erariſ prefideſtes
examen. preſente ſiſci aduo
catus ſuſcipiant q̄.

De errore aduocatorum. et libelloſ

ſeū preces. concipientiū.

Imp. Alexan. a. aurelie.

Q. Aque aduocati preſentibus
ijs quoq̄ cauſe agūt alle
gant. perinde ſi habenda ſūt
ac ſi ab ipſis dominis ſuſcipiantur

Imp. gra. a. Rogato militi
e. Roſes eoz qui deſideria. in
preces ſcribunt veritati pre

Brores. p̄ces

e. ſ. p̄cipi ve

delegeſ in der
vel iudici ordinatio
dataſ.

a **D**icitur manifestum est. vt i. ff. de of. pres. l. ilicita. s. h. itas et de re. iur. l. si librarii s. r. j. de testa. Lerrore.
b **I**nseritam errore scribentia, volebam em̄ scribi in libello me petere restitutionem a tractu. ille adiecit a sententia q̄ dicebam me condemnatum, sed non eram condemnatus.

iudicium afferre non posse manifestum est. et ideo si 2 denationem cuius mentione in libello esse insertab̄ proponis. manifeste probare potes non intercessisse allegationes tuas ledi non oportere is qui super negotio disceptatur est non ignorabit **I**mper. Diocle. et **S**aturnianus
Sententia finita negotia re scriptis reuocari nō oportet nec enim que substituta sūt id est ne ad uocatorū error litigatoriū non nocet. sibi etiā opitulari possunt: cū te presente neq; cause palam ex continentia id est triduo proximo p̄tra xisse. neq; post sententiaz appellatio nis remedio si tibi lxx displicebat vsum esse proponas.

Cit que desūt aduocatis b̄ partium iudicis supplet. **R**.

Imper. Diocle. et **S**aturnianus. a. cc. ad honoratum.

abitandum non est iudici si quid a litigatoriū v̄l ab tua qui negotia assistunt fuerit dictum: id supplet e et proferte qd sciat legib⁹ iuri publico p̄metire.

Ex quibus causis infamia irrogatur. **R.**

Imper. Seuerus. a. Mutualio. infamie testamentuz minime tibi affer ob id solum qd in carcerem pectus es v̄l vincula p̄ tibi iussu legitimi iudicis innecta sūt **I**dem. a. Herennio.

Ecce furti neq; vi bonorum raptorum neq; peculatus damnat intelligi potest qui cum plus debiti nomine tributorū exigissim in duplum a p̄fide p̄dem natu est.

Idem. a. metrodoro. **T**hi seuerior sententia dici debuit v̄ tagmen cum proconsul vir clarissimus certis rōnib⁹ motus mitiore sententiam dixerit et ordine decurionum te biennio abstinerere iussit. transacto tempore non esse te in huncero infamia.

Con intercessione quomodo probat negativa vt. j. de pba. L actor. Bñ. eo ipso q̄ non probat s̄m quodaz. vt. s̄m. P. pbo nō intercessisse. sic vt actor dixit. nam dicebat in quinquaginta eo q̄ in p̄cib⁹ meis sic p̄tinebat. sic plv̄ p̄ s̄m q̄ dicitur p̄tinebat p̄dennatus. vt. tertio plv̄ iudicē sic unif. lib. mil. mōr. tū cum a certo iudicē dicas dataz s̄m. vt. s̄. de s̄. s̄. l. optiū mag. in fine.

Disceptatur. q̄ s̄. s̄. de legat. l' ordinari sublatō errore,

Sententia oportet. vt i. a. li. pen. M. r. j. sen. res. dñ. nō posse l. r. i. s. de transac. causa s. r. j. de m. si cum ibi. **T**riduo. si contingat q̄ p̄ tres dies tñ cā duravit p̄ errorē et si non ob. vt. s. de iur. et fa. ig. l. error alij. vt p̄la. dicūt et errorē aduocā. triduum tñ posse corrigi vt b. s. o. em. l. h. prima rei oris vt. e. g. l. de erro re at iuris p̄stat apō bēs v̄ḡ ad s̄mias.

Con q̄ desūt. si en rent aduocati qd iuris sit audisti. nūc si minus dicant.

Imp. Seuerus et Antonius angusti. Genesiano. prefecto pretorio.

Ipossidonium b̄ in tempus anni relegatum sententiaz non excessisse procōsulis probaueris: quinq; annis exilio temporali damnandum inter infames habere non oportet: quoniā sententia seueritas cum ceteris damnis transigere b̄ videtur.

Idem. a. a. Ambrosio. **D**ecuriones quidem: item si h̄ decurionum fusibus castrigari prohibitum est: verum si iniuriam te fecisse proconsul vir clarissimus pronunciauerit ignomi na notatus es.

Idem. a. a. Justo.

Dtemp⁹ in opus publicuz damnatib⁹ pristinum quidez statum retinet. sed damnatio infamie post impletum tempus subsc̄tur.

Imp. Antonius. a. Demetrio.

Demo ob id qd bonis partē se abstinuit infamis ē. **I**dem. a. Elpie.

Terti si condemnata es circa verbera quoq; fustium fame damnatum subsistit. q̄ si res furtiva quā alii surrep̄tūt apō te ignoranter comparata est non leſit extimationem tuaz sententia duriorē.

Idem. a. Leo.

Deminem sequitur infamia ob nō defensa negotia publica patrie sue.

Idem. a. Seuero.

Auriarum et persona quoq; serui damnatus infamia noſatur.

Imper. Alex. cesar Erino. **C**ibitores q̄ bonis cesserant licet ex ea causa bona eorum venient infames non sunt.

Idem. a. Donato.

Irelat. ad causam sellendo non stando. vt. s. de p̄s. l. quisquis et itaq; bellum corrigit si modo non potest conuenire aliquo modo actioni cause. vt. ff. de offal. l. alia om̄ia. vt. ff. s̄mens. fa. mo. d. l. i. s. id. **I**tem inducendo causam sumptuē vel inducendo ad inconvenientia. vt. ff. de le. i. officiis. in factio at non nisi sit eius tum ut iudicē vi diri. s. de tr. s̄. ac. age cū l. P. s. vt. ff. si p̄s. here. p. l. s. s̄. expone eam ut ibi. **I**uri publico. om̄uni. v̄l. mḡari bus qui tuefūs publicū in se p̄ficiens. vt. s. de eden. edita. in fi.

m Ceteris causis fama irrogatur. quia a postulando de quo dictum est remouentur infames ideo de his dicit
F fama. i. infama que est detrimentum fame. sicut de crea-
F tura salis. i. creature que est sal.
C Onus tuus iuste vel iniuste.

p **D** vincula. ob cri-
me explorandis non
explorari. s. in pena
vt. i. e. nullum. t. fide
cui. reo. l. i. t. q. t. not.
q. fama de priva-
tio fame seu diminu-
tio. prius enim de q. q.
q. in totu. vt per ma-
ximam mediā capi-
tis diminutionem
de hac nihil in titulo
isto cui constet q. ad
nullum civile vel pu-
blici officiu. admit-
tatur is cuius fama est in totum consumpta vt. ff. de penis. l. qui
dam. minuitur autē cura ciuitatis et libertas retinetur. sed circa statu-
tum penas lectimur. vt. ff. de varijs cognit. l. p. s. consumitur. fama
autem econtraest illese dignitatis status legibus ac morib. cō-
probatis in nullo diminuisti t. c. t. nota q. fama et opinio et estimatio idem significant. vt. eadē. l. s. estimatio ac.

A Tq. furti quia hica volente demus exēt. licet coacte no-
les. eadem est ratio quare nec vi bonorum teneatur vel
aliter. vt. in si. huius legis dices.
P **E** peculatus. q. videbatur. nam et in crimen peculatus tam
natur quis in duplum si pecunia erat ciuitatis. ubi non proprie-
tavit peculatus. non autem rei publice romanoz vel dicit
proprie peculatus. vt. ff. de furtis. l. ob pecuniam et ad. l. u. l. pecu. l.
t. q. s. h.

L **O** ndemnatus est. suo officio q. inheret actio. in factum
proposito libello. et sic nota publicans non tenere sicuti. quare
est contra. j. de furtis. letiam. Sol. vt modo dixi hica volente ibi
ab initio erexit. vel hic ignorans ibi sciens. vt. ff. vi bonorum ra-
prorum. l. q. s. publicanus. tu dic verius q. hic fuit condemnat?
in actio. in factum de publicans que est arbitria nec infamia
vt. hic. t. ff. pub. l. i. t. l. hoc edictio in prim. ac.

L **h. i. Q** uis
v **D** ebuit. que si dicta esset infamiam irrogasset usq.
dum durat effectus sententie. vt. ff. ad muni. l. ordine in
principio.

L **Q** uis
s **i** Clarissimus improprie ponitur spectabilis est. vt. s. de epis.
tate. raptore.

L **Q** uis
s **i** Certa rationibus. one exemplum. vt. quia instrumenta al-
pud se deposita r. aduersario exhibunt vel perditis et ideo de-
portato vel infamari imperpetuus debat. vt. ff. de penis si quis si
quid. s. instrumenta. t. ad. l. cor. de fal. l. i. s. is qui. sed iudei miti-
gaunt propter etatem patuam vel magnam. vt. ff. de minoribus

L **Q** uis
s **i** auxiliu. s. in deliqs et de termino moto. l. q. vel quia sine dolo
deliquit. vt. ff. de penis respiciendum. s. deliquit t. l. absentem. s.
si. vel quia dicit se commilitonem et militem reipublice fuisse ut
ff. dñe militari non omnes. s. si. vel quia non dolo sed fascilia ho-
midicium fecit. vt. ff. ad. l. cor. de fiscatis. l. in lege v. melius quo
ad hanc. l. pone exemplum in decurione biungo damnatio. s. qui
decenio fuit damnandus per falsum testimonium. vel instru-
mentum q. recitauit sciente preside v. ff. ad. l. cor. de falsis. l. falsi
s. ordine in aucte. papa pone exemplum vt. ff. de penis aut facta.
s. fi.

L **T** ransacto. apparet ergo interim cum infamem. et eo transac-
cio definit. vt. ff. ad. l. corneliam de falsis. l. falsi. s. ordine. t. ad mu-
nici. ordine in pan.

L **B** emisisse. cum ei penam temerit. et sequelam hoc est infamia
am temeris evidetur. sed contra infra de generali abolitione in. fi.
sed ibi loquitur ne indulgentia principis quam fecit post pene in-
terpositionem volens pene gratiam facere et non infamie. hic qui
iudei in sua sententia monorem penam impone causa cognita p.
maiori et non per errorum. alias scusa. vt. ff. de iure iurando. diu-
que est contra. Item nota q. non distinguo fm. l. o. ex quo crime
ne fuit hic pena minor imposta. vt. ff. de decurionibus. l. q. depo-
stu. l. imperator. sed quida distinguit. vt. si tale est crimen q. no-

importet infamia obtineat q. hic dicit. alias t. urat etiam postea
infamia. vt. ff. de decurionibus. l. generaliter. s. i. t. l. ad temp. q.
non placet tibi non causa cognita fuit minuta pena. vt. j. e. l. ad
tempus. Item no. q. hac t. superiori. videbatur infamia irro-
gari p. o. pena infingenda. sed non est ita. Item quomodo potest

in der penam minus
ere vel augere cum
hoc sit in legis potes-
tate. vt. ff. ad turpis
liam. l. i. s. i. in fine.
s. t. ff. ad municipa-
les. l. ordine. i. m. sol.
ibi non fuit causa co-
gnita hic sic. vel ibi
post sententiam no. potest. hic in senten-
tia potest. vt. ff. de pe-
nis hodie. nec dicas
istud esse verum in
extraordinariis cri-

minibus tantum vt possit minui vel augeri pena in sententia. na-
idem dicitur in publicis iudicij et ordinariis. vt. ff. de penis. l. rei
spiciendam. in principio. t. l. aut facta. s. finali et ad legem corneli
am de falsis. l. ante penultima. t. plenius super his potes dicere.
vt. ff. eades. quid ergo. s. pena grauior in glo. s. sed quomodo pot
iudex ic.

S **I** Possidonium. proprium nomen
C **R** elegatum. quod erponunt quidam id est elegans
dum. t. quod dicit. j. damnandum. sic exponitur tempus
pro tempore supra de leg. t. constitut. l. i. t. hoc ideo vt differat a le-
ge superiori. nam fin. Du. ibi inuit causa cognita. hic augetur.
tu dic etiam proprie ponit hec verba t. quod minuit hic sic in suis
periodi. lego. sed in alio notetur differentia. quia hec in relegato.
illa t. eo qui est. ab ordine motus. hic enim duo conueniuntur in
quibusdam. vt. nullus eorum impleto tempore ad nouum aspira-
honoratu nisi steret tanto tempore iterum. quantum in pena
fluit. ad veterem autem anno similiter expectant quando va-
cabit. sed cum vacabit differentia. nam ab ordine motus ipso iuste
statim recuperat. relegatus non nisi per nouam electionem. vt. ff.
de decurionibus. l. q. in principio t. ad muni. l. ordine.

D **M** Non excessisse. alioqui duplicare ut tempus. vt. ff. de penis
surdamus. s. quisquis. als. grauior. pena afficitur. sic infamia
est. vt. ff. s. penis. capitalium. s. in exilibus

E **N** Non oportet. post tempus pene finitum sic vt. l. ordine. t. l.
quin vno. s. ad tempus. alias autem est per perpetua etiam post te-
pus pene. vt. nota. ff. de penis in seruorum. s. fi. t. in summa huius
titu.

F **Q** uoniam pro quasi
G **S** ententie. s. dicte fm quosdam vel dic dicide finalias po-
sitionem. vt modo diximus

H **T** ransigere. nam de infamia dicitur etiam transigere. id est
finiri. vt. ff. co. L. quid ergo. s. fi.

E curio. nesciis pro quibus contingit aliquem infam-
mem fieri ex genere pene. vt. ff. e. i. c. t. s.

I **P** rohibitum. propter privilegium personae. t. ideo non est re-
mota pena ipso iure. sed propter decurionarum infligi non potest
vt. ff. de decurionibus. l. q. s. i. t. l. finali. t. infra de penis. l. decurio-
num. t. l. s. matrem. t. l. decurionem. t. ff. de iniusto testamento. si
quis ex. s. eius. t. de penis. l. moris. s. iste fere. t. s. parentes. t. j. de
questionibus diuino marco.

J **C** Le filium decurionem vel decurionis.

M **C** larissimus. improprie. s. clare et ample dignitatis. vt. t. s.
t. l. t. si senior. accursus

A **N** Horatus qui condemnatus est actione famosa. s. iniuriant
qui. condemnatur quis. similiter est infamia. vt. ff. de publicis
iudicis. lege infamem

R **T** empus damnati. qui erant damnandi in perpetuum.

C **S** tatim. l. ciuitatem. libertatem secus si in perpetuum

q. tunc ciuitatem perderet. vt. ff. de penis quidam. in fine. illi enim qui da-

natur in op^{er} metalli. vel in ministerio metallorum vel in metallum ciuitatem amittunt et liberaretur. Item durioribus vinculis atticuntur dari in metallum q^{uod} ali. Item refugentes minorē penā dānare in maiore. unde refuga ab ope metalli dāni naē metallum. ut probant h[ab]ec. ff. de penis quida. l. capitaliū. in prin. r. s. diu. r. s. in exlib. r. l. aut dānum. s. item eos. r. d. var. cognit. l. cognitō num in fine.

DUllam estimationis infamiam auunculus tuus perimescat ictib[us] fustium subiectus ob crimē q[ui]one habita si sententia non processit ignominie maculam irrogans.
Idem Romanus Imperator semp Augustus et Cesar Supplice. Ecretū amplissimi ordinis
 v. luctu feminatu; diminuto tristior habitus ceteraq[ue] huius generis insignia mulieribus remittuntur non etiam intra t[em]ps quo t[em]ps lugere maxitum moris est matronum stralere p[ro]metit. cum ēt si nuptias alias intra h[ab] t[em]ps secuta ētam ea q[ui] is qui sciens eas duxit in uxorem etiam si miles sit perpetuo³ edicto labem pudoris strahit

d. Subiiciunt. propter genus pene. quod tale est p[ro] infamem faciat fin quosdam. tu dic ideo quia damnatur est de publico criminis et sicut in famis. vt. ff. de publi. iudi. l. infam. Item contra supra. e. l. it. Solu. hic sine cause cognitione ibi cum cause cognitione fuit minuta.

Nemo infamis. econtra quia patris fama per credito[r]es iniuriari videbatur vt. ar. insti. qui manumit. nō pos. s. i.

Verti. scilicet damnata es a iudice non ab arbitro. vt. ff. e. quid ergo. s. ex compromiso.
s. Subiisti. ex sententia. vt. ff. e. l. athletas. s. fi.

b. Ignoranter. et ideo no fecisti furtum. sed certe idem si scies si modo non contractauit et lucrandi animum non habuit. vt. ff. de furtis infiendo.

i. Durior sententia puta condemnata es in duplū proposita actione furii concepti. vt. instituta de obligationibus que erat quia si delicto nascentur. s. plane. et sic soluit contra ff. de furia. l. nō potest. sed necio an illa infamaret vel non. Vel aliter fuit condēnata actione furii proposita in duplū. et tamē infamis nō est fin. O. quia licet preuidicer quo ad pecuniam non tamē p[ro]p[ri]etate. sed certe speciale est ibi in socio. et contra eum est. ff. de ritu nuptia. l. palam. s. que in adulterio. et ff. de furtis. l. non poterit. r. ff. eo d[icitur] quid ergo. s. pena. r. ff. de penis q[ui] ad statum. Dic ergo tertio. q[ui] fuit condemnata in duplū. proposita certi conditio generali. ideo autem nō infamatur. quia nulla conditio infamatur. vt. ff. de actionibus et obligationibus. l. cessat. vel dic quarto q[ui] fuit condemnata in re et interesse. et plus etiam q[ui] esset in item iuratum proposita actione ad exhibendum et rei vindicatione. l. dic q[ui] error fuit expressus in sententia. quia dicit. quia res furia intenta est apud te. ideo te condemnato in duplū. sic sententia ipso iure nulla vt. ff. de appellacionibus. si expressi. nam talis sententia infamiam non irrogat. vt. dic q[ui] fuit appellatum. unde interim non infamatur vt. ff. e. l. furii. s. i. vel durior sententia fuit lata contra alium. scilicet furum qui subripuit que non potuit ledere tuam estimationem. quia res inter alios r. c. vel durior dici debuit. sed dicta non fuit. sed tantum ad rem. et ideo tuam estimationem non ledit. vel dic q[ui] fuit durior la. l. p[ro]p[ri]a si te in parte bonorum debuit mulcere. et te legavit. vt. ff. eo d[icitur]. l. quid ergo. s. pena. sed tertia et quarta placent alie non.

Emingo. ob defensa in libro. O. est ob non defesa. et est plana. videbas enim quedam infamia cum Cato dicat p[ro]agna pro patria. ar. j. de abolitionibus. fallaciter. s. penit. s. alibi fit ob defensa. pura et actione famosa. et est rō. q[ui] alieno no[n] p[ro]uenit. vt. ff. e. furti. s. si quis alieno. vel pose q[ui] detulisti iudici p[ro]tine tue hereditatem esse delatam. et ob id delato et infamatus credebaris. sed secus est ut hic. r. ff. de iure fisci l. q[ui] in principio. v. p[ro]ne vt. j. de delatorib[us]. libro. r. l. ex varia.

Idem Romanus Imperator sp[iritu] Augusti et Cesar Dominiano.

Et lib[er]o cestum cui per preconem ita decimū est. ut sic op[er]ati calumniatorem videri notatum ideoq[ue] esse famosum manu festum est.

Idem romanus imperator semper augustus et cesar magno:

Erbum precib[us] insertum

v. potius verecundiam onera te q[ui] nullā estimationis maculam videtur aspergere etenim cū non causa cognita dicam est Si cophanti sed ad postillatus p[ro]foni interlocutione iudicis responsū fit. nequaq[ue] h[ab] infamiam irrogat.

Idem Romanus imperator semper Augustus et cesar Anthiocho.

Faciurianus damnatus. si seruo alterius iniuriam intulisti. et ideo fui domino damnatus cui per eum facta fuit iniuria et si non est contra institu. de iniuria. s. seruo. v. illud iure cuius inspecio. hoc naturali. Item secus si nomine tui seruo iniuriam faciens ea damnatus. quia cu[m] alieno nomine hoc sit non es infamis. vt. ff. e. seruo. in eo. t. l. furti. s. alieno.

d. Ebitores. non sunt. facit insti. qui manumis. nō possunt s. i. et j. qui v. ce. po. l. fi.

Et et alia. fuit enim solummodo condemnatis. s. p[ro]na tibi imposta non fuit. non ideo minus infamis erit. quia pena legis reseruatur arbitrio. vt. ff. ad turpilianum. l. s. i. v. d[icitur] nulla. alia pena q[ui] huius criminis que est in arbitrio iudicis. vt. ff. de crimi. expi. tere. l. i.

o. Euitasti. q[ui] quis enim interim non sit persona cui furum faciat tenerit tamen ex ordinario crimen ex pilate hereditatis. q[ui] succedit in locum actionis furii. vt. ff. de cri. expi. hereditatis. l. q[ui] et est infamis quia condemnatur est te criminis expi. hereditatis. l. q[ui] et est infamis quia condemnatus est de criminis. q[ui] descendere videtur ab actione. quia culter intentata et pecuniariter. scilicet furii irrogat infamiam. et ideo est infamis. vt. ff. de publicis iudicis. l. infamem. Item nota hic furum improbus esse cri. expi. hereditatis. sed sapientiam improbus sum. sed improbus est cum aliis committitur furum. vt. hic et instituta. vt. bonorum raptoruz. in prin. et. ff. quod me. cau. l. cum excep. s. q[ui] vim.

e. Aque eius. scilicet filii. et no. q[ui] mutat personas.
g. Onerant et sic de facto infamatur. et de tali infamia dicitur. j. e. l. verbum. et. l. interlocutio. r. ff. e. ob h[ab] verba. et de ob sequo. honori. et. parens. e. l. licet. et est duplex effectus talis infamie vt. diximus. e. nullam.

DUllam infamiam de iure. s. facit infamia. straxit. propter quam repellit a dignitate. nisi in subsidium. vt. ff. de curionib[us]. l. eos. r. l. generaliter. s. i. r. q[ui] de dignitatis. l. q[ui] ad querelam inofficiosi testamenti facit admittere talē q[ui] alias

non admittetur, vixitatem et consanguinetum. vt. ff. de inof. tes. leges fruges;

Questione. vt veritas etiatur per eius confessionem. siue principaliiter inculpatur. vt. s.e.l.i. siue contra alium. vt testis inducatur. nam quandoq; testes torquuntur. vt. j. de abolitionibus falaciter. q; quod inq;.

Donum. t. ff. de queritoribus. l. unus. h; testes. et. l. ex liberis. aliud autem si futhi getur non ad inquisitionem sed in pena suam pro delito qd certum est. ab eo esse commissus. vt. ff. sicut. 2. i. eo. futhibus. que sunt contra thicis. vel dic causa no sub erat. ut post facto apparuit ibi sic et ita interea infamia ex genere pene distinguitur subcausa vere vel non. sibi per sententiam. vt. ff. de furtis. l. non poterit.

Don vangatos quidem dicitur. iniurie s; pactos quoq; perpetuum infamia edictum. et etum pactos eos detinunt qd aduersario numeros pro malo conscientia ex transactio numero rasset. in hac causa placuit intelligit. ceterum simplex eius rei gratia integrum extimationem pacti illius batamus. consenserit. quod si urendo de cisa contentio est nemo dubitaverit quin religionem absoluere iudicantis sequatur.

Imperatores charinus Carus et Numerianus semper Augusti et Cesares Aristocrati.

Interlocutio presidis que i dicta est infamem eum de q querens fecisse no videtur cum non specialiter ob iniuriam vel admissam pim condemnatus sit sed ita presidis verbis grauatus est et amonitus ut ad melioris vite fruge se reformet.

Secreto ordinis. i. senatores qui erant centu numero. vt. j de peti. heredi. l. finali in prim.

Remittitur. nam prius tristem habitum deferebat sed econtra virorum orem lugere non compellitur. etiam iure veteri vt. ff. eo. vices.

Contrahere nisi ap sine ipse impetrant. vt. ff. e. solent. Item si pacrum erat vt. ff. eadem. l. bonorum. h; i. quod tamen dic ut ibi not. Item est hoc verum etiam si est talis vir qui more maiorum non sit lugendus. vt. ff. e. liborum. h; i. si tamen contrahatur tenet matrimonium. vt. in autentica de restituto. et ea que pa. h; h. Itē dicit apostolus mo. tuo viro nubari domino. v. q. q. in. h; binc autem. potest talien dici qd nihil minus remaineat infamis. et punitur nimia festinatio. ff. de tonationibus quidam. ff. de iure fisciedicto. h; cum autem. i. ff. quibus vt indigni. l. q. et teriam decreta subaudiunt nubat in domino. dum tamen legitime

Scens. non ignorans. sed ignorans facie excusat no iuris. vt. ff. e. liborum. h; fi. in fin. h; i. fa. j. de secundis nuptiis. l. i. et ad regulanum. l. q. quia.

Perpetuo. i. generali

Edicio. cum verba ponuntur. ff. e. m.

Contrahit. s. ipso facto siue ipso iure non expectata sententia

Futhibus dicitur est hec verba expones. j. l. proxi. Item contra. s.e.l. nullam. sol. vt ibi.

Moratum. quia fuit condemnatus per sententiam

Erbum. p. precibus. i. principi portrectis.

Interrum. id est in libello precum portrecto principi

in quo etiam responso iudicis continebatur.

Dictum est. sequitur grecum quod exponit. Sycophanta. id est comedens fucus. a. Sycos quod est fucus. et phago quod est comedere. et dico qd iudee dedit aquam calidam bibere illi qui vicebatur surripuisse fucus et comedisse. et sic euomuit fucus quem re iudee dicit. adeo sycophanta. sed Joan. dicit verius sycophanta. id est improbus litigator vel dic proditor. unde sycophanta proditor ea tu. alia littera habet sycophagi. accur.

HPatroni. id est aduocati actoris vel rei fm. Iohann. et in suis genori glo. cum enim instauras. nec locum loquendi aduersario datus. perq; pa. ronus. vt index filii imponebat. et dicit

Dindex tace vel vade sycophanta. i. calumniator fm. Iohann. danatos. sed pacios. qd obtinet in quatuor casib;.

s. in furto iniuria rapina et dolo malo. vt insti. de pe. te. l. i. h; ex qbusdā. t. ff. e. atque tao. h; fi. h; alt in act. famosis ex contractibus. vt. ff. e. l. in actiōne.

Imperator Diocletianus et maius semper Augusti et Cesares Furcino;

TOpprobrii senus excentibus et usuras usurarum illicite exitu gentibus infamie macula irroganda est.

Idem romani imperatores semper augusti et Cesares Stacio

Ifrates tui minores dum taxat etate illudicre artis ostentatione spectaculum sui populo prebuerunt in uiolatam extimationem obtinent.

Idem Imperatores Romani et Cesares semper Augusti Domiciano.

Dadumpes societatis eum infamie periculo suo nomine pro socio coenit. ad facendum satis urgetur

Hollis. i. aliquos

Sala scientia. qd dic ut not. ff. es fur. h; pactus. ac.

Numerasset. vel rem illa soluisset. scilicet circa indicis iussum. quoniam intelligitur crimen confiteri qui pacifcatur. vt. ff. eo. quoniam. quod dic ut ibi dixi et in. l. furti. h; qui iussu. Accur. i. ius.

N Simpler. sine pecunia.

O Pacti. i. pacifcantis.

P Jureiurando. ff. de fur. h; sed si ureiur. et dic ut ibi.

Q Religionem. i. sacramentum

Interlocutio. videtur de iure.

S Reformat. hec est infamia facti. vt. ff. eodem quid est.

go. h; quantum. t. s. e. l. nullam. t. l. ea que.

Opprobrii. scilicet ultra legittimum modum qui est. i. de

Visus. l. eos. h; i.

Irrroganda est. ipso iure alias non posset infamari. nam cum congre. inde. vel sine vel ex lege ista tantum posset conueniri ad repetendum. et ipa non infamaret. vt. ff. et actionibus et obligacionibus. l. cessat. ergo ipo iure fit infamis. preterea et si criminestellionatus accusaretur. non fieret infamis. quia in locum predice actionis conditio indebita datur. et sic non infamaretur. vt. ff. de publi. u. l. infamem

Ifrates minores. sed nonne alij maiores infames sunt.

Vt. ff. eadem. l. i. h; i. t. l. q. h; finali. minores autem non parcitur in delictis que ex animo proueniunt. vt. infra si aduersus delictum. l. finali. Respondeo. non iuvantur. scilicet per restitucionem. hic autem non datur restitutio. quia ipso iure non tenuerit. lex enim que eos infamat. de maioribus tantum sentit. Ecurius.

Idem rumpens. scilicet dolo. securis si culpa. vt. institu. de suspectis curatoribus. h; suspicis. Idem secundum cano. i.

Nes de oratione qui est. in mortali peccato positus. quia est infamie. vt. iij. q. v. c. constitutus. Ecurius.

Su. nomine. lecus si alieno vel hereditario. vt. ff. e. l. i. t. l. fur. ti. h; i.

Clouent. t. dñan. et sic nota qd tribus modis inferi infamia

scipio iure. Item persentiam et generem penae. de primo sunt exempla. scilicet de rito nuptiarum palam. scilicet in adulterio. et supra eodem improbum. et lege decreto. de secundo sunt exempla. scilicet de damnatio. et lassitia. et lassitudine. de tertio est exemplum. scilicet eodem titulo. lassitudine. Accursum.

De procuratoribus.

Primo. diu' pius Seuerus semper augu. et cesar.

Auctio b' ratihabitionis tunc

exigita procuratore quies fin-

certum est an ei negotium bona datu' sit

Diu' fratres festilie;

Cum re pecuniaria' ee dicas!

potes p' maritum tuu' solen-

bus "pletis appellatoni" addiscit-

tueri. cu' appellatoes pecunia-

rie etiam per procuratores exercerit ab

utraq' p' litigantii possint.

Imperator Seuerus et Antoni.

Ex a. Romponio.

Tum qui res agit heredum

a quibus sibi teberi fideicom

missu' dicas. euoca ad p'torum viu' clas-

rissimi qui aut tibi rendere coges

aut ab administratione negociorum fm

formam iurisdictionis p'hibeat. delibe-

rab' autem p'tor si non defendant

heredes amittere te i' possessione

debet secutus iurisdictionis q' exer-

De procuratoribus. quia similes sunt procuratores advo-
catus in quibusdam. vt. ff. de varus et etiaco. cog. adlocato. s. id
te q' subicit. distert enim quandoq' cum procurator colludens
teneatur mandati. vt. j. e. si procurator. in. i. ff. man. si procurat-
orem. in. prin. adlocato' de procuratione accusat. vt. s. de advo-
cator. iu. l. Item nota differentiam inter hunc titulum et in se-
riorem titulum mandati. quia hic in procuratore iudiciorum ni-
si in duob' legib' j. e. si procurator. i. l. si p'cium. ibi de p'cura. ne-
gocior' tractat. Itē b' de officio procuratoris. ibi de actōe mandati

Curio. non enim verbale est quia dicitur actus et passus. scilicet
respectu cauientis. quia cauer. et eius cui cauer. que cau-
tio tanq' genus in tria dividitur. alias satisfactio dicitur
acceptio nomine a parte d'atis. alias satisfactio accepto tantu' nomi-
ne ex parte accipientis. et hec cum fideiustore. alia remas-
ter in suo nominet dicitur cauio ut hales hic. i. ff. qui satisfactio
gan. l. i. et de verborum obligationibus. l. stipulationum. s. satis-
factio. et. j. de verborum signi. sancimus. h'cautez non ponitur
propre pro sua specie. sed pro satisfactione cum his p'atoria. vt. ff.
de p'toro. stipu. l. i. s. i. z. l. p'torio. z. ff. eodem. pompo. s. ratihabitione.
Item quid sit ratihabitor hales. ff. rem rataz haleri. l. quo enim
scilicet approbare agnoscere q'b' actum sita falso procuratore. Itē
quod dicit a procuratore passus legas. quia aliis a procuratore
acto' et ad iudicium dato exigit. secus in dato ad promittendū
et restrainit quod dic. vt. ff. de arbitris non distinguem'. s. p'c.
Itē q' dicit incertum. dic loc fieri negatione conuenti. vt. j. quib' ad
libertatem proclama. non licet. l. iq. Item an possit augeri vel mi-
ni' h'cauio p'sensu partium. vt. vel cum pignoribus fiat vel erit
am fine fideiustio. e. n. sic vt. p'f. de terciu' divisione. s. rendit et
ff. de colla. bonorum. l. i. s. iller. et. ff. de fideicommiss. litera. l. iu. s.
ad'ci. Itē distingu' quia aut est certum de mandato aut econ-
tra certum est q' non est mandatum. aut dubium. et h'certio
casu' triplex est opinio quod dic. vt. ff. e. non solum. s. qui alieno.
c' Ratihabitione. id est satisfactione ratio.

b Lunc. scilicet casu.

c A procuratore. scilicet actoris.

d Quotiens. id est quo casu.

e Si. procuratori.

f Negotium. id est causa.

g Mandatum. id est mandata.

G P'ntrem pecuniariar' secus in criminib'. vt. ff. de publi. in.
l. p. s. ad crimen nisi in casibus. v. i. de iure. k. fi. et. ff. e.
sed he. s. patronus.

i Dicas. tu vox.

m In solennibus. i. satisfactione data de iudicato solvendo.

ceri aduersus in defensos solet

R Id est Roman' impatores sp'aus
guiti. et Cesares. Saturnino.

Tha absente b' te iudicatum

q dicitur equus est tibi restitutu'
cause defensionem; nec obedi-
rit tibi q' vox tua interfuit iudicio.
aut etiam acquieuit sententie. cum
aliena negocia per mulieres non ali-
ter agi possunt nisi in rem suam fer-
proprium lucrum mandate sint eis
actiones.

H Imp. Anto. Pancratie.

Ctionē ei q' absentis nomi-
ne agere vult. s. non eum de-
fendat' denegari oportere.

Idem Roman' Impator semper
augustus et cesar' Marciano.

En criminis p'stitutu' b' defen-
sione c'ae suscipere non posse

anteq' purgare in innocentia
sua. incognitum non est

M **I**dem. a. Marcino.

Bilitate' n'ce p' pte v'lat

N Appellationi. id est interpellationi. si enim causa appellatio-
nis est. aut prius est satisfiedum et sic non satisfiedabitur. aut no-
et sic sero pentur. vt. j. e. ita deum. Et quodam. tu potes etiam
proprie posse et dic q' de nouo intervenit. vt. l. de consor. eiusde-
m' i. i. et p'one tertio. s. prius satisfiedum coram primo iudice
vnde non intelligitur satisfiedum coram iudice a' p'pellationis. nisi
sister p'esse dicum. vt. ff. iudicatum sol. cum apud. Item p' b' dis-
c'is solenibus imple' s. calicet iudi. sol. que continet tria. vt. ff. iu-
di. sol. i. iudicatum solui. Item nota maritum esse procuratorem
v'roris. vt. j. e. maritus. sed curator non. vt. insti. de excu. tuto. s.
penul.

Possint. vt. et. j. e. l. fi. sed fallit in quibusdam casibus pecu-
niariis. quia ibi requiritur speciale mandatum. vt. ff. e. non solu' s. fi.
et. l. pompo. z. l. licet. z. ff. de mino. l. illud. s. si talis. sed ille non
merit pecuniarie q'c' possunt. vt. plene dixi. ff. e. seruum. s. pub-
lice.

M scilicet procuratorem vel tutorum vel gestorem vel
defensorem.

q Qui agit. id est administrat. sive tutor sive curato-

sive gestor. sive quicunq' sit.

z Aliquis. scilicet hereditibus.

s Euoca. id est euocari vel iudicem facias. nam sic incipit can-

sa. vt. insti. de peti. te. litti. s. fi.

t Respondere. soluendo vel litigando.

v Ego eti' in administratione perseverare v'les. et ita sub c'od-

ditione logis defendere. vt. si nolit defendere et manet vacua pos-

s'essio.

x In iurisdictionis. que talis est vt nolens defendere ab admini-

stratione remouetur. vt. infra de administr. tu. l. fi. in prin. et

ar. de of. prefec. p'f. orientis. si quis.

y Deliberabit sumatim cognoscendo an peccatur per calumni-
am. quod si est non mitteretur in possessione. vt. ff. tecarb. edic.

Liq. s. cause. z. ff. vt. in posses. l. e. si is a quo. s. necis.

z In possessionem. olim omnium rerum vt. ff. quib' ex causis

in possessione eatur. l. fulcinius. s. i. hodie pro mensura debiti. vt.

Si autē dicitur: *Exibit. si vero. quodā sim q̄dā sim. quod puto vero si personali agat et restituo. focus si hypothecaria. quod tunc quoniam oia sunt obligata tacite per legato. ut. i. eiōia te. i. i. in possessionē omnium reperimitteret. ut. i. ut in pos. leg. i. certa. in personalibus autē actōibus tūm locū h̄y auē.*
A. *Soleat. nā sit missio si aliquis nō defendat ut h. 7. ff. ex q̄. c. au. in poss. eas. fulcinius. 6. •*
*adeo. t. i. r̄bi in rem
ac. l. q.*

tre vel etiam uxore nec ex sacro rescripto procuratorio nomine experiri oportet quium hec defensiones alienam suscipere vel redditum in negotia vel quasi suffragatorem accedere utilitate publica permittantur.

Quod quis sibi exigere debet
tum tibi mandavit nisi litis
cōtestatōeū tu alij petēdūm
Manda re non potes

Jdem a. Anfido.

q Eli stipendia merentur suis
negocijs superesse inoffensi-
sa disciplia pñt:nec potest
dici eum qui honesta et verecunda
precedente causa mandatis sibi ac
tiones exercuerit : alieno negocio
fungi . cum licet contentio ex per-
sona alterius bona fide sumat hunc
tamen rem suam agere non ambis-
gitur: quod militibus meis inter-

Q Dia abire, nec legitime defensio et postuli. Hoc est. Ex iusta et p*ri*
babili*cā*, q*d* plene diximus. ff. de in integ. restli. l. fi.
C Dicis. o miles.
D Restitui, nō q*uod* opus sit appellatōe
C Egi p*ri*nt, s*ac* ar. si nō p*ot* er p*re*actoris necrei, et sic duo dicit h*ec*
let.
C In rem suam, vt. ff. de reg. iur. semine. 3. ff. e. l. neq*ue* feminā. et
ff. ad v*el* l. l. i*n*q*ue* in f*u* ex*cip*e vt lib*er*. Item vt 2. ff. e. feminas. item vt. j.
quando m*u* off*er* t*ur*, off*er* t*ur* s*u*ng*u* pos*er* t*ur*. l. fi. et au*c* ib*er* pos*er* t*ur*. Item ex*cip*e, vt. ff.
de lib*er*, cau*l*. l. i*n*q*ue* et fac*t* j. ex quibus cau*l* a*ma* l. i*n*q*ue* j. qu*d* et quando i*u*
t*er* a*heo*.

Sectionem non defendat, prie accipe si statim agere vult,
alio cauerit, ut et tunc, s. e. seruum, s. ai. ptoz. ibi est dictum
de quo dicitur, et facit, s. f. e. l. mutus, s. pena, et est hoc verum nisi
hunc procurator in rei suam ex causa non lucrativa, et non in fraudem
eorum qui volunt agere, ut, s. f. e. seruum, s. f. i. t. l. f. i. secus si ex causa lucrativa
ua, quod tunc defendit, ut, s. f. e. pater.

Ricause alius vel sententia p eo lata vel ab alio modo nisi lex exceptio obijcial potest agere et descendere. ut i. e. ita denum et concordat. de reis postulatis. et. et. ff. de publ. studiis qui. et. ff. ad mem. libertus. s. in questionib. et. ff. de mu. et. ho. reus. et. j. q. accu. no poss. l. negada.

m s. veterani.
I **C**onscripo. s. dpc. impera. offe. quotiens s. So. ibi de exceptione dilatoria solutio vel iudicij hic psonae. vel locideo qz terrible esset aduersatio vel vt non deserat militiam. vt i. j. locati miliea. t. e. qui stipendia. t. ff. e. neqz femina. an autem idem in clericis. s. n. vt dix in auç. de san. epil. s. aliud. col. x. Item b. fallit qn p suo munitione agit. vt. ff. e. filius. s. veterani
m **C**edimere. b. enā omnibz interdictis. vt. i. e. litē. sed huius videbat licere forte qd hic remouet.
n **C** suffragatorē i. aduocatiū. vt. i. te suffita. l. xnicā.

Quod quis antelitis procurator datus ad agendum non potest procuratorem facete ante litis contestationem, postea potest quas communis litis factus, ut hic, et i.e.l. neg. in si, et i.l. nullam, sed a negotia sic quandeo, ut s. de man. si procuratorem, s.i. item quod hic dicit est rep. nisi sit in re sua datus, ut i. de ipsa nullam.

p Di stipendia sic dicta, qz p stipes, i. modica era colligebat
q vt. ff. de p. fig. l. age. §. i.
q **C** Inoffensa, i. nō offendit p b disciplina, vt at. ē. d. ep.,
et de pl. et ff. e. fili? s. milites, idē et in criminalibz causis, vt. j. qui
accu. nō pos. l. p. bilent.

dici nō mō absurdum verum etiam
iniquum est.

SIdem romanus imperator semper
augustus astricie.

I procurator^v ad vna specie
stitutus officium mandati
egressus est id qđ gesse^x nul-
lum dñio facere iudicium potuit.
qđ si plenam^y potestatē habuit agenti
di rem iudicatam rescindi non opos-
tet. qui si quid fraude vel dolo ei-
gerit conuenire eum more iudicioz
nō prohiberib.

Idem a. **Sebastiano**

Ecce tutores neque curatores
in sua persona in re pupilli vel
adolescentis procuratorem fa-
cere possunt: sed actorem et consiliu-
m debent. pupillus autem vel pu-
pilla adulterus vel adulta tam ad agē-
dum quam ad defendendū tutores seu
curatores interuenient procuratorem.

r **C** **D**erecunda. vt ratione. secus si non honesta. vt. ff. de ali.
m. l. p.

Sic Rem suam, ac quod p[ro]pria cā est alicuius ex eo quod luctum vel dā-
nū ad eū respicit, vt. ff. q[uo]d ap. sit. l. i. s. in p[ro]pria. 7. ff. e. l. procuratore. et
sic est ar. q[uo]d iuret de calum. procurator in rem suā. vt dices. i. de iure
iu. p[ro] calum. l. d. s. fin aut.

Iniquum est nisi sit illustris. ut. j. e. l. qmūq.

Supervisor, actoris.
Hessu, circa mandatū.

Portuit. vi. i. de trascac. l. trascactis. 2. ff. de pac. si situ. 2
l. na. 2 nocere. 2. ff. de pompo. 3. si si his. 2. j. man. cum mandatum.
2. ff. de iureu. l. iusfudadu. 3. fi. 2. l. si ita. p. 2. ff. de vol. et cep. si pcura-
tor. 2. j. de tura. non abstulit. hoc idem intellige in iudice delegato
vt. j. si a no compre. iudi. l. i. similes. n. sunt. vt. ff. de iust. om. iudi. l.
et quis. m. 5.

3 C Plenam specialiter concessam finis quosdam. arg. ff. te pecu. lega. l. qua tuberonis. s. alia. tu dic sufficit generalis ad agendum et transigendum cum libera. sed gnalia sola non sufficit ad transigendum. vt. ff. e. p curato. cui libera. et l. m adato. gnalia finis sunt quedam in quibus erigitur speciale mandatum. que dic ut dixi. ff. e. l. p om po. et s. c. l. i. q.

a **Q**uoniam si quid. s. eo existet enim soluendo reus absolutus de do lo. non enim quod principavit voluntate nisi sit patius parti post iudicium sub exce pto ac si collusum sit. ut. s. de do lo. eleganter. s. pe. et. ff. mā. l. si pccatorum. in primis.

b Prohibiteris, si actus de mādati, vt, ff. e. h. s. ea.
c Eg. facē pñt līte nōdū cepta, i. testata, et ērō. qñ nō sume
n dñi, vt, ff. e. l. h. sint cñi dñi, vt, ff. p. cōproze, qñ fundū, s. situ

Dicitur idem in actore ciuitatis. ut. ff. e. nec ciuitatis.
Constituire debet enim de ceto iudicis si ipediri fuerit administrare
ut isti. de cu. s. f. t. ff. de adimi. tu. p. de ceto. t. j. de ap. si actor. et p. di-
ci q. ipse tutor ordiabit actor. ut no. in sum. e. n. s. constituer. et ipse
iudic. ut isti. d. cu. s. f. i. e. in cpo. ut no. pcu. h. actor. e. ordinat. na ip-
se no. vniuersitas ut sindicus ordinat vel economus. est in ar. d. in
au. de san. epis. s. f. q. col. ir. ubi. pcu. sit in ca eccl. si ibi erpon. i.
sindici. vel dic pos. li. 2. a sindico. ut t. h. l. p. mittit. Item no q. dis-
sett h. actor a procuratore. q. procurator etiam a dno ordinat. actor a
no dno. ut h. s. pcu. etia sine iudice sit actor no ut h. t. insti. re-
ra. in s. f. If procurator etia ad unam cam. ut. s. l. pri. actor. sit ad o. i.
ad instar tutora. ut iusti. q. da tu. w. s. s. certe. k alius sit in acto.

ymitteritatis qui etiā ad vñā ordinatur. vt. ff. qđ cuiusq; vñiver-
si. s. i. Itē p̄curatoris officiū certis modis finit. actoris vero eis
dein quib; t tutoris. Itē differt fm̄ quidā qđ liber tantū potest
esse p̄curator. sed actor. enā seru⁹. Si ego dico econtra. qđ p̄cura-
tor potest esse seru⁹ ad negotia. vt. ff. e. letūtū sed actor tantū liber
ad instar tutoris. vt.
I. qđ dare tutores pos-
sunt. l. in fūili. quid
aut sūndicūt econo-
mūs⁹ actor differat
dixi. ff. quod cuiusq;
vñiversita. nomi. l. i.
in si.

ordinare pñt. **G**ipi etiā curatores
et tutores pñ litis testatiōeꝝ a se fa-
ctā exemplū procuratoris qui litem
cōtestati sūt dare procuratores nō pñ
hibent.

¶ Idem a Frontoni.
Exigedi a filio tuo mandati quod se defensione tue offerebat. dum pluri ratone necessitas non fuit. aut quod defendere quod siue sit libertas siue extraneus sine mandato potest. tamen satisfactio per defensionem perficita et alia perculdubio obficiatio subiecta. aut quod filii etiam si ultra actionem patris nois dirigat mandatum probare non cogitur. Sane quod nec dum legitimam beatitudinem idem filius tuus propleuerat hoc quod dem depellere a persecutio eius iudex non iniustus potuit. sed multo iustius fuit per hunc modum defensorum audire quia

a *Interueniente.*
sic dicitur legitime datur
tus. ut. si aduersus rem iudi. l. et cum minores. in casu tamen tuto
rem per se ad esse oportet. ut in alienatione rei minoris. ut. si. te pre-
dictus minorum. l. minor. sed quid si circa tutorum autoritatem pro-
curatorem ad litigium. fecerit pupillus et non fuit repulsus. Non. non valit
iudicium contra eum prolatum. ut. e. licet. sed pro eo sic. id est. non
eo minus.
b *Aid exemplum. nam procuratores sic faciunt ut dixi. s. e. l. qd
quis.*

Exigendi. i.ei mandauerit nec ne.
Duplici rōe prima cōmunitas. sc̄da specialis.
Potest. t etiā iniuitū. vt. ff. qd̄ cuiusq; vniuersi. nomi
l. i. in si. t. ff. de so. solutioēz. t hec est cōdia ratio.
Pro defensione q; defendat rōsp ad finē arbitratu boni viri
ex quo incipit. vt. ff. e. ierūn. s. ait pretor. Itē te dolo quod absit.
t soluere & demnaidz p̄mitit vt hic sub̄iicit. t alia p̄culdu. t c. que
tria cōnīent sub illa stipulatione iudi. sol. Alij dicunt q; hoc primū
d̄ defensioē p̄rehēdit hec tria. t q; sub̄iicit. t alia p̄culdubiorē. di
cūt. s. de rato qd̄ nō placet. q; p̄curator rei nō cauet d̄ ratomisi in ca
sibus. vt dīn. ff. eo. pompo. s. sed th̄is.

SC Hoc cogit, cu si de iunctis, vt. ff. e. sed he. et est hec rario specie
alie. An autem iunctus admittat sine mandato in casibus illis ubi
exigit speciale mandatum. Bn. non. vt. ff. de mino. l. pater circa prin.
Item q. dicitur non cogitur sumit arg. P. si en. hoc speciale in co-
iunctis vt non cogant precise probare e. d. mandato. ergo alii cogi-
tur precise probare de mandato. et sic in electione rei. sed tu erpoe
non cogitur suscipere mandatum supple vel satisfidare ad quorum
alterum extraneus compellunt. vt diti. s. e. l. i. Vel dic probare.
id est allegare.

b **C** Legiſt i mam ad procedendum in publicum. j. xviij. an. vt. ff. de poſtu. l. i. §. iij. quod non placet. ſi minor. xv. an. erat. vt. j. d. ijs qui ve. era. impe. l. fi.

Nō iniuste iure cōmuni. qz minor. vt. ff. e. l. si minor. licet spēcialiter admittat. et hic subiqt. vel iustū est repellē cū ante litis p̄fctn. sed post iustius est cū admitti. vel tertio dic iusti? poni elec̄tione vel correctiue. de eo quod dicerat non iniuste. nō comparatiue. p̄imā verioz. sic ergo iure cōmuni t̄ repellit̄ minor. s. p̄curatōre. sed 2tra insti. qui ma. non pos. s. t̄ qui manumittit. Sol. ibi ad negotia. itē 2tra. ff. de postu. l. i. s. puericiā. sed aliud est in aduo- caro qui damnū nō timet. qui se nō obliget t̄ aliud in p̄curatore qui se obligat ad iudicatiū soluendū. item no. hic aliquid esse iustiū cui? contrariū est iustius. vt. ff. de furtis. si sc̄tu? cōmunitis. s. qd̄ vero ad mandati. t̄ de offi. procon. l. nec q. icq. in p̄m. t̄. l. obser- uare. s. i. t̄ de verbō. obli. l. p̄bia autem. s. i. t̄. topo. l. bona fides. s. in

currit. et de vul. sub. l. si filius qui patri. sic econtra aliquid est ma-
lum cuius prætrahit est deterius. vt. ff. de reg. iii. l. quotiens. nil. et
de doli ex. si protu. s. rei.
12 **Audire.** cū satisfactione tñ. vt. ff. qui sanida. cegan. filius. et
in pana. huius legie.

in principiis legis. d. **Condemnatione.**

Judicemtatione,
qd eēt si pūc minorē
repelleres. si ergo ab
Tens ex iusta causā ve
contumax dāminari
non potest. vt quia
lis non erat contest.
contra absentem nō
admittit minor. vt.
E. & nōnor. et ar. ff.
e. non solum. h. f. an
aut hic defensor post
litis contest. interne
niens debeat condē
nari. hic nō aperit. h
puto qd sic quū t̄ hic
dicat enī defensorēm
et plene refēdit. vt. ff.
de neg. ges. liberto. h
si. licet. **O**J. directis
eum sed absentez in
quem facta est cōtes.
cōdemnandū ut ibi
dixit. tercū dicunt ut
P. r. **H.** hic loqui de
eo qui causas absen
tie tantuꝝ allegabat
sed tunc quero qua
re satisderit iudi. so.
ut bac. l. dicis. respōt

Dentiduo bus casibus eam loqui. in primo quando filius erat maior in secundo quando minor. in primo admittitur ad plenam defensioem. in secundo ad causas ablegantie allegandas tantum. scilicet seruum. & publice. sed primario. si ergo condemnatur. nunquid restituetur ipse et fideiussor eius. quidam dicunt quod sic. ut. scilicet causa. minor vel melius dic eum non restituendum in tali causa. quia iure communii est usus defendendo patrem cum ipsa natura hoc exigit. et sic non restituitur. id est in intentio. scilicet sicut cum alimento rum nomine ei donat. licet alias ei donare non possit. ut. scilicet recta. dicitur. id est. & si non nullos. Item ideo quia magis patris quam ipsi filio succurruntur. ut. scilicet de misericordia. sed virtutum & locorum mandato. Itē quare succurruntur filio fidei iubenti pro patre. ut. id est filii. scilicet misericordia. et non defendendo ratione. Respondeo. hic admittitrum iuris. ista defendendum unde licet aduersarius inueniret se recepit enim autoritate legis. quod non debet. ut. id est quod non debet. impetrari. id est. Officiale sed sententia. et facit licet suam.

La denum. militis a parte vel a iudicio. vi. ff. e. filio⁹. s. vgl
terani. et hoc. s.e. militem. t. l. qui stipendia. sed an idem
in quolibet qui non potest esse procura. vt in femina t si
milibus vt. ff. e. neq; femina. s. n. sic quoniam diversitas ratio reddi
no possit. vi. ff. de ver. ob. a ticio in fine.
CAppellatio. i. iudicium a p[ro]pellatio[n]is agit. s. p[ro] parte t si no,
duo primum q[ui] h[ab]ent exceptio procuratoria quoniam sit dilatoria i
initio opponitur. vt et. s. de proba. ex lectione nem et de excep. si qui
dem. et ff. e. pompo. s. rati. sed aliud si esset falsus. quia tunc quan
docuntq[ue] influentia. s. sus patet iudicium nullum. vt. s. e. l. licet.
et arguit de eo qui pro r[ati]o. l. q[ui] secundo nota q[ui] causa appellatio[n]is
est eadem cum prima cum in ea tunc non possit repelliri. t pro
hoc. j. e. inuitus sed ar. contra. et. ff. iudi. scil. cum apud. j. de apa
pel. eos. in prim. t sic facit hic ar. ad questionem sabbatnam an
aduocatus pro eodem salario teneatur iuvare in causa a p[ro]pellari
ut vel non.

Professor i litenō ɔtes. l̄ sit dat⁹ libell⁹, v̄ḡn anten. de litig.
d. si vero p̄tūm. col. viij.

Don eo min⁹. sine curatore autore subaudi. hoc enim fieri
nō pot. vt c. neq.
A In dānia vi. i. qui le. y. l. i. t. ff. de reiu. Lacta. in si. : fac. e. te
et con. qđ fauore. et successat hic illa regla. qđ qui dā ius. rē. et hoc
privilegii dāf minorib⁹ his sine cui uscūq; postulatione.
vt ff. qđ quād iung. i. i.

I Item redunisse, par telleis descendit. Ego.

a. **C**ontra p. sed a. **Q**ui s. potens a. **C**onuenient. i. **D**ecesserint
a. **D**icta. i. fuerint infames. vt. i. j. in si. l. t. et ex criminis stell. posse
sunt accusari cuncti. criminis deficiat. vt. ff. et cii. stell. l. iij.
b. **N**obis. s. adiectivus b. **M**olibus. qd. deferet ad metalla.
c. **R**ec. s. corporalis p. qua conuenit
d. **E**t iuris. i. inco*ri*
poralis non seruitur
vel acto*s* psonalis q
conuenit p. re corporali
que l*s*improprie posse
sideri dicit a procurato*r*
re. vt. ff. s. p. here. l. na
turali. r. l. etiam. s. p.
vel dicte ure. i. eph*si*.
vel dicte p. eodem poni
potest re. l. et iuris. id
estrei iuste poss. vt. j.
statu dicer. vel s. i. tra
vniure conuenire possit
e. **C**titulum. i. acco*n*
ne qua pullabat
f. **C**recepit. i. repella*m*
m. i. exceptione.
g. **C**etus possessio*s*
cum in rem agitur
h. **C**ause. cum pson
nati actione
i. **R**einere. qn i. re.
l. **C**ontrare. quādo
in perlonam.
m. **O**culi*s*. sed cui
dabis tec multa. qd
dā fisco si puto adue
sario. vt. s. t. i. l. fi.
n. **A**gricō*s*. i. defen
sionis
o. **C**los potentes.
p. **N**on nemo priua
tus. s. t. dnt. qn dice
bat q. sua etat alia.
nuncq suam v. alie
nam dicit suam
Eg. i. ad rei
c. gias maiestat
tem ppter.
q. **I**mpurādū. vi
derū ipse velle ea
pu. iu. te putari cū ip
se inscribat ei suu no
men. cum p. p. sum sit
regie maiestatis sua
patronia tali gau
tere inscriptione. vt. j.
de lo. va. liq. l. r. t est
file ad. l. istaz. ff. te re
pu. l. fi. in si.
r. **D**omicum. i. nom
dīimpati*s*. vel. id
est ei. c. tom. vel pos.
z hoc cum dñs posses
sionis inscribit. si au
tem alieno pos. qd in
scribat n. fiscat pos. il
la. sed ola bona scribi
tent. vt. in aut. de mā.
prin. s. fi.
s. **P**rescrilere. i. i. p.
iudicū inscribere l. age
oclo*s* scribir
R **E**quis rela. forte renlla.
v. **C**titulum. id est chartam scriptam
x. **V**ltimo. i. p. leui delito. magna pena n. disponi. vt. z. pce. li. et
eo. li. l. q. irē est hic car. s. s. te ep. r. cle. p. reb. b. reb. teros
y. **P**roscrlendum. id est bona proscrlenda.
z. **L**ibertate. hodie bñ natu*s* r. vt. in aut. tenup. s. si. p. coll. iij.
vnde in liberto tec. l. poss. b. reb. loc. Item no. hic pena reportatio*s*
adimere alicui libertate qd est spale ala sec. v. p. p. v. m. fi. te
ca. di. s. m. ior. r. fisc. i. de ca. r. post re. l. fi. r. dic. deportat. s. i. metallum.

a. **C**oportere. qui tamen habuit metum imperium
b. **C**alumnie. id est non poterit dici calumnia.
c. **A**ccusatōe. id est non poterit accusari. no. in si. huius t. d. of.
i. circa libellum. vt. z. ff. te assess. l. q.
d. **D**enemimi. supiori ti. dicit de renll. r. c. hic generali de signis
Item. s. n. licebat an
l. r. hic n. l. c. est post lic
pte. r. id. s. i. q. signa
imponit post li. r. q. nō
pati penā superioris
ti. sed iudex eū puni
et p. motu suo. ac.
e. **E**p. ea signa
s. i. s. i. q. appellat
tur bononie
resigat.
f. **C**Imposita*s*. ab. ai
ctore
g. **D**errahere. e. au
toritate tua. vt. ar. ff.
s. gna rebo quas aliq. tenebat
imprimi n. optere. r. ideo ea
rebo r. fructib. apud te p. stitutis illi
cite imposta*s* poteris ipse lice. d. tra
dere. vt. amotis his cā que ex officio
tibi inferi termines. **I**mp. dio.
z. ma. aa. r. cc. gragatio.
R. **E**bis. aliis
pura ticus.
C. **N**emini.
s. c. scio.
l. **S**uas. s. sej
l. **G**allia. s. al. r. a. pos
sidere. s. his quas ipse
teneat sunt sue vel alie
ne p. ponere signa. s.
n. renll. vel cula. vt. s.
t. i. l. i. r. q.
m. **H**e fisc. i. p. cu
tator fisc*s*
o. **D**el resp. s. gene
rali p. b. b. r. a. p. ci
ni. p. t. n. s. i. sp. alie
p. b. fisc*s* vel rep*s*.
s. fisc*s* in fisc*s* pi
curatore*m*.
s. s. f. p. b. s. e. v.
l. b. r. e. s. u. credi
toris a fisco s. ius se
iuari. s. priuatu*s* po
stulab*s*. sed in vilia
l. l. r. t. n. s. f. p. b. s. e. v.
l. b. r. e. s. u. credi
tor*s* excep. r. tos se
iuari p. rebat in vili
ma s. credito*s*.
C. **D**in allegas
i. uidiā. i. blas
m. i. id. i. quo
libet aduocato vt hui
iusmōi pacu*s* facere
n. pos*s*. vt. s. d. postu.
l. s. quis.
q. **C**ura. tu debitor.
s. **B**orret. debi
i. fisc*s* tibi te
het. g. volebas fisco
timittere s. tibi patro
cini*s* erhsleret. vel pone vt. s. in. l. q.
s. **C**riuatos. t. b. i. t. s. i. qui volebant fiscum suum esse p.
curatore*m* vel adnocatum. Item superior. l. loquitur in credito
ribus nihil fisco defenti. l. e. autem due loquuntur de creditoribus
tam fisci q. priuatu*s*. r. prima similit. vel hanc expone vt prius
F. **F**iscum. debitorem
D. **F**raudem. id est damnum. vt. ff. te edil. edic. cum autes
s. excipitur vel proprie ponitur
i. **I**nuidiam. id est patrociniū fisci quod fuidiam generaret

• **E**p. ea signa
s. i. s. i. q. appellat
tur bononie
resigat.
f. **C**Imposita*s*. ab. ai
ctore

g. **D**errahere. e. au
toritate tua. vt. ar. ff.
s. gna rebo quas aliq. tenebat
imprimi n. optere. r. ideo ea
rebo r. fructib. apud te p. stitutis illi
cite imposta*s* poteris ipse lice. d. tra
dere. vt. amotis his cā que ex officio
tibi inferi termines. **I**mp. dio.
z. ma. aa. r. cc. gragatio.

R. **E**bis. aliis
pura ticus.
C. **N**emini.
s. c. scio.

l. **S**uas. s. sej
l. **G**allia. s. al. r. a. pos
sidere. s. his quas ipse
teneat sunt sue vel alie
ne p. ponere signa. s.
n. renll. vel cula. vt. s.
t. i. l. i. r. q.
m. **H**e fisc. i. p. cu
tator fisc*s*
o. **D**el resp. s. gene
rali p. b. b. r. a. p. ci
ni. p. t. n. s. i. sp. alie
p. b. fisc*s* vel rep*s*.
s. fisc*s* in fisc*s* pi
curatore*m*.
s. s. f. p. b. s. e. v.
l. b. r. e. s. u. credi
toris a fisco s. ius se
iuari. s. priuatu*s* po
stulab*s*. sed in vilia
l. l. r. t. n. s. f. p. b. s. e. v.
l. b. r. e. s. u. credi
tor*s* excep. r. tos se
iuari p. rebat in vili
ma s. credito*s*.
C. **D**in allegas
i. uidiā. i. blas
m. i. id. i. quo
libet aduocato vt hui
iusmōi pacu*s* facere
n. pos*s*. vt. s. d. postu.
l. s. quis.
q. **C**ura. tu debitor.
s. **B**orret. debi
i. fisc*s* tibi te
het. g. volebas fisco
timittere s. tibi patro
cini*s* erhsleret. vel pone vt. s. in. l. q.
s. **C**riuatos. t. b. i. t. s. i. qui volebant fiscum suum esse p.
curatore*m* vel adnocatum. Item superior. l. loquitur in credito
ribus nihil fisco defenti. l. e. autem due loquuntur de creditoribus
tam fisci q. priuatu*s*. r. prima similit. vel hanc expone vt prius
F. **F**iscum. debitorem
D. **F**raudem. id est damnum. vt. ff. te edil. edic. cum autes
s. excipitur vel proprie ponitur
i. **I**nuidiam. id est patrociniū fisci quod fuidiam generaret

• **E**p. ea signa
s. i. s. i. q. appellat
tur bononie
resigat.
f. **C**Imposita*s*. ab. ai
ctore

g. **D**errahere. e. au
toritate tua. vt. ar. ff.
s. gna rebo quas aliq. tenebat
imprimi n. optere. r. ideo ea
rebo r. fructib. apud te p. stitutis illi
cite imposta*s* poteris ipse lice. d. tra
dere. vt. amotis his cā que ex officio
tibi inferi termines. **I**mp. dio.
z. ma. aa. r. cc. gragatio.

R. **E**bis. aliis
pura ticus.
C. **N**emini.
s. c. scio.

l. **S**uas. s. sej
l. **G**allia. s. al. r. a. pos
sidere. s. his quas ipse
teneat sunt sue vel alie
ne p. ponere signa. s.
n. renll. vel cula. vt. s.
t. i. l. i. r. q.
m. **H**e fisc. i. p. cu
tator fisc*s*
o. **D**el resp. s. gene
rali p. b. b. r. a. p. ci
ni. p. t. n. s. i. sp. alie
p. b. fisc*s* vel rep*s*.
s. fisc*s* in fisc*s* pi
curatore*m*.
s. s. f. p. b. s. e. v.
l. b. r. e. s. u. credi
toris a fisco s. ius se
iuari. s. priuatu*s* po
stulab*s*. sed in vilia
l. l. r. t. n. s. f. p. b. s. e. v.
l. b. r. e. s. u. credi
tor*s* excep. r. tos se
iuari p. rebat in vili
ma s. credito*s*.
C. **D**in allegas
i. uidiā. i. blas
m. i. id. i. quo
libet aduocato vt hui
iusmōi pacu*s* facere
n. pos*s*. vt. s. d. postu.
l. s. quis.
q. **C**ura. tu debitor.
s. **B**orret. debi
i. fisc*s* tibi te
het. g. volebas fisco
timittere s. tibi patro
cini*s* erhsleret. vel pone vt. s. in. l. q.
s. **C**riuatos. t. b. i. t. s. i. qui volebant fiscum suum esse p.
curatore*m* vel adnocatum. Item superior. l. loquitur in credito
ribus nihil fisco defenti. l. e. autem due loquuntur de creditoribus
tam fisci q. priuatu*s*. r. prima similit. vel hanc expone vt prius
F. **F**iscum. debitorem
D. **F**raudem. id est damnum. vt. ff. te edil. edic. cum autes
s. excipitur vel proprie ponitur
i. **I**nuidiam. id est patrociniū fisci quod fuidiam generaret

• **E**p. ea signa
s. i. s. i. q. appellat
tur bononie
resigat.
f. **C**Imposita*s*. ab. ai
ctore

g. **D**errahere. e. au
toritate tua. vt. ar. ff.
s. gna rebo quas aliq. tenebat
imprimi n. optere. r. ideo ea
rebo r. fructib. apud te p. stitutis illi
cite imposta*s* poteris ipse lice. d. tra
dere. vt. amotis his cā que ex officio
tibi inferi termines. **I**mp. dio.
z. ma. aa. r. cc. gragatio.

R. **E**bis. aliis
pura ticus.
C. **N**emini.
s. c. scio.

l. **S**uas. s. sej
l. **G**allia. s. al. r. a. pos
sidere. s. his quas ipse
teneat sunt sue vel alie
ne p. ponere signa. s.
n. renll. vel cula. vt. s.
t. i. l. i. r. q.
m. **H**e fisc. i. p. cu
tator fisc*s*
o. **D**el resp. s. gene
rali p. b. b. r. a. p. ci
ni. p. t. n. s. i. sp. alie
p. b. fisc*s* vel rep*s*.
s. fisc*s* in fisc*s* pi
curatore*m*.
s. s. f. p. b. s. e. v.
l. b. r. e. s. u. credi
toris a fisco s. ius se
iuari. s. priuatu*s* po
stulab*s*. sed in vilia
l. l. r. t. n. s. f. p. b. s. e. v.
l. b. r. e. s. u. credi
tor*s* excep. r. tos se
iuari p. rebat in vili
ma s. credito*s*.
C. **D**in allegas
i. uidiā. i. blas
m. i. id. i. quo
libet aduocato vt hui
iusmōi pacu*s* facere
n. pos*s*. vt. s. d. postu.
l. s. quis.
q. **C**ura. tu debitor.
s. **B**orret. debi
i. fisc*s* tibi te
het. g. volebas fisco
timittere s. tibi patro
cini*s* erhsleret. vel pone vt. s. in. l. q.
s. **C**riuatos. t. b. i. t. s. i. qui volebant fiscum suum esse p.
curatore*m* vel adnocatum. Item superior. l. loquitur in credito
ribus nihil fisco defenti. l. e. autem due loquuntur de creditoribus
tam fisci q. priuatu*s*. r. prima similit. vel hanc expone vt prius
F. **F**iscum. debitorem
D. **F**raudem. id est damnum. vt. ff. te edil. edic. cum autes
s. excipitur vel proprie ponitur
i. **I**nuidiam. id est patrociniū fisci quod fuidiam generaret

• **E**p. ea signa
s. i. s. i. q. appellat
tur bononie
resigat.
f. **C**Imposita*s*. ab. ai
ctore

g. **D**errahere. e. au
toritate tua. vt. ar. ff.
s. gna rebo quas aliq. tenebat
imprimi n. optere. r. ideo ea
rebo r. fructib. apud te p. stitutis illi
cite imposta*s* poteris ipse lice. d. tra
dere. vt. amotis his cā que ex officio
tibi inferi termines. **I**mp. dio.
z. ma. aa. r. cc. gragatio.

R. **E**bis. aliis
pura ticus.
C. **N**emini.
s. c. scio.

l. **S**uas. s. sej
l. **G**allia. s. al. r. a. pos
sidere. s. his quas ipse
teneat sunt sue vel alie
ne p. ponere signa. s.
n. renll. vel cula. vt. s.
t. i. l. i. r. q.
m. **H**e fisc. i. p. cu
tator fisc*s*
o. **D**el resp. s. gene
rali p. b. b. r. a. p. ci
ni. p. t. n. s. i. sp. alie
p. b. fisc*s* vel rep*s*.
s. fisc*s* in fisc*s* pi
curatore*m*.
s. s. f. p. b. s. e. v.
l. b. r. e. s. u. credi
toris a fisco s. ius se
iuari. s. priuatu*s* po
stulab*s*. sed in vilia
l. l. r. t. n. s. f. p. b. s. e. v.
l. b. r. e. s. u. credi
tor*s* excep. r. tos se
iuari p. rebat in vili
ma s. credito*s*.
C. **D**in allegas
i. uidiā. i. blas
m. i. id. i. quo
libet aduocato vt hui
iusmōi pacu*s* facere
n. pos*s*. vt. s. d. postu.
l. s. quis.
q. **C**ura. tu debitor.
s. **B**orret. debi
i. fisc*s* tibi te
het. g. volebas fisco
timittere s. tibi patro
cini*s* erhsleret. vel pone vt. s. in. l. q.
s. **C**riuatos. t. b. i. t. s. i. qui volebant fiscum suum esse p.
curatore*m* vel adnocatum. Item superior. l. loquitur in credito
ribus nihil fisco defenti. l. e. autem due loquuntur de creditoribus
tam fisci q. priuatu*s*. r. prima similit. vel hanc expone vt prius
F. **F**iscum. debitorem
D. **F**raudem. id est damnum. vt. ff. te edil. edic. cum autes
s. excipitur vel proprie ponitur
i. **I**nuidiam. id est patrociniū fisci quod fuidiam generaret

• **E**p. ea signa
s. i. s. i. q. appellat
tur bononie
resigat.
f. **C**Imposita*s*. ab. ai
ctore

g. **D**errahere. e. au
toritate tua. vt. ar. ff.
s. gna rebo quas aliq. tenebat
imprimi n. optere. r. ideo ea
rebo r. fructib. apud te p. stitutis illi
cite imposta*s* poteris ipse lice. d. tra
dere. vt. amotis his cā que ex officio
tibi inferi termines. **I**mp. dio.
z. ma. aa. r. cc. gragatio.

R. **E**bis. aliis
pura ticus.
C. **N**emini.
s. c. scio.

l. **S**uas. s. sej
l. **G**allia. s. al. r. a. pos
sidere. s. his quas ipse
teneat sunt sue vel alie
ne p. ponere signa. s.
n. renll. vel cula. vt. s.
t. i. l. i. r. q.
m. **H**

b. Excludi. i. tolli.

Specumia tua. i. ubi debitas. sic si. si cer. pe. si t me.
Ego. i. tuo nosc alias no posset haberi ratum. ff. de
preca. si seru. r. ff. e. si pupilli. s. sed si ego. ibi n. r. si r. Si
aut nec mada sem nec ratu haberem. debitor me mihi remane
ret obligat. vt. ff. e.
soluedo r. noua. si
stichum. s. fi.

e. Exegi. s. nomi
ne tuo.

f. Eu. i. liliar. u.

g. Actione. vi. ff. e.

pompom. in. fi. s.

stra. s. de regu. u. l.

temp. vbi dicit rati

habitionem mada

to comparari. g. mada

dati bas factio neg

ge. So. hic ratu ha

bet negotius ab ab

sente factu. ibi a pre

sente fm. Jo. vt ibi

fuit mandatu vt ge

teret no tanu suscep

pi. postea thio indi

gnato gesit pcur. et

dns tanu habut vn

bas mandau ppter

pede mada fm. H.

H. Aliq. dicunt ibi in

fidei usi de iudicio si

st in q sit speiale. vt

alia multa sunt spe

cialia in iudicis. vel

dic. p. parti mandato.

sed no p oia. Item

vnde nasci hce acto

ne. ge. Bn. ex ratu ha

bitione n on expasti

na tractione. securus

in acn. p. socio r. tute

le. q. ex reteri hctu vt

q. oritur finito te

m. officio. vt. ff. de

tute. tra. d. l. si tuor

m. fi. sic r. hctu do vt

de. temu secut traditione o. f. actio ex pristino th pacto. vt. j. de

teru p. ex placito. er. no. hic q. quartu o. modis dicte alienu negoti

cii. vt. dntm. ff. e. si pupilli. s. idem pom. art in. fi. s.

J seru. quid aut si credit utile qui no erat. Bn. tenet to

min. sc. in quosd. vt. ff. de bo. au. u. po. p. r. s. q. ait p.

sed tu dic. 5. fm. vu. vt. ff. e. sedan vltro. s. i. r. alius in credi

tore misso in possessione. vt. dicta. l. p. r. t.

Lumenta.

Rec. Feceris. que impedit repetitione. vt. r. s. e. si patrono

r. dic qui materiali filiu aut parte viu ante tunc no repe

tit. vt. ar. s. e. l. i. in. fi. aut mortuo eo r. t. t. m. trienniu. idem. vt. j.

vt. patra po. nec filiu r. hoc eti si fuerit prestata. si aut posth treas

amis habet tne qui questio sit facti iudex teneget repetitione

er qualitate sive ex quantitate facultati matri. r. filio. r. impel

si. r. qualitate psonaz. vt. h. r. ff. de lib. ag. si quis a liber. v. s. g.

ad. s. siue par. r. s. si nostr. r. ff. te. v. r. v. v. r. r. r. ff. co

mo. l. in. rebus. s. possunt. r. v. agno. l. l. p. r. idem in auia. r. b. mo

tuo patre. statu diuino facto solutu matrimoniu sit. t. si culpa

muliheris alius ap. patre expensis matri. idem ecstra vt in au

ten. vt. l. ma. r. a. s. illud quo. col. viij. r. idem dicin auia r. proauia

vt. ff. e. l. nesennius. in alijs s. t. expensis q. no s. t. circa alimeta se

ua quod hic subici.

Ostenderis. q. suis p. testata. vt. dicta. l. nesennius scdm q. si

dam. vel dic verius eo ipso q. no mostratur corra. vt. j. q. te. fa.

pos. l. i. r. secus in alimeta vt ibi terigatu p. protestatio alij. s. c. unc

ostenderis esse p. sens passiu q. no placet. q. sic r. seipm. pbaret

r. fac. j. de cap. r. postumi. re. l. hber. cap. r. ff. fal. her. que pater.

Sil. q. siue solueret no te castrenfi vel quasi peculio quia

eo eni. vt. patra. habef. vt. r. ff. ad mace. l. j. r. s. te. epi. et

de. sacrosanc. soluit hic ergo de pfectio. quid aut te aduenti et

dicat quid q. repent mortuo patre p. act. fa. her. no eo v. uo. v.

ar. j. de bo. q. i. cu oportet in prin. r. ff. e. siue p. fratre fm. Johan.

tra q. plu. if. donare patr p. h. c. l.

n. Si donati animo. s. i. q. et ideo bñ infert si sigif. r. v. l. die q.

p. aut conditionaliter.

o. Detens. non animo donandi.

- p. C. C. paternis co
hereditate p. s. ponit
hic q. actio heredita
tis p. heredita coperit.
vt. ff. e. L. i. q. s. hic aut
r. facit. s. s. a. her. l. her
redes eius.
- Dod in vro
rem. i. impensa
referte. vt. dic. i. p. t.
c. r. v. a. f. e. n. e. s. e. n. n. i.

- Adem. a. Salustio.
negocia gerentur p. cedente mada
to debitu eius soluit. negotiorum ge
storum actio cu paternis p. tuis ages
re potes.

- Adem. a. Aquile.
Ego in uxore tuaz erogasti
negra no a socero repetere sed
affectioni tue debes impede
re. In fun sane ei si qd eo noie
quasi receptur erogasti patrem ad
que dos redit ure couenis.

- Adem. a. Roso.
I mandatu soli mariti se
cutus. ta ipius quā uxoris
eius negotia gesu. ta tibi q.
mulier inuicē negotiorum gestorum
competit actio. iphi sane qui manda
uit aduersus te mandatu actio esed
r. tibi aduersus euotaria si qd for
tesuprogasti.

- Impa. Gordi. a. Ovulena.

- I paterno affectu paupignas
tuas alluisti seu mercedes
aliq. p. his mg. expediti
eius erogatiois tibi nulla repetitō ē
Q. si repetitur ea q. inscript misisti
aliquid erogasti negotiorum gestorum
tibi intendēda est actio.

- Impa. Gallus. r. Eolusian. a. a.
Euthichiano.

- Aduenis funera
ria actio et etiā ipse
vir teneferet si qd
fibi de dote remanet
vt. hic. r. ff. de religi. i
en. r. l. se. et. ff. de ure
do. cā in fundo scbo
R. r. ar. ff. de iu rem
ver. filiusfa.

- I madam. mariti templar. de t. uxoris gestur etas fm
J. v. ff. e. si pupilli. s. si quis ita simpliciter. s. nos. r. v.
ff. e. l. i. q. s. i. c. s. fi. r. m. l. si pupilli s. ubaudi maxie. vt. no. s.
e. l. i. n. s. fi.

- I am tibi. s. gesu. o. contraria.

- Iulic. directa h. n. videb. h. fe locu q. si mandatu inter
cessit. vt. insit. de ob. ex q. p. trac. h. i. q. est p. tra. So. hic quo ad muli
erē ab intercessit madatu. itē videb. dati in factū. vt. ff. man. si mā
dauero. s. si curator q. est h. So. ibi nil in rem absentis erat impē
sum. hic sic r. ita est hoc negotiū mulieris re ipsa. ubi habitōne
x. I. dadi. s. directa si quid ap. de ex gesuō remāst. vt. ff. mā.
L. idem. q. s. idem labeo.

- I. L. taria. s. madatis mulier h. maritū agit neg. ges. vt. ff. e. b
n. r. seru. s. fi.

- I paterno. amissi. s. t. n. nutrit.

- I. s. s. p. r. n. g. s. s.

- Repentur. q. p. bare d. scdm q. s. d. ex p. testatōe v. l. alio mō
nu. dic q. ipse p. p. bare teamū donādi fecisse. vt. ff. e. n. e. s. e. n. n. i.
posset etiā distingui an in ei. stabat suino v. l. n. o. s. ff. v. l. t. inter
vit. r. v. o. l. s. si vir. lana. s. fi. r. no. h. q. c. s. t. a. h. e. c. a. t. o. ex m. l. s. cau
sia. primo ppter p. t. affectu vt h. c. v. l. a. m. i. c. i. n. a. p. t. n. a. vt. ff. e. s. q. r. i.
t. l. e. d. u. v. o. s. fi. r. ex c. p. t. a. s. vt. s. e. l. i. s. n. u. p. l. p. t. e. v. l. a. l. i. m. e. t. o. p.
t. o. e. a. m. i. f. a. c. t. o. p. vt. e. s. e. l. i. a. l. i. m. e. t. a. v. l. a. f. f. o. t. o. s. d. o. m. e. s. t. i. c. v. t. e. o.
q. d. in uxore. v. l. c. a. ob. sequ. v. g. s. e. o. f. i. c. i. o. v. l. p. h. i. b. i. t. o. s. f. a. c. t. e. a. d. o.
m. i. n. o. v. l. s. l. i. f. i.

- I negotiū soluisti. s. fine madato.

- Negotiorum gestor imo madatu siue rogaſto siue mā
datu in fuelat. v. l. m. l. l. t. l. i. remittē adi. s. i. q. s. i. h. o. redde b.
singla singul. vt q. d. v. c. h. neg. ges. iferat. s. p. j. l. q. d. v. m. d. a. t. i. t. v. l. rogaſte. alij. dicūt q. d. v. rogaſte n. fut
erit tuc admissa. si postea gessit. r. sic neg. ges. dat. s. act. d. f. q. e. p. o
nū rogāte. i. admonete n. ar. volēte se obligare et eo madato. sicut

patuerit debet. s. ex administratione
 3. **C**um usuris. que hac actioe veniunt et mora et alios cauf. vt
 j. de usu. in lo. fi. t. ff. e. at qui. h. pe. t. l. quia tantundem. t. l. qui sine.
 a. **M**onsunt. ab eo qui sponte gesit
 b. **E**xceptioe. que est si ei mādatū non est. et sic sine actōe nemo
 experitur. vt. ff. si pur
 pili. h. fi.
 c. **N**ō pte. nisi erat
 de riūctis q̄ sine man
 dato agit et facile po
 terat satisfare. vt. ff.
 e. si autem. in prin.
 d. **R**es was quasi
 libet et rebūtum. vt. ff.
 ficer. pe. l. i. in fi.

prohibente domino retum administrationi earum fescimisicut. apd
 magnos autores dubitabatur si p
 expensis que circa res facete sunt tal
 lis administrator negotiorum gesto
 rum habeat aliquam aduersus dol
 minum actionem. quam quibusdā
 pollicentibus directam vel vtilem.
 alios negantibus in quibus et salui
 us iulianus fuit. hec decidentes san
 cimus si contradixerit dominus et
 eum res suas administrare prohib
 buerit secundum iuliani sententias
 nullam esse aduersus eum contrari
 am actionem scilicet post denuncia
 tionem quam ei dominus trāsmisit
 tit non concedens ei res eius attin
 gere. licet res bene ab eo geste sint
 Quid enim si dominus aspernit
 ab administratore multas expēsas
 vtiliter factas. et tunc dolosa assimu
 latione habita eum prohibuerit ut
 neq; anteriores expēsas prestet qd
 nō modo patimur sed ex quo die
 agestatio ad eum facta est. vel in scri
 ptis vel sine scriptis sub testificatio
 ne aliam. tamen personarum ex eo
 die pro facie dis meliorationibus

a. **S**i cognati
 potuit. et vnde
 batur. qz ob
 ligati. j. de ser. pi. da.
 ab eo. sed ibi realuer
 hic personaliter
 a. **Q**ui. s. p etiam.
 aut p. sed
 b. **C**onnera. qd si
 nera. hñ. fm. yr. t. b.
 hic vēt prima admini
 strano in iudicō vſe
 paref non vt restituaf. alij h̄ vt h̄s. ff. e. cū actu. t. l. se. t. l. at qui. l
 prin. t. s. scuola. reh quātū de pecu. le. remen pñt. vt. ff. de pecu. le.
 l. si peculium. in fi. t. de liter. le. aurelio. h. fidic.
 c. **P**roculdubio. vt. t. l. an fu. et suo fac. l. i. t. ff. de re. ill. qd quis
 sed t. l. de pe. h. l. fi. in fi. So. illud speciale vt ibi dices

Egoicum gerentes in procuratore ponit oportet. at gestor si
 nō mandato qualiter se pactio astringeret. vel dicēt in ges
 store hoc modo cum videret te velle gerere diri si contingat
 te gerere de casu fortuito tenetis. cui pactōni sensisti. et dico re
 mittro usurae. ff. e. si pupilli. in fi.
 e. **S**pāli. p nobis. vt dēant nūterari causas forūti saltē qdā fin
 b. vt dixim. ff. si q̄s eau. sed si q̄s. h. q̄s tū. sic h̄. in. sed ipse expōit
 spāli. et expōit qd sufficit h̄ generaliter expōit. p eo. j. l. h. in prin.
 t. ff. de pe. cu. l. procurator totex. t. o. de pcu. l. procurator. Itē no. hic
 casum vbi gestor te formito cāu tenet. sunt t. alij. vt no. ff. e. si ne
 f. **N**ō spēllunt. vt. t. j. h̄. mo. l. i. t. de pi. ac. l. q̄ fortuitis
 gocū
D Egoicū. s. n̄ in rem. h̄ videbas. qz er re. i. gestōe daf. l. q̄a ad
 rea. qñq̄ tñ daf ad re. vt. l. de admī. s. l. p. officio. t. l. arbi.
 tu. hñ. t. ff. qñ ex facto tu. l. u. t. j. de rei ven. si vt. pponis. et
 ff. de tv. inter vi. t. vt. l. vtor viro.
 b. **I** quis et specialiter. i. expōit. sic ponit. ff. e. sed an vltro. in
 prin. t. s. e. l. pñt. fm. 03.

i. **C**este fini. locuplerat q̄ cum aliena iactura ppter suā h̄ditōē
 sic et est h̄. ff. de insti. l. si q̄s h̄acipy. h. peculus. sed si ibi dñs h̄dicet
 finis tñ noluit. q̄ et in iunctū dñm de peculio vel de in rem h̄so obl
 gat. vt. ff. de pecu. si quis seruuz. h. etiam. p̄tinua seqntia hoc mō
 bene dico expēsas post denunciationem factas non repetit antiquo
 res autem sic. quid enim t̄c
 k. **H**atimur. n̄ nemo t̄c. vt. ff. de re. ill. n̄ eo p̄test mutare
 l. **N**atura currēt. n̄ ei° est vt currat usq; ad. xtr. an. vt. l. de co
 ffi. pñl. q̄. ci si psonal. vt. s. e. negocis. t. l. aduersus. itē aff. h̄ cōta
 te dabat aliq̄ actō post denunciationes si bn̄ est. est. t. in fili cāu sol
 q̄ri vt si mādatū vt re. p. r. emeres. dedisti. x. t. vt. r. q̄r bn̄ valer. t
 pl. t. sit. m. agi posse. ar. ff. de h̄. si. cū in testō. t. de pñl. inde. nñz. hoc

natura. h. b. 5. t. Joā. t. nos. s. vt si possit agere tñsi p̄tarata q̄tita
 te. vt. ff. e. q̄alitā. h. literos. t. l. si et duol. t. h̄. ff. māda. n̄ finunc
 rādi. h. si pass. t. l. si p̄te. nñsi i cāu vt. ff. d̄ rel. at si q̄s. h. d̄ lateo ait
 in. **D**e his q̄ vi. fuitā āiquā ititulatōz hodie suffic alge. vt. ff. e. l
 t. p̄tinua. a. dixit de ne. ge. q̄ ab alio gesta rata h̄em. nñc de his q̄
 a nob̄ gesta istimāc

• **D** Esecutōem
 Argū ē v̄bz
 p̄secutōis. vt
 ff. de ac. t. ob. l. actō in
 psonā. t. p̄dī. vi. l. cō
 pulsua. t. v̄ furto gra
 fil. tudiis dicit. g. gn̄
 p̄stionque violetiarū.
 qz alia expulsua alia
 ablatia alia v̄pulsu
 ua alia turbatia alia
 inçeraria. p̄ia. s. ex
 pulsua parit iterdie
 tñ vñ vi. S̄cōa actō
 vil. rap. vt in scū. vi
 bo. rap. in prin. t. ff. de
 vi. t. viar. l. i. h. q̄. T̄c
 cia actō. q̄ me. cā p̄
 sonalē t. vñlem intē
 eo tpe q̄ vñg pasti
 sus dñs erat an tradic
 tionem t. erceptōem
 v̄doices. j. l. iq̄. Itē m
 primis duabz sine di
 finciōe p̄tinet p̄tis
 lum ad delinqüētē
 vi. ff. de vi. t. vi ar. l. i. h
 rectissime. t. l. pñl. in
 tercia simili nisi i cal
 fito vt statim dices.
 t. h̄c si agaf h̄ metus
 inferente. sec. si h̄ boi
 ne fidei p̄fessoz. ve
 ff. e. sicut. h. aliqñdo
 t. l. si ipfa. Quarta. s.
 turbaria locum h̄et
 qñ duo se possidete i
 tendē. t. inducit i re
 bus immobilibz interdēm vt pos. t. in rebo mobilibz v̄trobz. re
 insti. vt interdic. h. remēde. Quinta. s. inquietatia locū h̄et. qñ alis
 quid facie in meo. phibigus vel scens te phibendū. et h̄c inducit
 q̄ vi aut clam. vt. ff. q̄ vi aut clam. l. iq̄. h. t. l. iq̄. Serra ē ius qñ
 sine auctoritate iudicis. p̄sequor ius meū. vt. ff. e. extat. t. alia sum
 gena violetiarū vt tibi dīci.

o. **H** Intercedēt. n̄ si in tua tempora quadriga estria post scđam
 s̄iam pareantvt. ff. e. sicut exceptōe. h. quid si homo. Itē qñ h̄c
 non erat peritura penes actorem. qd̄ dic vt. ff. e. si cū except. h. sed
 t. si n̄ culpa. in glo. t. quia distractur. t̄c. itē loc nñsūmorā purgaue
 rit p̄ oblatōem faciēdam dñs quod dic et. l. t. v̄ furto. subtractio.
 Accusius

p. **C** Iure r̄nsum. vt. t. ff. vi. t. vi ar. l. i. h. rectissime. t. l. pñl. t. j. d̄ cō
 di. sul. l. l. q̄. ff. de pñl. sur. l. fi. t. ff. si cui p̄plusq. p. l. fal. l. iq̄. in prin.
 D̄m te cauise. i. pmisifco acte.
 e. **C** Soluisse. sponte.
 t. **C** Passus. in cauendo

s. **P**otest. immo videtur perspici posse. vt. ff. de condi. ob tur. t. l
 ex ea. t. ff. e. metum. h. sed quod pretor ait. que sunt h̄. So. abi s̄i
 pulando suis ius adhibita. hic in p̄mittendo tantum. vnde null
 lo modo repetit. tum quia sublata est prima causa turpiudinis.
 turpitudo enim est vis menu. t. causa prima dicitur. coacta volū
 tas que tollitur. quia ratum quod fecit videretur baltere sponte sol
 uendo. ff. t. condi. ob tur. cām. l. si ob turpem. tuffi quia odiosa ē
 exceptio. vt. ff. de excep. to. l. q̄. t. iq̄. in princ. t. l. apud celsum. h. pñ
 vñdo omnino cessat repetitio. vt. ff. de condi. inde. l. qui excep. tum
 etiam quia una soluto non parit liberatōem t. repetitionem. vt. ff.
 de solu. qui homine. h. fi. vnde his tribō rationibz reproba glo.
 Ar. que dicit sponte soluentem admitti ad repetendum si prolet
 vim faciam cauendo his verbis. presumitur enim querelam h̄ vñ
 non habuisse. aut ergo omnino non repe. et. q̄r eatenus p̄pedit
 tur donec prober contrarium. Itē ergo primam partem secundū
 h. t. Pla. et Joan. admittimus. t. secundam non scilicet q̄ nō possit
 probare vim factam in cauendo. Sed P̄y. eam exponit donec

I donationis alterius innuit donatione; vocari strac-
m. vt et. s. de prescip. xxx an. si qd. qd. qd. qd.
b Capitalis. puta ne cōburet iusta status qd. exim
caput de ciuitate sic mors nālis. vt. ff. e. isti quid. s. si is. nō dico qd
loquaf vbi nimis capitalē accusanōes h. Jo. pcedēdo Brndent
qz nūc nullo mō repe-
rif. s. e. l. accusationis
nec dico vbi miabat
tur qd me interficeret
qd hoc p̄tineat sub illo
mēbro metu mortis et
facit. s. de transac. in
terposita. r. j. d. resci.
ren. l. i. z. ff. de cō. ob.
tur. cām. er ea.
C Formā. qd est. ff.
e. t. l. i.
c Vm te dom
secisse. sc̄eras
ctori tributorum
e Instim. eiō em
caueras te dādo stū
mento.
f Junera. noia
tor em erat. et nō qd p
tor hos casus in edic
to nō posuit sed pri
ceps interpetat⁹ est.
qd in his sepe p̄tinet
atrocitas. vt. ff. e. nē
g Non posse. vt. et
at. s. de resci. ren. nō
idcirco. r. s. de trāsac.
sed maiores. id autē
nō repetit⁹ qd in neu
tro casu fuit cā exp̄sa
sa. qd at si fuiss exp̄sa
cā. Hn. i primo cāu
hui⁹ legis repetit⁹. vt
l. de cō. ob. tur. cau. si
repetēdi. et. ff. de con.
ob. c. l. i. q. s. si qd in se
cūdo. si qui d. eāt ihā
bilis. repetit⁹ vt. l. de
con. ob. tur. cau. l. qd
euitādi. si habil. nō
repetit⁹ si cā exp̄sa. qd in parti delicto r. c. vt. ff. d. con. ob. tur. si ob
turpē em delictū militiā tractae vt. ff. d. re mi. l. qd vno. s. qd p⁹
M Etū nō iactationib⁹ qd p̄tis met⁹ accipit⁹. vt. ff. e. l. me
tū in prin. et distingue qd p̄sona sit qd iactauerit se illatu
rā vim v̄l metū. sit potens v̄l nō de qd sit veniale qd ferit
reposit⁹. vt. l. ex q. cau. ma. l. q. r. i. ff. e. l. nō est. et fin. B. dic. qd h̄c
duo h̄ba iactationis et testatio intelligent in eo qd d̄r fecisse
metū. vt iactatio dicat qd sit p̄tē vno testato qd fit p̄tib⁹ plurim
bus. p̄tē intelligi ieo qd d̄r passus. p̄tē et diuīsim intelligi vt iac
tatio ad metū inferentē. qd pleriq⁹ minat⁹ fuerat h̄c interficeſ.
testatio in passo qd exclamatione coram alijs tel non coram.
i Atrocitate. i qd capitales p̄tinēt mine. et fec. d. trās. si maior
accusationis. desiderium est. Best plantū si nō fuit cā exp̄sa
a aliq⁹ ob quā tedit. si aterp̄sa aut erat accusatio calunia
sa. et tūc dat⁹ repetitio. vt. ff. d. 2d. inde in summa in p̄n. aut
nō caluniosa. et tūc si tale eāt crīmē de qd. potestat trāfigi et nō sterit
trāsactioni repetit⁹ datū et exceptio obiectif. si nō p̄t trāfigi nō repe
tit⁹ datū qd turpē datū. vt. l. de h̄xen. si. si qd er. de qd at trāfigi
līceat v̄l nō hales. s. de trāsac. l. trāfigere. h̄ h̄ huic legi. ff. e. nec tū
morē. s. fi. r. l. fi. vbi d̄c repetit⁹ posse id qd ab eo datū ē qd in adulteri
rio sit dep̄pensus. H. ibi meru⁹ instabat. v̄l h̄ timebat penā legi
timā et alegittima p̄sonis inferēdaz sec⁹ vbi teplendor in adulteri
rio. nā ibi possū v̄l nō possū iure occidi et iō iuste timui. qd nō iū
p̄cipiente sed p̄mittente occidor. item qd non est ibi misere legis
S viudex sicut est hic.
B In p̄missione aliquē castaldionē puta estariū bononie
m In modico. alias mediocri.
n Bedda p̄ ac. qd met⁹ cā fīm quodā v̄l dic. 2d. et hac. l. et sic
met⁹ qd qd p̄nif p̄ ac. qd me. cā et p̄bis t̄sīna. vt sepe p̄ totum ti.
istū qd qd p̄ sīniam t̄m. vt. ff. e. isti qdē. s. p̄c. r. s. fi. qd qd p̄ testatio
principis vt hic. qd qd per. of. iu. vt. ff. e. non est p̄ totum ti.
C Benigneant. qd duplū qd fisco dat⁹. vt. ff. de h̄xen. e. mp. nō h̄. r. l.

q officij. et h[ab]it spale ut p[ro]cūl b[ea]tū reddas. al. 3. s. e. si vi. 2. l. si. p[ro]p[ter]e. **C** Elegit autem i. acq[ui]ret e[st]e vitium sic r. f. de auc. tuto. l. pupill[us]. q. f. i. t. s. de p[ro]p[ter]a. iudi. l. i.

v Enditōnes. infirmari. ut h[ab]it r. f. de offi. p[ro]p[ter]e. l. illicitas. et. j. de p[ro]p[ter]a. emp. l. iniuria. et intellige potentiā talē de q[ui] lex su[er]ior dicit. v[er]o dicit de talē q[ui] inducit actōes.

• q[ui]d metus canla.

r **C** De tolo. i. o[ste]n[dit] de tolo malo. q[ui] est to-
nus tolo et malus. vt f. e. l. i. et continua. dicit
de restituōne iure ac-
tig[ue] q[ui]d metus ca.
nucte ea q[ui] datur iu[n]ct
actionis de tolo.

S **I**fideiussor.
Spignora expo-
sita renalia.
C Oblata nunc re-
spondet.

v Et visura. s. so-
luta p[ro]p[ter] et visuras ro-
tius cōstitutis solute
cū et fructu reddat et
bonifidei sit iudicium.
vt. f. m. si h[ab]o no[n] re-
munerādi. s. si misere-
mandaueris.

Imp. Seue. et An. a a. Cleffitine

S **I**fideiussor a creditore p[ro]i-
gnora emit oblata cōstitate
sorti et visuras tibi dñnum
cu[m] fructib[us] q[ui] bona fide p[re]cepit con-
sulter[us] restituet. ne fidei rupte g[ra]tia
de tolo possit actio exerceri.

Imp. Anto. a. Agrippe.

d **E** tolo actio cū nulla alia b[ea]tū
opere cā cognita p[ro]mittitur

Imp. Gordianus. et Aquilinio.

D **O**n p[ro]nt obesse tibi tpa q[ui] in
actione de tolo solent op[er]a-
ti quibus reipublice causa
ut allegas occuparis. sed ej[us]de tibi

C **D**ominum fuit ergo tominūz trahit statum. vt insisti. quibus
ali. licet. s. i. vel dic tominum. i. rem ratione et tominūz.

y **L** consultū. resti. q[ui] est p[ro]sumptio iuriū et de ure ē quaz non reci-
pit p[ro]batio q[ui] ex necessitate fuit facta venditio ideo q[ui] debitorū
perestius ostendet. vt. f. de distrac. pi. l. q. 7. l. C[on]tra p[ro]p[ter] s. i. Regi-
nora generale. s. q[ui] non admittitur. fideiussor ut quilib[et] alius h[ab]et
r. f. de vulg. sub. coheredi. s. coheres. et te le. q. l. f. s. quatuor. erde
distrac. pi. l. q. s. ar. 3. f. q[ui] cuiusq[ue] vniuer. no. l. item eorum in pri.
et d[omi]n[u]s adop. l. si pater. s. qui duos.

z **C**upre. s. tacitū paciū. nā tonā fidē p[ro]misisse v[er]o in toto negotio
q[ui]d no[n] fuit emēdo. s. soluēdo. vt. f. m. si mādato. s. i. in fi.

a **C** De tolo. i. mo mādan datur. vt. f. m. si mādato t[er]cij. s. i. et
pig. l. y. et sic d[omi]n[u]s tolo. vt. s. l. p[ro]p[ter] s. o. expōeb. i. mādati. no[n] e[st]oli f[ac]tū
I[ust]i. s. i. p[ro]p[ter] s. q[ui] h[ab]emis debitorū inuitio. alij q[ui] h[ab]erat iā actuū mā-
dati. ar. f. s. a. l[et]r. s. filia. s. familie alij q[ui] h[ab]id fideiussit ad t[er]ps et t[er]pe
lapso emit p[ro]p[ter]a. ar. H[ab]e[re] s. o. f. m. si fideiussor. s. f. vel disti-
gue an officio iudic[er]e sit assicur[us] fideiussore q[ui] mādati. aut spons[us]
te emit et nūc de tolo. vt. ar. f. de distrac. pi. l. q. 7. Alij et alij soluūt. s.
o[ste]n[dit] reprobo p[er] primā. vt. et in d[omi]no nōm.

d **E** tolo alia. s. spalis. et equū sit actionē dari ex tolo cōmissio
so. sec[undu]s signālis p[ro]dic. certi v[er]o sine cā. nā s[ecundu]s non ercludit
suū gen[us]. itē nulla alia q[ui] non sit arbitriaria et p[ro]p[ter]a. et eadē eq[ui]-
tate inducta et restitutoria. alioq[ue] s. vt. f. q[ui] met[us] cā si cū excep[er]t
s. e[st]i. et sic p[ro]t[er] dici interdic[er]e v[er]o vi. et q[ui] vi. aut clam. et iniuriarūz
ac. daricūm hac actione. q[ui] reum actione q[ui] metus cā. daf etiā
vnde vi. vt. f. q[ui] metus causa. l. merum circa p[ri]mā. sed ē est. vt. f.
de in iuste. re. diuī s. in fi. et f. e. l. i. s. ait p[ro]p[ter] ibi v[er]o adeoq[ue] t[er]cij. H[ab]e[re]
nota hanc actionē h[ab]e se ad modum inuidi qui nō minori l[et]i
atori statu sed pari inuidet. sic hic non cā in pari sed cum generali-
s. se vel speciali subsequatur vt dictum est.

c **L**ausatio cognita. in cause cognitione spectatur quantitas tem-
pus et persona. vt. f. e. si oleum. s. f. t. l. s.

Et iudicis officio et primo quod dant minoribus ymittendo generaliter tunc postea speciales supponendo
Iudicium inspicendum. qd ad ius communem et regulariter.

i. Num. id est. an.

Minor. qd fac factum de si agendo viua voce. vt. s. spac. postib.

Dissimulatōne.

agnoscēdo iudicium de

functi. acapiendo ali-

quidex testō vel p̄stā

vel p̄cōnīum legata

r̄q. vt. l. inof. ref. l.

pentib. et. l. f. r. f. de

inof. re. l. pap. s. f. cōl

ditōis. r. l. f. inūciāti

suban. an. n. vt. si. f̄m

ciatū si mouēt ap̄h

non possit.

Aec hucus lo-

qui in maiore. s. hic

ne hoc ic. in minore

Hoc aut. i. f. solū

mō cetera p̄iudicia.

Cadere. s. cū effe-

cti vel efficaciter. ca-

ditem. sed restituīt et

sic ponit p. to. i. q. ob.

lon. te. p̄s. r. bō sicum

auctoritate tutoris re-

nunciavit. al. ipo iu-

renon noq. vt. l. l. i.

sed certeimo vīd. su-

per ipo iure nō nocere.

vt. l. in qui. cau. nō est

int. re. ne. l. a. que est

s. So. secuia est in fī

cursu t̄p̄s. q̄ in renū-

ciatōe et p̄fīsa vel tacī-

ta que fitre ipa. vt. si

aduocādo p. testō. vt

f. de inof. te. l. f. l. dic

q. s. dīr. tacita die. s.

tacēdo q̄nēnīo. ve

l. de inof. te. s. maiōes

et bō locōbū cadere

et p̄pīe et ipropīe po-

nit. et p̄pīe q̄stū ad id

q̄d dīc tacita. q̄d mīc

ipō iuf tura est. et i

hīo. ip̄pīe q̄stū ad id q̄d p̄c palā. q̄d tē vē cadit i minore s. f̄lītūtū

fīcī. al. s. ff. de of. p̄cō. r. le. l. q. vel tercio die q̄d exēlex corrigēt p̄ illā.

vel dīm. l. o. spāle in odīs querele vt et exēpīsa renūciatō mino-

re non noceat ipo iure p. l. istam

Impartītō. i. dā. f. r. n. hic inspicēdū est vt si renūciauer̄ nec

lesa es. et iō nec restituēda. si at renūciauer̄ vider̄ lesa et f̄lītūda.

Tope. iuuabat. vt q̄d viginti an. hī. ac.

E f. **D**ebeit. i. annū. vt insti. r. bō. p̄s. s. hīleris. s. bōdie i ta-

li. p̄scriptōe et ipo iure fūa illesa. vi. l. in qui. cau. in int. re.

non est necel. l. fi.

Edicti. quod non est de minore. bō. f. e. l. q. s. f.

Larīaf. i. si adhuc minore est vel intra ipsa restōis. qd em dīm

est vt in singuli līlerī p̄ singul annī cōputēt ad honores p̄tinet

vt. f. e. l. i. r. f. te admī. r. u. l. te his. r. f. te munc. a. hono. l. ad rem. et

Sfacit. s. qui et aduersus quo. l. i. in fi.

Icuratōe. post pupillare. l. em ipo iuste nō p̄nt. vt. l. de adi-

mi. r. l. i. l. i. r. f. et si fine. s. quesitū. de alq̄s aut et imobīs

hīs et cum turore non valer fine iudice

Nō optet. l. ipo iure. p̄pter defectū tutoris vel curatōis. vñd

ne restituēdū est. vt. f. de mi. l. in cause. in prin.

Absimil. q̄stū madhoc. imo. q̄stū ad alīd vt se nō oblige. sed

alios sibi. sic vt. f. de s. ob. is cu. fed ille cui bonis interdīm est. si

milis est pupillo non solū adulto. vt. f. si cer. p̄e. l. certi. dī. s. idem

q̄ri. sic ergo adulto s. curatōe hīs filis est pupillo. s. in casib. sūt

diffimiles. s. adulto s. curatōe hīs et pdīque. q̄d adultae testas nō

pdīgus. vt. f. de test. a. l. i. cui bonis. et lib. l. laurelio. s. f. i. in stīt.

qui tes. fa. p̄s. s. p̄ter ea. r. f. i. tē pdīgus. r. f. de lib. l. Laurelio. s. f. i. in stīt.

qui tes. fa. p̄s. s. p̄ter ea. r. f. i. tē pdīgus. r. f. de lib. l. Laurelio. s. f. i. in stīt.

qui tes. fa. p̄s. s. p̄ter ea. r. f. i. tē pdīgus. r. f. de lib. l. Laurelio. s. f. i. in stīt.

Item differt adult⁹

et pupillo vt in acusarōe sūt p̄cti nu. vt in stīt. de suspe. ty. s. in p̄les.

Item in restit uēda hereditate tutori vt a. atori. s. ad trebel. l. i.

q̄d fuit quesitum. Item ad prin. l. vider̄ s. f. de s. obl. l. pulera. s. ḡtante ibi punctabis et nō erit s. sed qd si hīs curatorem vel tutorē

cum decreto iudicis fecerit et sine tutorē vel curatore. qd q̄d nō val-

let quasi vñt om̄sum de necessarijs. vt. f. de trās. l. cu. bi. s. si p̄tōz. r. j. si p̄pter pu. pen. l. f. si p̄tū vider̄. f. e. ait p̄tōz. s. p̄mitte. et

j. q̄d admit. ad bo. poss. l. bōnozum

Lbōnozum

Ll. L. f. p̄digo

Fecisti. hic em vi

de r̄quasi pater. r. iō

q̄d fecit valer. s. sic est

necessaria testamēto

si fēs est. ac.

Pausa dīgnita. si

fuēt fēs sui facilis

rat. et volo aduersari

r. f. f. ad. l. f. de noi

ua. cu. r. f. qui legit. p

so. l. q. r. f. de reg. u. l. f.

furiosi.

Jdem. aa. r. cc. **H**incie.

Jintrā etatē cui succurrī so-

let in integ. restōis auxilio

lis inchoata ē. necei a te fīnū

ciatō. ē. mōs ei. s. q̄d hec fuerit im-

plorata fraudibē. et non potest

Jdem. aa. r. cc. **H**euere.

Et tutela avunculi eiusdēq;

tutoris cui falso etate p̄bar-

ta p̄sūtisti libatōe. q̄d igi-

nari. etatē tue si fuisse tā offīqū tu

tele q̄ sanguis p̄mitas arguit. si

needū statutū tps excessit. ex cā i in-

tegrum restōis heredes eius. con-

uenire potes.

Jimp. hōn. r. theo. augusti. r. cesar-

res Juli. p̄cōsu. aphrice

M Inorib. in his que l' p̄tē

termisēt vel ignorauēt. hī

numeris auctoritatib. comit. esse

Gminorem

onderis. et le-

sum non em q̄d mōr

est. r. c. vt. f. de iure. l.

na. postea. s. si mōr.

Restituta. al. p̄fītīta. s. vīs ad vigintinōe annos. vt. f.

de temp. in int. e. supuacū

Cōprobat. n. q̄stū ad instar exceptōnī. est ergo hic duplē p̄tē

līmpīo. vna. q̄t p̄tē hītūs p̄sumīt maiōr fūle. p̄tē hītū. sel-

cūda q̄ hīc p̄barō hītū p̄sumīt esse infra ipsa restōis. qd vtrīqē

putō reūm in dubio. secus aut si ex aspectu appareat contrariū.

q̄d aspectus transſerit onus p̄batōis. vt. f. e. de etate. r. l. mōr. vī-

gintiquinōe annos. sed cum aliquando fuerit mōr quare si semper

per mōr p̄sumīt. sed s̄bar se fuisse mōr. vt. hītū. r. f. de p̄ba. cu-

te. hītū. ideo quia solo tracū tps quis officiū maiōr. rel. q̄d est hītū

die maiōr. sicut est in possessione. vt. f. e. de acquirē. p̄tē l. f. si quis vi. s.

differentē. nisi possidens habeat ad eo causam. vt. f. e. de pig. ac. nec

credit. q̄d. Item nisi p̄tēt reūm tempē li. contē. possidisse. naz

presumitur postea possidere. vt. f. e. ad exhi. l. non ignorabit. idem in

debiten. secus quod hītū. sic vt. f. e. de p̄ba. cu. ar. tamē sumī p̄tē q̄ solo tracū tps vī-

um amittatur. vt. f. e. de om̄ni agro deser. l. qui agro. hītū. r. f. de hoc

vel p̄cē intelligēni hic colliguntur q̄ qui fuit mōr. et mōr mōr

presumatur

M Anor. by. captos. s. sui facilitate l' volo aduersarii sui. vt

v. f. p̄tē. necem r. c. vt. f. de iure. l. na. postea f. e. l. i.

si mōr. r. f. e. r. c. r. item sciendū. r. l. pater.

Conīt

videntib[us]. et codē mō solum faliud 3. i. de iudi. p[ro]terandū. in fi. vel
aliter vt. j. e. l. fi. no. vel dicindubitabiliter. Bloco[rum] h[ab]e q[ui]ntest
sua h[ab]eret. vt. ff. e. si ex cā. in p[ro]n. i. q[ui]d fal. tu. aucl. pupilli. 3. ff. e.
in cāe. vbi d[icitur] r[es]tōes vari minori deficiēte alio auxilio. h[ab]e[re] 3. eun
tem ibi. h[ab]e[re] aut̄ p[ro]verso. vel dicu[re] ibi.

G Creditor. se
cūm. s. spāl
liter.

b Nullā. neq[ue] di
rectā neq[ue] vtile. q[ui]d
xerat se cū minorib[us]
nolle h[ab]ere alit[er] et 3.
tu tutoris in pupilli
varefactio re c[on]tra
d[icitur] pupillo ex 3. cū
tutoris. 3. nec fuit
h[ab]la p[ro]pria in pu
pilli vnitatē als te
neret. h[ab]e[re] cū tuore mī
creditor 3. r[es]tōes. vt. j.
q[ui]d cū eo. l. ei q. in fi. t
l. q[ui]n erfactio tu. v[er]cu.
l. fi. in r[es]e. i. ff. q[ui]d fal. tu.
aucl. p[ro]p. i. q[ui] sunt 3.
v[er]cās hic distincō
nē si vis quā h[ab]es. i. ff
tenegget. si pupilli.
q. i.

stipulatus est vt nullā bei p[ro]fus ad
uersus nos actionē competere mai
nifestum est.

C Idem augusti. et Cesares Galen
tino.

G Liā tutorib[us] el cursorib[us]
distrabētib[us] el als 3. h[ab]enib[us]
minores tā restituti rebo pro
priis q[ui]d tutor[um] vel cursor[um] dāna sed
nullo eis p[ro]iudicio p[ro]electōe g[ra]nu
do placuit.

Si in cōs[ideratione] eadē q[ui]d cā in integr
restitutio postuleſ. **xvi.**

Imp. D[omi]n[u]s. et Mari. aa. 2. cc. ap[osto]lo.

Ec si maior[um] vigintiquinq[ue]g
n annis soror v[er]ba fuit. v[er]o nō
mādātib[us] nec ratā trāfactio
nē habentib[us] de iure v[er]o quiq[ue] mi
nuere potuit. nā si cognitis que ges
serit h[ab]eo 3. sensum post vigintiquinq[ue]
annos etatis commodastis. q[ui]uis

G Liā distractib[us]. i. videntib[us] res pupilli vel adūlti
Cōtrahentib[us]. i. p[ro]mutantib[us].

Se q[ui] dona eop[er] dāna tua
venerando. 3. j. de codicil. l. fi. in p[ro]n. h[ab]ibi loqu[er]e q[ui]n 3. eundē
eligi[re] h[ab]e[re] aut̄ 3. diversos. Item 3. ff. e. in cause. q[ui]d. in p[ro]n. vbi nō da
tur erordina[re] tōne locib[us] ordinaria. h[ab]e[re] q[ui]n tutor vel cura
tor distractit ibi q[ui]n ipē minor. vt facili[er] 3. factū tutoris vel cura
torio veniat quā 3. suum. sic q[ui]n minor distractit. nō restitutio ad
sem quom h[ab]eat actionem contra tuto[rum] vel cursor[um] nisi in
h[ab]ita magis h[ab]ere rem q[ui]d actionem. vt. ff. in cāe. i. q. fi. t. l. fe. 3.
D[omi]n[u]s admisit v[er]penorem distinctōem. Nec illa in cause lodi
tur v[er]o eum quando contra eundem. h[ab]e[re] q[ui]n 3. diversos. sic q[ui]d
electio. et hoc pl[acitum]. Tertij dicit q[ui]n ipē iure est munitus cessat resti
tutio. h[ab]e[re] q[ui]n iure actōia datur nūp[ro]lato minus restitutio. quare dicitur
q[ui]d nō erat soluendo tuto[rum]. et nunc elicetur. org. ff. e. cum mandato.
Item contra. j. de iudic. p[ro]terandum. in fi. vbi dicit p[ro]mo agendū
contra tuto[rum]. So. speciale in iudicis p[ro]pter auctoritatē iudi
cantis. vel ibi in instantia. v[er]o leisu vnde actio est ei salua et firmi
or quā p[ro]p. h[ab]entem quia telle[re] vel instrumenta nō pdixit. quia
cauta non est ei salua. sed est amissurus restituetur etiam nō con
tento tuto[rum]. vel hanc fm illam. quia h[ab]e[re] non erat soluendo. qd
autem si non appellauerit. dic vt. j. titu. q. i. in rem. Item quando
cursor recipitur. quare nō h[ab]eat hanc electionem. vt. ff. e. cum
mandato. q[ui]d si autem. h[ab]e[re] plus imbutitur ex necessitate gerenti ut
hic. quā sponte.

Si in dōi. de negotiis minor[um] tantū gestis dicit. nūc de illis q[ui]
cū aliis h[ab]ent. q[ui]d.

L Ec si maior[um] ne dōi q[ui]p[er]a erat minor. vt. j. d[icitur] in fi.

N i. Potuit. vt. ff. de pac. si vnuus. q[ui]d. i. in summa. q[ui]d. de trās.
l. transactōe

R H[ab]essent. etiā nō no[n] fratri. h[ab]e[re] tūm suo. vt. j. de rei vendi. l. ma
ter. Accur.

D Parocinari. q[ui]d ē p[ro]sonale. vt. ff. de excep. l. exceptio. q[ui]d. rei idē h[ab]e[re]
si t[er]re erat diuidua pura trāfactū erat sup rei t[er]re. impetravit h[ab]e[re]
stitutio e[st] et possit t[er]endicare p[ro]pt[er] diuidua q[ui] ei p[ro]petebat. si at eff[ectu]s
diuidua v[er]pura seruitus forte. nā ois fuitus ē diuidua p[ro]pter
v[er]pura. vt. ff. ad. l. fal. l. i. q[ui] si v[er]pura. h[ab]e[re] eff[ectu]s. vt. ff. que ad. ser. a.
l. si cōde. i. in p[ro]n. i. j. si vnuus ex plu. ap. l. i. t. q[ui] i. ff. si ser. w[er]n. l. loci cori

p[ro]p. q[ui]d. fi. t. ar. q[ui]d. te dixer. re. l. i. t. ar. ff. de ap. si q[ui] separarim. q[ui]d. fi. Item
nō q[ui]dā signāt 3. h[ab]ic legi q[ui]d est. ff. e. l. i. q[ui]d. h[ab]e[re] q[ui]dā facta fuerit
trāfactio oīly istis extātib[us] mōlōb[us] a sorore. si certe nō exigo los
frēs fuisse minores ip[er] trāfactōis. h[ab]e[re] h[ab]e[re] p[ro]posito et adhuc let illa nō
obstatet. vt in solutōe 3. riop[er] ibi dirimus.

illa minor[um] p[ro]portionē p[ro]pria restitutio
onis auxilium implorare possit. v[er]o
bis tū ad communicandum edicti
p[ro]petui b[ea]nificiū eius etas patrocinia
nō potest.

Hi aduersus mō rem iudi. rem iudi. restitutio postuleſ. **xvij.**

Impat. Aleman. August. et Cesars
Julijs.

M In ex tutele iudicio p[ro]se
cuti de supfluio h[ab]e[re] actōes
ita potestias i[st]e iudicij
minoris anni fuitis. et nūc b[ea]nificiū
etatis vobis largitur. ceter[um] si post le
gitimā etatē sententia plata[re] est re
tato eandē actōes te hisdem spēb[us]
infere nō potestis.

Impa. Gordia. a. Herene.
Iciū p[ro]p[er] tuus te in sua ptā.
te esse minimeq[ue] emancipa
tionē a se factā valere dicer[et]
q[ui] p[ro]p[er] sup cā cognoscens te eius

m Si aduersus rem iudi. de p[ro]sonis dicuum est. nūc vero te ne
goche.

M Inus ex tutele. vna specie ad decem egit et in q[ui]nq[ue] fuit
p[ro]demnativa. et in quinq[ue] absoluenda. qd aut̄ si d[icitur] alios ta
cuit. h[ab]e[re] ure cōi agit. vt. ff. de ne. ge. fin. aut̄. q[ui]d. p[ro]p[er] nec p[ro]
iudicat sententia. vt. ff. de excep. v[er]o. aptid. q[ui]d. item q[ui]d. h[ab]e[re] qdām d[icitur]
cūt tacite in residuo absoluendum p[ro]l. istam. qd nō p[ro]b. h[ab]e[re] expi
re vt d[icitur]. Item nec d[icitur] nulla in eo quod exp[er]it fm. h[ab]e[re] h[ab]e[re] qdām
vt. ff. d[icitur] d[icitur] per legem. ff. famili. herc. m. hoc. Item p[ro]p[er] hoc
q[ui] p[ro]p[er] tōto te iudicare p[ro]demnādo vel absoluēdo. h[ab]e[re] ff. de
arb. l. q[ui]lem. q[ui]d.

o Judicij. l. rotiu. nā si ipē ferende sine maior erat. ita tenui
restitutio si tōlo aduersarq[ue] tōtū dilatio ē facta. vt. ff. e. l. i. q[ui]d. h[ab]e[re] si
altero die post impletā etatē ē lata sūia. h[ab]e[re] certe immo et tūc v[er]e re
stitutio. nā ille cuius res ē post abſitū v[er]sū capta modicō re restitutio
tur fm oēs. vt. ff. ex q[ui]d. cau. l. ab. h[ab]e[re] l. b. q[ui]d. simp[er]. h[ab]e[re] p[ro]p[er] rō.
q[ui]d h[ab]e[re] p[ro]p[er] appellare.

p Largie. q[ui]d. vel eff[ectu]s. j. v[er]ile anni h[ab]e[re] qdām.

q Prolata ē. nō sine foro tōratoria. vt. j. e. l. i. q[ui]d. h[ab]e[re].
r De ejsdē. marie de ejsdē nō p[ro]cessus. nā nec te alios ne sit 3.
3. te transac. l. sub p[ro]tertu. vel dic aliud in trāfactōe quā iudicio p[ro]
ter plures actōes. Usq[ue] q[ui]d transactōe admittit. vel idē. h[ab]e[re] qdām
liter agit et transfigit. hic spālter iudicatu[re] fuit. et facit q[ui]d. te iudi. l. q[ui]
3. te transac. age cu[re] geminiano. l. i. si de certa. 3. ff. de transac. q[ui]d
tutorib[us]. in p[ro]n.

s Iciū p[ro]p[er] p[ro]nūcianit. h[ab]e[re] male fm q[ui]dam. et sic nō est 3. ff.

t de adop. post moritem. vel ibi duo faciūt 3. patrem. factus

fui et longū ips. h[ab]e[re] vnuus fm. a. q[ui]d. de fun. pa. l. fi. t. j. de resta.

sancitus.

u Provinciam. videgg[ue] minor[um] magistratus puta p[ro]ses posset
in integrā restituere 3. sententiam maioris puta p[ro]culis. qui est
spectabilis. h[ab]e[re] iste clarissimus. vt. j. l. p[ro]v. t. s. de ep[iscop]o. t. cler. l. rap[er]o
ree. qd[icitur] esse nō p[ro]b. vt. ff. e. in cāe. q[ui]d. h[ab]e[re] p[ro]fecti. t. l. minor[um]. sic et in ap[osto]lo
pellatōe. vt. in aucl. de ap. q[ui]d. h[ab]e[re] dic p[ro]ficia nomē g[ra]nale est. vt. ff. de
os. p[ro]f. ff. t. vel h[ab]e[re] nō facit mentē p[ro]ficia. h[ab]e[re] loquit[ur] te eo p[ro]culis
qui regit p[ro]vincias.

v Ethib[us] v[er]e negado restituētes. et sic non est 3. j. qui t aduer
sus quo. l. fi. vbi dicit nō dari restitutio em contrā p[ro]p[er]. vel di

hac plegē corrigi qd̄ in idez recidit. vel cognoscet h̄ siq̄ b̄ nō pñū
ciabit. vt. et. ff. te offi. pcon. l. solēt. vel. i. ic speciale est quū te sta
tu agit ut ref. aliae secur. vel restituūt̄ sententiā nō b̄ patrē. ar.
l. si aduersus dona. l. l. qd̄ nō placet. facit ad. l. l. de pa. po. si filiū.
et de pe. here. si putas.

Huetl. vii
te. pura q̄a
vicari erat
de quo loquī. s. d. of
fi. ei. qui vicem alte
ge. l. i. v. q. erat tele
gatus. vi. ff. e. l. minor
aut. h. penul.

potes statu subiectā. pñū ciauerit. quū
aduersus eā sententiā in integrū re
stitui postules. is qui pñū ciauerit regit i
impietia cognitōe suas ptes secū
dum leges exhibebit.

Impa. Philippus. a. et Philip
pus. c. Eliane.

Hadversus sñiam ei. qui tūc
vice principis iudicauit in in
tegrū restitutōis auxiliū apd̄
pretorē seu pñidē. pñicie clarissimū
vix flagitare nequaquam potes. naz
aduersus ei. sñiam qui vice principis
cognovuerit soj̄o pr̄ceps restituet.

Imp. Diocle. et Maximi. aa. Et
bano.

Ulm 2 miores nos eē affir
matis 2 indefensos nullū fi
eri vobis pñidē pñies. pñ
cie p sua grauitate curabit. nā si iu
sta defensioe tutorō curatoꝝ vob
assistere aliqd̄ statutū ē intelligitis i
integrū restitutōis a xp̄liū vobis eē
necessariū. codē ostinetē etiā si p
pcuratore pestrū legitime. ordinat
um lis agitat. p̄est.

Cores. vt. j. vbi
et apud quē. l. i.
D Sol. aliud vi
detur in appellatio
ne. vt. in auten. de ap
pel. h. fi. et hoc ideo q̄
ipse princeps videatur cognoscere quum quis co gnoscit eius vñ
ce. vnde sicut ipse posse tunc in inte. restituere. ita nunc vt. ff. de
minor. l. minor. h. penul. sed quidam dicunt hodie imutatū. vt. j.
vbi et apud quem. l. vlti.

C Nullū. qd̄ nō interuenit tutor vel curator. vt. ff. de re
iudi. l. acta. h. fi. r. l. contra pupillū. r. vt. j. qui legi pso. l. i.
r. idō nō est necessaria restitutio. vt. hic r. ff. de mino. in cause. q. qd̄
aut in adulto nō habente curatorem. videtur q̄ valeat sententia.
qua si defensio videtē cōmiti. vt. ff. ex quibus cau. l. hoc aut. h.
fi. sed dic contra secundum omnes licet nulla ler dicat. nam r. hec
et alie loquuntur quum haber tutorē et vel curatorem et non in
teruenit r. et est in iudicis speciale. secūs in cōtra cibis. vt. s. de
in inte. resti. si curatorem. et lecus in hereditate quia valer. vt. ff. d
acquiren. heredi. l. necessarijs. Item et in iudicis. Excipio senten
tiā de mittendo in poss. que contra pupillum fit. vt. ff. ex quibus
cau. in pos. ea. l. apud vili. h. fi. r. l. sequenti. in adulto tamen hoc ē
plus in iudicis q̄ patit vendic. vt. ff. de bo. auto. iu. possi. l. si mi
nor. Item quid situtor vel curator in exordiō fuent. sed post cī
tatu per iudicem destitut et ademnatur minor videtur q̄ nō val
leat. qua si medio tempore desierit esse tutor. vel curator. non va
let sententia vt. j. quomodo et quando iudex. l. si preses. et ad hoc
j. de adulto. l. quamvis. sed quid si in principio non fuit postea au
tem citatus affuit nūquid valer sententia. Respondeo qui legit
per. l. momentane. sed r. cōtra quia hic non desierat ficut a
contrario sensu eiusdem legis probatur. Idemq̄ dico et si tutor
non fuerit citatus q̄ iam confessus erat. et causa cognita erat. si
minor agit cū curatore. vt. ar. ff. de bo. auto. iu. possi. si minor. ac
caritus.

S Statutū. contra vos. p̄vobis aut̄ valer etiam sine ea. vt. ff.
pcura. nō eo.
B Necessariū. et habebitis probata lesioe. h. d. ff. eo. eti qd̄. So.
ibi nō restituūt̄ qui se spōte obtulit defensioni minoris. nec minor
qd̄ tener. hic tenet et sic restituūt̄.

L Legitime. si a minore cū auctoritate tutoris v̄l curator; vt. s.

te pñura. neq̄. q̄ hanc legem h̄ sit quidam p̄ ultima h̄ uius. et alij
pro penul.

R rem pupilli. secūs si nō est in rem eorum.
F Contra tutores. q̄ in iudicio affuerūt. vt. j. d. senten. l. i.
in quibz cau. in integrū resti. nō est nō. l. si tutor.
in Eas. scilicet mi
nores.

Idē Augusti et cesares Marcia
no.

R M̄ re pupilli. vel adulti. tutoꝝ
res. seu curatores a preside lata
sententia restitutōis auxiliū nō
minus qd̄ si qd̄ aduersus eos. suis
set statutū. implorare minores posa
se constat.

Si aduersus venditionē. rr. v. i.

Im̄pa. Alexan. a. Florentino mi
lii.

Minor anis vigintiquinq̄
emptor pñdī cauisti nullaz
de cetero esse cōtōe uersiā iu
reūrādo corporaliter pñtito fuare cō
firmasti neq̄ pñdī. neq̄ piuri me
actoz futurū sperate tibi debuisti.

Nova constitutio Frederici.

R Acramēta pubē. **C**on
rū. sponte facta sup̄ cōtracti
bus. rerū suarū nō retractan
dis. iniuiabilitatē custodiā. p. vim
aut̄ vel p. iustū metū etiā a maioribz
marie ne q̄r̄monia malificiorū cō
mis̄orū faciat extorta. nullū. esse mo
menti iubem.

Cōstat. manda
retur enī sñia execu
tioni in rebz eoz vñ
delicer pupilloꝝ vel
adultoz. vt. ff. de re
iudi. si se in prim. r. h.
i. vñ secūs qñ aliq̄s
se obtulit eoz defen
sionē quū rūc fiat eoz
ecuno in offerentes.
ff. e. eñ qui. r. de pcur.
l. plauic. restituūt̄ g
hic ad totā cauſaz de
in inte. resti. l. fi. vñ
ad appellā. vt. ff. e. et
si fine. h. penul. an au
tem hodie ipsa appel
latōis currat. quidā
dicung. p. nō. vi. ff. in
quibz cau. nō ē ne. in inte. resti. l. fi. vñ dicūt hodie nō dandā resti
tutōem. t̄ sententiā quū iure cōmuni possit appellari. sicq̄. libes
h. nō t̄. correcti. sed certe r. si nō current ipsa ap. r. plus est resti
tui ad totā causaz q̄lād ab. vt. j. si sepius in inte. resti. l. i. vñ etiam
si appellauerit tutor. p. adulto. t̄ adulto p̄t restituī. vt. ff. de ade
mi. tu. l. i. minoris. h. tu die q̄ h̄mō ipsa iudicitalia currat hodie
xp̄ter auctoritatem iudiciorū. vt. j. de iudi. pterā. d. in. s. in auten.
de here. et fal. h. pupillus coll. l. sic q̄ tā ad totā cām quay ad appel
restitutio ē necessaria. secū in absentibz reipublice cā qui qñ. ad
appellandū tantū restituī. vt. ff. de in inte. resti. l. fi.

Si aduersus venditionē.
Im̄no. emp̄. ozi. secūs si alij iurasses vel etiā cōtā resti
bus. vñ. r. tabellibz te nō venturū. h. illā venditōne quam
factur. sis. vt. statim dices in agen. hic posita. Irē disem
ptorū decreto r. sic tenuit tractus ipso iure qd̄ nō p̄t venire
contra qd̄ p̄ restitutio. vt. j. de pñdī. mi. si quid. h. pñt. nō vult
eū restituere vt hic. h. aut̄ sine decreto vendit̄ ipso iure nullū est
tractus. sicq̄ p̄t suo iure vendicare minor. et sacramentū sup̄
hoc exactū nullū est r. sic loquit̄ler straria. de legi. r. sti. nō dubit
in. fi. r. ff. de pac. iuregen. h. et generaliter. hoc est qd̄ dirit. Hul. pet
eleganza verba pñtito sacramēto accedēte decreto. officio nō vñ
re. nō accedēte decreto tuo iure vñtere. nā pñt. sūl nō tñb
venegat auriliū sed. O. d. dirit legē istā loquit̄ler straria decreto facta
venditionē. qua lex non distinguat. ergo nec nos d. bēm. vt. ff. de
publi. l. de precio. r. l. nō dubit. intelligebat in perpetuo prohibi
bitio ma q̄ minor. vendit̄ p̄cedia in multis casibz fallit. vt.
j. de pñdī. mi. l. ob es. sed hodie questio est tecis p̄ authenticas lacra
menta r. et. quā lege hic per quam probatur intellectus. O. d. si mo
dos. sūl pubes.
Q Corporaliter vt in autentica iusfrancia. qd̄ pñt. in prin. h. se
cū si verboten. vt. j. si mi. se ma. dir. si alterius.
Perfidie id est contra fidē paci.
Percuri. cōtra sacramētu. h. contra. s. de transac. si et falsis
vbi veniunt concta transactionē etiam iuram. led ibi fuit tol?

et altera p[ro]p[ter]e h[ab]it[us] v[er]bi fuit trāfactū ē legem. hic venditō nō. cō
fuerit cū decrēto f[ac]tū bul. v[er]o dic[im] f[ac]tū. O[ste]n[do] f[ac]tū sacramēti. facile re
pellit aliq[ue] etiā a p[ri]uilegio q[ui]d habet in tractu licite initio si nō
iurasset. itē hodie ī illico p[ar]tentia hic posita. t. i. si mi. se. ma. d[icit] u.
l. si alterius ha[bit]us coi q[ui]d q[ui]s h[ab]et ut rescinderet pacū si nō iurasset
se nō repellit h[ab]et iura[re].

ut[er]it. vt[er]i t[em]p[or]e legi. t.

ost[er]i. nō dubiu[n] nam et

al's sola p[ro]fessio repel-

lit mulierē a p[ri]uilegio

vel leia[n]i. vt. j. ad vel.

antiq[ue] sed nō repellit

aiure coi ut multe p[ro]

baf argumēti. vt. j.

de p[ro]ba. cū p[ro]bō. et de

vote cau. l. si. t. i. nō

nō. p[ro]c[u]l. l. in īctu.

iura em̄ cōmunia p[ro]fe-

runt p[ri]uilegiis. vt. i.

autē. de nō alie. s. q[ui] rea-

ro verisimile v[er]o et dif-

fici[us] expugnat.

Sequitur au[tem] sacramēta

cōtentia.

Sacramēta

pul[er] ipat[er] res em̄ nō in-

rāt. vt teneant. vt. ff.

de iure iurā. q[ui] intrasse.

nihi in casu. vt. ff. teli-

le. cā. fi.

x Sup. siue in ipso īctu siue prius. siue post et etiā q[ui]cunq[ue] f[ac]tū

z Contractib[us] enī si ipso iure nō valeant. in eis em̄ maxime iu-

rementum firmat. vt. ff. de leg. i. si q[ui]n. et ad munici. l. i. t. j. de thesau-

ri. l. vna. li. c. Item dicunt quidam q[ui] m[od]o loqui hec auten. in cō-

tractibus v[er]bi hinc inde nasci obligatio. vt. ff. de ver. fig. late o nos

atra. nā ī tonatōe et stipulatōe locū h[ab]et et hec appellat. q[ui]nq[ue] sc̄lē

vt. s. q[ui]d metus causa. l. si tonationis. t. j. de p[ro]sp. t. r. an. si q[ui] em

ptionis in prin. Itē quid si uiret coram aliquib[us] nō veniret etra

illūm oraculum quem sit faciurus. H[ab]eo nō valer. q[ui] res inf[er]aliū

os t[em]p[or]e. vt. ff. de pac. si vnu[s]. s. p[ro]cta qui in fine. s. t. j. ad velleia. iule-

mua. t. j. res inter alias acta. s. ff. si seruirre ven. loci. s. si fundus. et

l. si te coi. et de enitio. si rem. s. t. ad. l. i. u. t. de adul. tenet[ur] et s. que

tif. Itē alia rōne et generalis renunciatio nō valer. vt. ff. si q[ui]s can.

l. fed. et si q[ui]s. s. q[ui] est. sed et possit allegari in ītratiū q[ui] dicit[ur] q[ui]

stione illa te o[ste]ni cau[er]to recipiendo q[ui] notant[ur] dico. s. q[ui] sitū.

Itē q[ui] fuit sup īctu v[er]h[ab]it. v[er]o nō alie. t. vt. ff. d. le. m. n. alt. t. d. et

erci. l. s. in remigat. Item q[ui] subest ratio legia codicis. vt. s. non

fit actor p[ro]fidie t[em]p[or]e. Itē quid in iudicio. Respondeo idem. ar. ff. de

recul. l. t. j. de temp[or]o. ap. l. f. sed at. t. de ver. ob. l. in ser. f. s. stichus

t. j. de arbit. autē. t[em]p[or]e nō.

j. Lus[oc]dian. l. vt tenuit actio et exceptio. vt. ar. ff. de acq. t[em]p[or]e. t[em]p[or]e

mi. statuas. sed q[ui] actio Respondeo re non tradita actio et eo con-

tractu. quasi sic. id est cum sacramento non sit inhibita alienatio

vt. ar. ff. fami. herci. inter colyderes. s. i. t. de leg. i. q[ui] cum que. s. nu-

pram. si autem re tradita cadita a possessione emp[ot]or[is] agit publici

contra quem libet etiam contra minorē si ad eum redeat posse

sio f[ac]tū quo[rum]dam. quasi non sit translatum t[em]inum lego[rum] prohi-

bente. cum sacramentum personam afficiat non rem sed magis

puto t[em]inū t[em]inū et ei rei v[er]dicationem dari non aurē

actione et eo contractu ager ammodo semper retrahit. s. ff. d.

verbo. obli. inter stipulantem in prin. t. de acti. emp[ot]i. si quis alien-

nam. et contraben. emp[ot]i. si quum fundum. s. si quis. Item si v[er]o

eta dimidiatu s[ecundu]m p[ro]p[ter]e est receptus qui iuravit. an veniet etra.

dic[im] vt dixi. t. j. de gesdin. ven. l. q[ui]

Hī integrum commenticias. ouas presumuntur commen-

to esse cōnguitas quum pupillum ledunt v[er]dicationes et

transactiones. vt. j. de predi. mino. l. non solum. nisi sint

res que seruari non possunt quas non reuocat. nisi forde[re] tutoris

interveniant. vt. ff. e. et si sine. s. p[ro]mo.

b. Insidias p[ar] actionem tutele. sic ergo ad rem agit. vt. h[ab]it. t. ff.

e. etra tutoris et curatorem. vt. s. si tutor et curator. l. f.

c. Si aduersus v[er]dicationem pignoris.

Gī aduersus solum aduersus alias v[er]dictiones

vt. s. t. i.

Creditorebus ex pacto vel ex lege et cepit pignus ap[er]i-

decessore. alias etiam pro partio danno restituere licet non p[ro] minimo. vt dices. j. l. proxima et non fuit necessarium tegetum. vt. ff. de rebus eoz. l. i. s. si communis in fi.

f. Subueniri contra emp[ot]ores.

s. O[ste]n[do] v[er]itatem. vel fraudis p[ro]siliū interuenit et si nō ē s. j. de predi. mi. l. q[ui]. alij dicunt q[ui] hic a maiorē

recepit ibi a p[re]decessore.

pridem placuit. si ig[ue] captis p[ro]ditiis pignori ac distractis enorme dāmnum ex huicmodi v[er]dicatione passos vos ostenderitis. p[er] certim cum bōdie mores vos esse affirmatis a[li]i g[ra]uia restitucionis vob[is] imparties.

t. Idem. aa. t. cc. Seuere et Demēciane.

R Em quā a p[ro]p[ter]e v[er]o quondam creditor eius obligataz fibi distraxit t[em]per etate v[er]a[rum] po[st]ulantum reuocari deliderium nō habet rōe. q[ui]d iuris est et si extrane successisti. nam si creditor non v[er]o na fide versatus est. ipsius magis vel tutores siue curatores v[er]o vostros

b. Captis. i. acceptis a predecessore. vel dic[im] captis auctoritate iudicis obligavit ramen predecessore minoris.

t. Presertim. nam idem si in quadriennio essetis. vt. j. de in instegum resti. supervacuum

R Em quam. distraxit forte parte viuente. et ita nullam regcipit dubitationem secundum quosdam. sed non placet quia in fi reprobatur. Nam imputat tutoribus dicentes g[ra]uia mortuo.

I Non habet. vt. j. de resti. s. ilij. que a patre. et de rebus ali. l. mācopia. hoc tamen fallit in duobus scđm. scilicet propter enormē dāmnum vel fraudis consilium. cum emp[ot]ore participatum vt. s. l. p[ro]pri. et. j. de predi. mino. l. q[ui]. t. ff. de distracti. pigno. si creditor. s. illud. quibus enim ad rem restituitur. sed maior tantum contra creditorem ageret. vt. j. si vendito pig. agatur. p[er] totum.

m Versatus est. non ramen participauit emp[ot]o. fraudes nee sunt enormē dāmnum. alias restituitur etiam ad rem et circa hoc distinguere. qui si cepit pignus conuentionale a minorē restitutus pro modo dāmno licet non pro minimo vt in alijs suis contra enibus. vt. j. de pre. mi. l. i. t. ff. de integrum restituzione. l. scio si pretorium vel iudiciale quod potest incipere a minorē. vt. ff. de rebus eoz. l. i. q[ui]. primo. tunc pro enormi dāmno restitutur. vt. ff. de mino. l. si er causa in principio. t. l. penultima. vel fraudis cōsilio. vt. ff. de temp[or]o. ap. l. f. sed at. t. de ver. ob. l. in ser. f. s. stichus t. l. de arbit. autē. t[em]p[or]e nō.

j. Lus[oc]dian. l. vt tenuit actio et exceptio. vt. ar. ff. de acq. t[em]p[or]e. t[em]p[or]e

mi. statuas. sed q[ui] actio Respondeo re non tradita actio et eo con-

tractu. quasi sic. id est cum sacramento non sit inhibita alienatio

vt. ar. ff. fami. herci. inter colyderes. s. i. t. de leg. i. q[ui] cum que. s. nu-

pram. si autem re tradita cadita a possessione emp[ot]or[is] agit publici

contra quem libet etiam contra minorē si ad eum redeat posse

sio f[ac]tū quo[rum]dam. quasi non sit translatum t[em]inum lego[rum] prohi-

bente. cum sacramentum personam afficiat non rem sed magis

puto t[em]inū t[em]inū et ei rei v[er]dicationem dari non aurē

actione et eo contractu ager ammodo semper retrahit. s. ff. d.

verbo. obli. inter stipulantem in prin. t. de acti. emp[ot]i. si quis alien-

nam. et contraben. emp[ot]i. si quum fundum. s. si quis. Item si v[er]o

eta dimidiatu s[ecundu]m p[ro]p[ter]e est receptus qui iuravit. an veniet etra.

dic[im] vt dixi. t. j. de gesdin. ven. l. q[ui]

Hī integrum commenticias. ouas presumuntur commen-

to esse cōnguitas quum pupillum ledunt v[er]dicationes et

transactiones. vt. j. de predi. mino. l. non solum. nisi sint

res que seruari non possunt quas non reuocat. nisi forde[re] tutoris

interveniant. vt. ff. e. et si sine. s. p[ro]mo.

b. Insidias p[ar] actionem tutele. sic ergo ad rem agit. vt. h[ab]it. t. ff.

e. etra tutoris et curatorem. vt. s. si tutor et curator. l. f.

c. Si aduersus v[er]dicationem pignoris.

Gī aduersus solum aduersus alias v[er]dictiones

vt. s. t. i.

Creditorebus ex pacto vel ex lege et cepit pignus ap[er]i-

Non distingue fiat transactio suu re quā potebat minor s̄ poterat alienari sine decreto. vt tunc sine tutorē nulla sit. cū eo va leat. sed restitua. Idē in adulto habente curatore. vt. s. te in ite. rehi. mī. l. i. q. an q̄ nō poterat alienari sine decreto. tunc ipso iure nulla sit sine decreto. h̄ interuenient tutor et curator. i. d. pdi. mī. nō solū. z. ff. de transi ac. cū hi. s. sed cū lis. sed ar. s. ff. de relvo eo mī. l. i. q. s. itē queritur.

Ser psona imploretur. vt nō dēt p russia. vel dic vt. s. proi.

Perempta. lat ceptilatione. q̄. Instauratōne. ita enī fit restitutio. vt onus quis p suum habeat. siue erat spēs siue quātitas. vt tunc inquantū minor est locupletior vt. ff. co.

q̄ si minor s̄. restitu tio. z. ff. de acti. ep. iu lianis. s. si quis col ludere. z. ar. s. de trāsi ac. vbi pacti. si vero erat actio. z. tūc resti tuitur ipso inf aduer fari minor. et quo minor est restitutus vt h̄ic. z. s. l. p. n. z. j. de tē. in int̄. resti. l. petē de in s. z. ff. ad velle. si debitur. s. si p. eo. z. ff. eo. l. h. z. h. alii n̄ solū minor. vt. ff. de tute. z. d. l. alteri us. h̄ alias actio exti ca. z. vt in arg. z. ff. de sol. qui res. s. areaz alij dicit p officium restituendū. n̄ ipso iure vt hic innuit et ar. j. Accepti. l. fina. Sed q̄d cun q̄ dicas et h̄. s. eo. cū minor. ubi aduerlario minor. n̄ non daf restitutō licet minor restitu.

Sol. ibi in sententia

hic in transactione vel verius distingue an sint comiuncte species an non. vt. ff. e. l. eniam. s. i. z. j. de tempo. z. repa. ap. l. per hanc. z. j. d ap. l. fi. in princi. item quid differt hec lera superiori. mī. hic clariss distinguunt perempta prima actio ipso iure vel non quā prima Item in prima pupilla agebat. ad rem super qua fuit transactū scđn primum casum ibi positum. In secunda conuenientatur. Item in prima de divisione dicit. De qua non dicit in secunda. q̄ qua die q̄d provocatur minor non provocat. z. valet tunc ē sine decreto. sed restitutus. vt. j. de predi. mī. l. inter omnes z. de rebus eorum. si pupillorū. z. contra actorū. si actōni restitutus. vt. s. l. proti.

Si aduersus a creditore te hoc tractat lex. i. **F**actā. sub audi velit minor restitui.

Xemplo liberantur. j. de admi. tu. l. frustra.

Verū. Imploretur. l. officium iudicis. vt. ff. d. mī. o. q̄ si mi nor. s. vlti. accursius. **H**oc est. quia sic quelibet datur. vt. ff. eo. in cause. s. causa. z. cō sidera hic quia debitor pupilli aut plenam aut pleniorē aut plenissimam consequitur securitatem plenam si solvit pupillo sine tutorē vel adulto sine curatore et hanc pecuniam saluam habet vel tantundem. vt. insti. quibus alij licet. s. nun. admonendi. z. ff. de sol. in pupillo. pleniorē quando auctoritate tutoris vel cura toris. nam tunc ipso iure. sed restitutus minor si non habet pecuniam saluam. vt. insti. in dicto. s. z. hic nisi in tribus casibus. j. d. administratio. tuto. l. facimus. z. l. constitutione. z. j. ad tretel. l. pen.

in princi. plenissimam quando cum iudice. vt. d. l. facimus. z. m. sti. d. s. z. ff. e. ait pretor. s. i. z. q. q.

Addebito. salicet iure civili. sed naturali debitus. vt quia poterat per. l. fal. retinere. vel quia non erat solennet et statmentum.

consist pristinam obligationē ex in stauratione q̄ negotiū tributa. tibi auctiōne consulendum est.

Si aduersus solutionem a credito re. vel a se factam. **XXXIII**

Imperatores Diocletianus. et. Maximia. Augusti. z. Cesares Sa teri.

Exemplo ceterorum debitorū tutores etiam. que ex admī nistratione tutelle debent cur tutoribus soluent es liberantur. sed ante tempus in integrum restitutōnis prestitutum edicto p̄ missum est b̄ficiū implorari. et an sit tribuendum. per cause cognitōnem existamari potest.

Ide. Augusti. z. Cesares Laurine Addebito. legato licet per er

torem iuris. a minore soluto petitionem ei decerni si nec dum tps. quo restitutio tribuit auxilium excederit. rationis est.

Si aduersus totēm restitutio pos tuletur. **XXXIV**

Imper. Alexan. Augustus. z. Ce sar Valentino.

Cloniam circumuentā dicas sororem tuam omnia bona in totēm tediſſe. an veritas allegationis assistat si ad te hereditas sororis tue vel bonorum possesso ptinuit. z. tpa. nondū pterierint intra que legibus conceditur ex

Juris. quo casto non daretur maiori repetitio. q̄ natura liter tegebatur. si minor datur restitutō. vt. s. de iure. z. fac. s. q̄ cū quis. z. j. ad. l. fal. egro. sed per errores faci solurum. etiā a maiore repetit. vt. d. Leroz. Erdisti gue aut est debitum vitro iure. s. natura li. z. cunli. aut neutrō aut uno tantu. p̄tio

si est tale quid. q̄d non potest alienari sine decreto. non potest sol uere sine decreto. nisi defunctus permiserit. vt. ff. de rebus eorum. l. magis. s. si pupillus. alias cū tutorē faciat. vt. insti. de au. tu. in pri. z. si sine eo faciat liberatur per consumptiōnem creditoris. nō alij. vt. ff. si certum p̄ta. non omnis. s. si pupillus. in secundo repetit ure cōmuni p̄tō condī. inde. in tertio si est naturaliter tantum debitum. legitime solurum. id est cum curatore vel decreto non re peritur. nisi per restitutio extet. vel non. sed non legitime solutum si extet vendicatur. si est consumptum cedit in solutum. z. communi iure patitur compensationem. sed ratione etatis comp ensationem euita. z. repert. vt. ff. de neg. ges. l. i. q. s. alterius. z. ff. si cer. pe. non omnis. s. fi. z. h. c. z. ff. ad treb. si eius. sed quidam di xerunt pupillum suo nomine repere etiam sine restitutio. vt. ff. de condī. inde. l. interdum diximus. accursius a Tempus. s. v. sg. ad annū vtile. oss. hodie v. sg. ad quadriennū. vt. j. de tē. in int̄. retli. superius quam.

b Si aduersus totēm restitutio pos tuletur.

Coniam. omnia bona. sed an p̄dria possint dari in totē. h̄. non scđm solam. ar. j. de predi. mī. ob es arg. contra. ff. de iure do. l. ticia. q̄. q̄ possit responderi q̄d ibi non de derit minor. sed maior. tamen minor erat cum permittantur. z. eo dem modo respondead id quod est. j. de admini. tuto. lex in princi. sed secundum arg. p̄rest dici speciale in dote. nec ob. dicta lex ob es. vt ibi notaui.

d Pertinet ad q̄d sicut ḡ necessaria restitutio cū cōi iure possit repetere cum s̄p̄heres. vt. ff. e. in cause in princi. h̄. dic q̄ pactum

b. **F**iscalis n*on*, procurator fisci q*uo*d cognoscit inter p*ro*ut*er* et r*u*st*er* p*ro*curato*r* celari*s*, vt. i. e. i*n*j*ur*i*o* d*icit* r*u*st*er* n*on* e*st* p*ro*curato*r* fisci, et fisci sc*ri*ps*er*i*o*, p*ro*curato*r* fisci r*u*st*er* part*er* dan*z* se restitu*t*os, s*ed* n*on* cert*er* te*re*, p*ro*curato*r* celari*s*, vt. i. l. p*ri*x*o*, prima ver*io*.

c. **A**dversus p*ro*curato*r*, me*u*, q*uo*d cognoscit inter p*ro*ut*er* et si se

c*ui*, vt. hic, i. l.

p*ri*x*o*, et i. v*bi*

cause*f*i*si*. ad fiscum.

d. **V**na c*ui*, s*ed* hodie

f*m*. s*ol*us p*ri*ncip*o*

q*uo*d cognoscit, vt. i. auf. vt

o*e*s sole*l*, i*udi*. s*fi*,

e. **P**rono*i*, aduo*cato*

q*uo*d s*in* o*de* ad*ef*fe*t*

et i*te*g*ro*, q*uo*d cognoscit d*icit*

vt. i. ff. d*icit*, s*fi*, l*fi*, s*fi*,

f. **S**ed aduo*cato*, s*fi*, l*fi*, et

no*s*, t*er* p*ri*u*le*gi*at*u*s*,

q*uo*d p*u*leg*at*u*s* adm*it*

ti, vt. i. ex quib*o*, can.

ma. l*fi*.

Dicto duob*o*

e. m*o*dis vend*it*

f*id*e*s* r*e* alien*a*

primo, vt. s*u*a*s* i*hac*

vendi*to*e loc*o* er*at*

d*icit* di*u* mar*c* q*uo*d ca*ue*

v*e*f*er* em*pt*o*r* se*cur*o*s*

f*it* p*script*o*e*, v*an*o*r*

quo*ed*ict*o* exc*ipi*unt*re*

res min*or*, vt. et*ia* v*l*

tra, v*an*, poss*in*tre*pa*

tere, vt. b*u*, s*ed* hodie loc*o*

ed*ict*o*s*ub*lat*o*s* stat*u*s,

ser*u*' e*st* em*pt*o*r*, l*fi*, q*uo*d

di*u*en*iu*m*o*n*o* poss*it*

ag*er*e f*iscu*s, vt. i*st*i, s*fi*,

p*si*, l*fi*, o*e*, r*l*, s*fi*, s*ed* m*in*

or*er* et*ia* v*l*tra q*uo*d*ri*

ni*u* ad*re* s*u*a*s* adm*it*

ti*s*, vt. i. de*rest*, m*l*, l*fi*,

ne*q*, Sc*do* v*edit* ali

quod deb*it* s*ibi*, cui*s* pos*se*ss*ion*e*n*u*q* hab*it*u*n*

in qua vend*it*io*n*e nec*ma*iores nec*mo*res i*u*uan*u*n*o*r*u*n*o*

i*u*ra*o* p*re*ter*ib*i occur*re*, p*ri*mu*s*

real*is* deb*it*, et*en*cess*er* in*s*olution*e*, et*ven*dit*o*s sol*em*iter fier*it*

al*iq* ist*o* def*ici*ent*re* eu*co*ca*et*iam a*ma*ior*is* tal*is* vend*it*io*s*olu*m*

top*io*, vt. i*u*, h*u*u*u*, i*u*, i*u*, s*fi*, p*ri*ter*pu*, p*ri*, l*fi*, i*u*, i*u*, de*re*se*in*, v*e*, s*fi*, q*uo*d

2*g*, de*ref*in*ten*, ten*fund*o*s*, i*u*, i*u*, de*fide* i*nf*stu*u*, e*st*ur*h*as*u*, l*fi*, i*u*, i*u*, vi*u*, i*u*,

2*g*, si*ad*uers*u*s v*e*, p*ri*, l*fi*, i*u*, de*excep*, re*iu*, l*fi*, ord*o*, s*fi*, e*st* er*ca*

sa*s*, p*en*ult*im*o*s*.

g*o*, Er*cep*re*a* p*ar* i*scip*, v*an*, i*ndul*ta*s* et*ed*ic*io* q*uo*d*int*rem*al*ia*s* vend*it* f*iscu*s vt*su*am.

b*u*, L*u*um*in*o*r*e*s*, vt*di*xi*s*, i*u*de*fide* i*nf*stu*u*, i*u*it*u*, h*u*as*u*, l*fi*, p*ri*, l*fi*,

h*o*, S*iquidem*, i*u*qua*s*.

b*u*, Part*is* ergo*v*ital*ien*am vend*eb*at*u*, I*psu*s, s*fi*, m*in*o*r*e*s*

l*fi*, Question*e*, q*uo*d non vt*su*am, sed vt*al*ien*a* vend*it*, et*sic* em*pl*o*r* et*cur*us, si*inter*uen*er*it*tria* que*sunt* necess*aria*.

I*o*, Pro*curato*ris*s*, n*fi*, l*fi*, s*fi*, qui*df* imp*ato*ris*s* q*uo*d*u* i*ur*is*di*ction*e*.

m*o*, T*ulebit*, s*fi*, p*ro*curato*r* celari*s*.

o*o*, Si*ad*uers*u*s cred*ito*re*s* str*icte* loc*o*, i*pon*it*cred*ito*r*, p*ro* mutua*to*re*s* v*ta*li*q* in*ei* o*di*u*m* i*ndu*ca*s* p*al*iter*s*, vt*si*, l*fi*, p*ri*x*o*, d*ice*s.

Q*u*o*d* i*ip*se*s*, l*fi*, s*u*nerato*r*.

Q*u*o*d* Contr*axi*se*s*, d*an*do*e* ei*mutuam* pec*uni*am*s*.

Q*u*o*d* Loc*u*pler*io*rem*s*, p*re*sum*if* ergo*lesa* n*on* i*ta* p*le*ce*s*, et*si*

f*ic*est*s*, i*ff*, e*l*, pat*ri*, s*fi*, i*u*, ar*s*, de*si*ac*ro*la*s*, et*aut*, loc*u*ius*s*, p*ri*, in*fi*, sed*z*

alias v*ide* id*e*, vt*si*, i*u* p*di*mi*s*, sed*er* p*one* et*ibi*. Ali*q* d*ic*unt*s*, vt*ff*, q*uo*d hic*cred*ito*r* sp*on*te*s* i*te* on*s*, p*ba*si*s* i*su*cep*it*, vt*ar*,

ff*te*, p*ba*l*fi*, circa*s*, T*er*ti*u* d*ic*it*s* q*uo*d hic*p*bauer*at*, m*in*o*r* tri*s*, s*fi* m*io* i*re*tem*pe* s*er*cu*re* f*un*te*s* et*pecu*nia*s* n*on* i*indig*uis*er*, ac*cep*ta*s* am*iss*is*e*, q*uo*d est*re*st*itu*ed*s* n*on* i*cred*ito*r*, p*le*te*s* loc*u*pler*io*re*s*, i*ff* i*los* tres*s* cal*ci* d*ic*est*it*, i*ff* i*st*it*u*ed*s* a*si*, s*fi*, i*u* le*s*, i*ff* i*st*it*u*ed*s* a*si*, s*fi*, i*u* Qu*ar*ti*u* d*ic*it*s* q*uo*d da*ta* f*uer*at*s* rest*itu*ed*s* i*ta* m*in*o*r* q*uo*d pbauer*at*, lesion*e*, et*cred*ito*r*, ap*ri*, i*u* i*ca* app*el*, i*ff* app*ell*ato*r*, pbauer*at*, i*in*q*ue*te*s* s*ne* det*egere*, vt*ar*, ff*te*, p*fec*ti*s*, i*u* te*appel*, i*ff* q*uo*d, sed*male* d*ic*it*s*, i*mo* id*e* qui*p*ai*s*, i*u* n*ic* p*bar*e*s*

de*let*, vt*si*, i*u* ap*ri*, l*u*u*u*, i*u* f*in*il*non*, ap*ri*, l*u*, i*u* ff*ad* t*imp*il*l*, i*u*, m*u* i*fi*, i*u* in*au*f*te*, t*h*is*s* q*uo*d*ing*re*s*, ad*ap*, s*fi*, illud*s* q*uo*d*termin*are coll*u*, i*u* di*ci*te*s* ter*rogare* in*q*u*o*t*at*e*s* appellato*r*, co*ip*o*s* q*uo*d*can*ique d*ico* s*ni*ia*s*, i*u* m*el*at*u*, s*ic* q*uo*d*tu*o*s* m*o*is*s* intellig*i*p*ot*, i*ed* p*rim*us*s* ven*o*.

c*o* Rest*itu*u*s*, i*u* rest*itu*end*am*

• *U*tr*allegas*

• *versa* e*qd*, p*ri*

bare*d*ea*s*, l*fi*

ee*versam* f*in* q*ld*ai

L*ud*ic*o* q*uo*d*sum* i*no* e*ee**versam* i*si* cred*ico*z

plet*in* ei*s* o*di*u*s*, vt*di*

u*s*, l*fi*, p*ro*x*o*.

• *Si* minor*ab* her*editate* se*absti*

• *nuer*it*s*

• *Impato*, *Seuerus* et*Anto*, aa*s*,

• Florentino et*alijs*.

• *I* vos p*aterne* her*editati* i*u*

• miscu*llis* ob*eam* rem*te*

• st*ificatio* necess*aria* non*fui*

• sit*quum* f*id*es*v*er*itatis* ver*borum*

• ad*minicula* non*desideret*.

b Citemf. non ergo p pñtes plurea prei dicantur absentiis pan
cioris fin quosdam. ar. i. fami. her. l. coheredibus. sed ar. 5 vt. ff. 5
pac. et suam. in fi. l. maiorem. r. l. rescripti. r. ff. de cur. lv. da. l. q. et
dñt tñ hi omnes vocari salte ad coniunum. vi. j. de an. excep. l. vñpere
fectus. in fine

c Ques menses sumi
le spaciis daf. l. 5 in
di. aut. uolumus. et. l.
quo tñ qñ. in au. qñ sei
mel. accursius

d Discedat. per rei
stipu ñem. accursius

e Dibi. dñdo curai
torem lvnis. vt. ff. de

cur. lv. dam. l. i. r. q. et
q. et excipens qd per

rit p imbecillitate eta
tis. vt. ff. e. ait pretor

f. fi. ac.

g Icuz. aut. pa
ternus l. ma

remus. l. tui. nomia

tui. casus r. c

g Telxredé. patre

tu forte exereditato

antea vel mortuo.

h Non adiusti. i.

repudiasti vel aña ta

culti. sic. j. qñ n. pe. p.

l. i. ideo es lefus

i Successione. scilicet

quam adiusti quā mō

repudiasti ure restis

vt subi. vt. ff. e. r. si

sine. restitutus nō

muni ure. vt. j. de re

pu. her. l. sicut.

k Paretum. i. autol

rum. sed nunqñ ure

civili aut pñtorio. hñ.

si auita est et relata

ā te hereditate pñtaz

turemili. si postea pñ

pñtorio. vt. j. vnde li. l. q

se. nisi in duobz cñlo

pm. j. vt. ff. de cñdi.

inst. l. fi. r. vnde liber;

l. rescripto

l. Obninet. scilicet per restitutonem

m Si vt omisa. l. lapsu eratis

l. Hereditate. de hoc tractat lex. i.

n Del honorum. de hoc tractat lex. q.

o Deliquid. de hoc tractat lex. i. r. q.

p Deliquid. per restitutonem.

l. Inores. r. v. an. non adierint. i. repudiauerint. r. r. r. po

m ruerit restitu. vt. repudier. vt. ff. e. q. si sine. h. restitutus. et

l. loc. reintegra. als si distracta. est hereditas forte a substitu

to tenegatur. vt. ff. e. quod si minor. h. sciuola. r. nisi contra patrem.

vt. j. de bo. que h. l. fi. vbi autem puerilio. ac.

2 Placuit. vt. j. de repud. l. x. l. fi. r. s. de in. t. resti. m. l. pe. r. ff.

h. ea. l. a. r. p. r. h. finali

l. Dñ honor possessione. vnde li. vel f. m. t. vel contra tab.

s. Delmissam. ab emancipatis expresse vel tacite

v. Decreto. l. p. r. o. s.

x. Patria. vel dolo halere desisset excepto quod creditoribus de

bet. vt. j. de colla. ea deum. Item loc accipe secundum determina

tionem nois legi. vt. j. de colla. finali

y. In quibz causis restis in integrum non est necessaria dirit. s

quando restis est necessaria. q. est lesio. das nunc qñ n. q. n. èlesio

in sequentibz. vñq adi. vbi. r. apud quē est necessaria hñ datur.

m. Non potuit. saure cñi. sed si. p. te. p. desserit. i. t. singulari. vt. s. de

pcu. l. no. eo.

q. Firmitatem. l. in tui pñjudicium vt hic. r. j. de m. vel cui. qui

non satis. l. tutor. r. ff. de cura. fu. l. confilio. h. i. r. ar. a. te. gñr. qui

absente. r. ff. de repus eo. l. qñ neq. sed ar. contra. ff. de offi. p. r. o.

rie. barbitius. Item contra secundum Joan. g. non legitime

ordinatus p. non ordinato haletur. sic. ff. de re iudi. si se. h. c. ñdem

vatum.

r. Quando. h. est quia non. ac.

l. Encimue. numerate pecunie. que et tempe causam hab

fm quosdam. sed certe immo tpe finitur. l. biennio. vt. s.

de non nu. pe. l. in contractibus. sed alie. s. trium annoz. et

r. r. x. r. xx. r. similes causam halent ex tempe. quia finito tempe

effici. puta post triduū quē adiqt. an tñc teneat vñcisci. Rñ. nō. hñ
oē bñficiū dñe ppetum. vt. in aut. s. tñ. te dignitanb. s. ill. col.

F vi. et. s. te diuer. rescrip. l. falso

H Adolescentie. multo magis tps pupillaris etatis.

e Solet. hoc de quinqñnio dicunt quida ma pposita

bus starutis. quasi p. iustitiam fñm fñi

interinductum. vi. de inof. re. si quis fili

um. in fi. l. i. iancim? h. pe. sed certe immo et

antgeum tpe hunc eundem valerianum

vt. j. e. t. l. i. 5 maioreo.

Item. 2. 6. de in tre

est. m. l. l. So. v. r. b. f. Descriptimus. L

in greco

J In quibus causis in integrum re

stitutio non est necessaria

Imp. alet. a. mutato

m Inorib. x. v. an. p. sertim? q

ptutores et curatores nō de

sendunt. nō obesseb si more deficti

parétis non vñscans in nōfis dñ

uoz paréti meoz ac meis rescrip

tis continetur.

Imp. val. r. gal. Theodoro

H Adolescentie tempus non im

putari in id quinqñnum li

beris tuis pscriptio será in

officiis mouentibus questione op

poni solet manifeste antea rescripti

m. impleta igitur state legittima

non est in integrum restitutō neces

saria. quia nō integratō amisse cau

se his datur. sed itegra ipsa causa set

uatur.

Impa. Dio. c Ma. aa. r. cc. Decis

mo

i H minorum persona re ipsa

r. ex solo tempore tarde pecti

l. minorum. scilicet ad eorum vñlitatem

h. Re ipa. i. interpellatione cessante loc subiect. r. p. id

est ex solo r. et ad loc q. re ipsa fiat mora in talibz r. in filio

estar. h. ff. de leg. q. ticia seia. h. i. r. de adimen. le. l. iij. r. idem dicen

bum r. de ac. emp. l. curabit. r. ff. de fideicom. l. l. cum vero. h. appa

ret. r. ff. de vñf. l. mora. r. l. cum sine. r. l. cum quidam. h. si cu. pupil

lo. r. j. de compensa. s. stat. r. j. de vñf. r. fru. l. l. i.

l. 2. Recepto. i. approbat. p. predictis. f. legibz. vel dic. s. spali iure.

l. 3. Zoram. mora est debitoris vicum

m. Considerant. s. non fieri sed faciām puniri

n. Fideicom. que q. quis sint stricti iuris. r. pp. p. vñl. effectus more. de q. mor

ta. dic. plene ut dicimus. f. de vñf. l. mora. in prim.

h. Tutoz tuus. non cauerat cum cauere debuerit. l. tempus

sal. fore. vt quia legitimus erat vel sine inqñsio. dat. als

satisfare non tenerit. vt insti. de satisda. tu. h. i. r. dic. vt ibi

notati. ac.

p. Non potuit. saure cñi. sed si. p. te. p. desserit. i. singulari. vt. s. de

pcu. l. no. eo.

q. Firmitatem. l. in tui pñjudicium vt hic. r. j. de m. vel cui. qui

non satis. l. tutor. r. ff. de cura. fu. l. confilio. h. i. r. ar. a. te. gñr. qui

absente. r. ff. de repus eo. l. qñ neq. sed ar. contra. ff. de offi. p. r. o.

rie. barbitius. Item contra secundum Joan. g. non legitime

ordinatus p. non ordinato haletur. sic. ff. de re iudi. si se. h. c. ñdem

vatum.

r. Quando. h. est quia non. ac.

l. Encimue. numerate pecunie. que et tempe causam hab

fm quosdam. sed certe immo tpe finitur. l. biennio. vt. s.

de non nu. pe. l. in contractibus. sed alie. s. trium annoz. et

r. r. x. r. xx. r. similes causam halent ex tempe. quia finito tempe

Littere als curtere et als currere et erpone. i. nos si cum ipse
curtere si remanet fixa. ut de mī p̄pleta etate currat. alij exponunt
i. nos p̄petere qđ falso sum ē. immo p̄petit minoris et h̄en. Itē h̄ic s̄. i.
d̄nō nu. p̄. l. si intra. in fi. vbi currit et das restitutio. s̄ibi incepit a
p̄decessore minore. vel •
Salvatoris.

v Obstatulū. pug
ta q̄ maior fieret in
terum. vel iuret se nō
venit p̄ s. et sic subuer
tit qđ esse non dñ. ve
luti. de his q̄ sunt sui
vel ali. ur. s. pe. t. s. d
os. h̄si. illicitas. in p̄
vel petēdo restōeſ nō
p̄baret. vel p̄ fas t ne

fas pderet.
x **L**ege interpretati
onē, i. legē inducenē
p̄scrip. nō nu. pec. in ē
ptatus est. **J**ustinia
nus q̄si d̄ minoribus
non sensent illa lex. et
hāc eandē interpretat
ionē extēdit ad oēs
legea inducētes p̄scō
tiones t̄pales, q̄si de
minoribus nō senserit.

Sed cesserunt. fin
veteres. n. leges qñz
currebat prescriptio
ita q̄ nō restituuebat
minor. vi. s. ne te sta.
defun. l. simar. 7. ff. de
minor. aurilii. in pñ.
q̄ sunt 5. qñz ipo iure
cessat. vi. s. e. adolesc
entie. 7. ff. e. infdñ. o
bi erat vtile tñpē. 7. s. si
ma. fa. l. fi. i. fi. 7. sunt 5
specialiaq̄ sunt 5. tñ
bis nihil innouatur.
Itē qñz currebat sed
restituuebat. 7. de pñg. h

te indi l. p̄perandū. in fī. q̄ est 5. i. si sepius in int̄e. resti. post. l. i. sed
ibi spāle in p̄scrip. q̄bō iudicia s̄cipiunt. si et̄ s̄lias in aūc. de h̄ere. et̄
sal. s. pupillus. col. i. Item fallit. i. de tem. in int̄e. resti. aūc. si m̄or
q̄bō casibō currit p̄scriptio ē minorē. Item 5. ff. q̄. ex cau. l. cū m̄is
les. si certe ibi q̄d te in ore dicit. Item 5. ff. e. beria ei. sed expone
v̄sib̄. Item 5. ff. e. emilius. s̄hibi ex p̄sona p̄decessoris cepit p̄scrī
ptio. Item 5. s. si aduersus v̄sucap. l. vna. Sol. b̄ corrigit. vel dic
v̄sib̄ notari.

Aestitutō ex vbi n. competit ordinariū auxiliū nō est recurrē
vū ad eōordinariū.
A eas. p̄scriptiones. tā p̄scriptio nō nūterate pecunie q̄ alid.

b. **Querere.** vt. s. qn̄ liceat vnicuiq̄ sine iu. l. i. t. ad vcl. l. antiquitatem.

q. de Bar. s. n. de auct. tu. si tutoz. l. 3 ibi nō de pscriptio dicit. sed quō
Justinianus hoc sibi attribuit. quin etiā an eū idem sequuntur
nores ut ipso iure seruarent illeſi. vt. s. si q̄. sig. re. mi. l. i. in fi. t. in. l.
fi. t. j. q̄bus nō obstat. lon. tem. pscript. l. nō est. s. expone ibi nō curi-
rit. l. cū effecit. q̄z currit. sed dat restitutio. vel fuit illud a composito
toribz additū. vel fm. Pla. bilerat h̄c Justinianus. t nō recordat
batur de illis legibus. Item eodem mō q̄ro nōne phileſ alienatio
serum mino. Am que seruari possunt etiam mobilium t etiam an
Justinianum. vt. s. q̄ admi. tu. lex que. q̄ vſucapio t pscriptio. vt
s. de vſ. fig. l. alienationis. expſſe. n. philebaſ vſucapio. vt. s. de aca-
qui. re. do. bone fidei. s. nec in illis q̄ seruari non possunt h̄z locum
quia non tantum possunt seruari. Bū fm. quoſdam hic in actioni-
bus pſonalibus loquitur hoc nō valet. quia actiones loco immo-
bilium computantur. vt. s. de iure teli. ait ptoz. s. i. Aliq̄ dicunt hoc
tenere qd̄ h̄c dicit q̄f̄ tenuit venditio. vt olea alieni. qd̄ non plz..
q̄z quin teneat contractus. a rūm transit dominium. sic q̄ cessat p-
scriptio. vt. s. de vſucap. sequit. s. lana. t. s. de capri. in bello. s. si q̄a
seruū. Aliq̄ dicunt q̄ alienasset pdecessioz minoris. s. tunc q̄e dare
restitutio. dicā tu. q̄ nō valent dicta arq̄mēta nō pōt alienari.

fundus. **I**tē quod spālter fū
govidebat neglectū. vt. ff. d
tureū. itē apud. §. b edictū. spālter go iustiniānus dicitur in hac. l. **I**tē
quod nō sic in ūnibus ipo ure seruanti filiū. Bean. quod certū est bea deceptu
esse. ibi nō sic. vt. ff. de iureū. non postea. §. si minor.

teria iura currere quidem tempales
prescriptiones aduersus minores
concederunt per integrum aut re-
stitutum nempeis subueniebat eas ipso
iure non currere melius etenim est
in tacta eorum iura seruari: quam post
causam vulneratam remedium que-
rere videlicet exceptionibus triginta
vel quadraginta annos in suo sta-
tute remanentiibus.

Qui et aduersus quos in integrity restitutio postuleat.

Impa.aler.g; Cononidi.

A consilio quidem cognoscen-
tis de restitutione in integrum
esse oportet, nam his qui se mi-
norem annis Iesum esse dicat, dili-
gens paterfamilias fuerit ac tibusq;
publicis industriis se docuit ut lapi-
sum cum per etatem verisimile non
sit retum si causa cognita circuier-
tus deprehendatur: propter hoc so-
lum velut prescriptio ne a solito au-
gilio remoueri non possit regens

Con suo statu. scilicet
venerat post pupili-
larē etatē h[ab]itū
tur. q[uod] lesi. vt. i. de ps.
xxx. an. sicut. §. p. vbi
de hoc dices. t. s. si ve-
omis. h[ab]e. l. in eo q[uod]
ibi dicit. p[ro]p[ter]e[us] bonis
amiserit. t. scilicet. l. ait.

Propter, t.l. nō omnia, f.m. **I**o. sed al's dixit curter et non restitui. qz
sqz incipit ḥ p̄decessorem minoria, ar. s. si aduersus, ven. pig. l. q. t
f.m. eum idem esset in p̄scip. x. vel. xx. an. si incipit a p̄decessore. s;
cette ideo sic d'r m̄ venditōe pignoris. qz minor p̄t quenire eum
cū quo ḥxit p̄decessor. i. creditorem. qz ex pacto defuncti fit aliena
no. vñ nō nisi in subsidiā restituit. vt. ff. de twlo. t elegāter. i. tñ. t. s
si procurator. Elegat.

Dicitur aduersus quod in integrum restitutio non postuletur, sicut dixit
propter casus cessat restitutio, nunc propter personas.

Filius. i. in arbitrio sive deliberatione. et non quod inder potest dicare sive attendere id quod ei est notum ut notorium etiam si ei non probat ab aliis probatum. erat. n. hoc notoriu[m] ei[us] fuisse decurio[n]em. secus si est notum non ut notoriu[m] sive priuato. quod tunc magis ad probatorem respicit. ut. s. de officiis. p[ro]p[ri]etatis. s. veritas. et s. de his quae era imperia. i. u. i. iii.

Fecerit i. docuit vocari. ut prie. sic n. omnia faciebat. q. r. vocatur apparabat. vt. ff. de probatio. cum de indebito. s. fin autem. t. ff. ad macedo. si quis de re mili. non omnes. s. a barbaris. vt. n. dicitur. Ita. nō actus publici sed industria per eos pbat. et excludita restituuntur. Secundum.

g. **N**ō sit quā dubitaf an lapsus sit. et sic sunt argumēta probabiliā q̄ inducunt ut nō videat Iesus. h̄ possit esse trū. vt b̄ dic. h̄ opt̄ pogo. aut hic minor probat se exceptu. et sic restitutio nō attēdēdo fit diligens vel nō. aut nō et daf restitutio. Et s̄ de in mīte. re. mi. l. mi norib. et s̄. de iure tu. nā postea. s̄. si mīor. h̄ tñ. neup̄ pdicop̄ erat h̄ semip̄lene probauerat fore ypnū testem de lesionē q̄ casu defera tur ei instrumentū. nō qz alio fuerat diligēti vi h̄ dic. z. i. de re. c. el. in lione fidei. alij dicāt hic loq̄ in mīnō. obi. probat creditor. vt. s̄. si aduer. cre. li. et q̄. h̄ rbi agit h̄ industriū nō probat. qz p creditorē p

b *D*ignissimis qz deficiebat ydonei al's minores nō admittimus.
vt. i. q' etate. li. t. l. q'. t. s. de inu. i. l. l. ad re. i. j. de decur. l. gñaliz' er. s
spurios. vel alie sicut ordinatus invititus. qz hæxbar. xx. an. 2 dñus

maiorē afferat, q̄ replicabit de tolo si ille recipiat qđ afferuit se
maiorē, a lō ē est, ff. de pae. iuris gen. s. sed si fraudēdi. vbi dāre
plicatio ēt maiori tolo cōmiso ab aduersario Scđo casu oīno re
pellitur, si facit anio decipiēdi, alī qđ se credebat maiore admittit
titur, nīf iurauerit tunc enī vel nullō mō admittit qđ corporaliter
iurauerit, vel p̄ istru
menta p̄bars ūnūz
vbiñ corporaliter iu
rauit, vt hic. si vero nī
apparer fecerit aio d
cipiendo l̄nō p̄sumi
tur, ēt qui tuq̄ se
maiorē dixer. vt. s.
l. pror. et scđm b. ab
illo versu aditib. t.
loquitur qđ nō dolo
aduersari nec suo
qđ sic credebat se' ma
iorem
g C̄luriliū, cū non
debras sperare me a
ctorem periurđ. vt. s.
si aduersus vē. l.

Actor puicē
putabat for
te. xij. t. t. esse. xiv. vt
allegabat, ēt sic erro
re ductus iudicavit
et̄ maiorē. xiv. an. sic
qđ nō restituendū, et
hoc nō expresso erro
re in sententia, et sic
valet alias nō vale
ret. vt. ff. ad trebelli
seruo. s. cū p̄tor. t. ff.
que sententia ap.
l. i. vel aliter pone ad
uersariū h̄nc maiore
probasse p̄ falsos, te
stes quo creditit, ēt
veros, restitutis qđez
ēt̄ s̄niā rōne etatis
et alia rōe. sc̄z cōmuni
vt. s. de adiō. dīmer.
iii. l. i. t. ff. de re. iu. dī
mis. nec yndi auctiū
extraordinariū alīs
toltit. ff. qđ met̄ cau
sati ex. s. eū qui. s.
qualiter fuerit p̄nu
ciātū diffinitiū vel interlocutorie. scđo enī casu nō piudicat sc̄l
in totū. primo piudicat nec restitutis ad app. vt. j. t. i. l. i. t. ibi
est alia causa quare denegetur.

i H̄ectorē p̄uincie. cōrā quo petebatur restitutio, vel contra ali
quā sententiam vel altiam lesionem.
i H̄ectorē, qui tulit s̄niā ei restitutoz negando, vñ nō admit
ritur ad restitutio, sed appellat. j. t. dies. j. t. i. l. i.
l. Presidem. sūndē l̄ successorē eius. vt. ff. de mi. in cause scđa:
i Opinione. scđo primū errore yumeri. v̄l secundū alium er
rore testitum falsozum
m. Cognoverit, modo t̄ dic presumptissime oīm
n. Si sepius in integrū restō postuler. s. ab eodē t̄ in eodē ūcū
D Q̄st sententiā latam. super fundo
P̄ H̄ec obtinuitis. s. denegata fuit.
q̄ Agitef. si dāda vel non.
e Sententia. q̄a fuit restitutio denegata.
r Restitutio, cōsturritenī ips. sed hodie ū in quibus sc̄au. in in
te. re. nō est ne. l. fi. vel die vt ibi, t̄ die si noua allegat̄ cā ad totam
cām. alias ad appellandū tanētū datū restitutio. vt. j. l. pror. sed
a qua sententia ad ap. datur restitutio a prima q̄a fuit damnā
tus in fundo. an secunda q̄a fuit restitutio denegata. vñdeo. a
qua vult vel a secunda. Itē quid si primo appellauit t̄ ips. cucur
rit. secundo petūt restitutio, t̄ fuit denegata. an dat̄ us. h̄n. n̄ nisi
ad appellandū vt hic. Itē no. aliud esse restitutio ad totā cām. alīs
ad appellationē. qđ imp̄ rīmo casu perinde est ac finō eēt lata s̄nia
secundo nō quia si nō et̄ equāt cām ap. vñq̄ adiannū cōfimāt p̄m
o: s̄nia. Itē nō poterit appellare, tercio licet lex dicat extinguitur

p̄nunciatiūn per ap. vt. ff. ad turpil. l. i. in fi.

Non curatores adiuncti tutoribus
Q̄t nouis, q̄ tunc erant sed allegare nō fuerunt siue que
postea emeruerunt, sed quidā intelligit de omisis primi
tus tantū, quasi nō p̄nt alie superuenire. ēt̄ quos est. s. t. i. l. fi. Itē
nota, vbi noua cā p̄
tēdit ad totā cā he
restitutio vbi nō tēc
ad ap. t̄m vt. s. l. p̄t,
sed cū ad appellatū
tantū restitutis nōne
iudeat ap. restitutis sic
facere debet prior et
sic restitutio denegat
ta dabatur. r̄n. cā ap.
alia est a prima. t̄ p̄
hibitio sum eadē nō
in alia cā. vt. j. l. p̄n. t̄
nō vi tenegata erit
appellatur, a: cursus

veri se querit.

Si sepius in integrū restitutio
postuletur

Imperat. Seue. t̄ Anto. aa. t̄ cc.

romano et alijs

Qst sententiaz̄ pro cōsulis
p̄ contra vos lacam si desideret
cōsul in integrū restitutio nec
obtinuitis p̄. frustra cursus vt ea q̄
stio in integrū restitutio agite
tur q̄ desideratis. appellare enim te
būtis si vobis sententia displice
bat, sed si adhuc in ea etate estis cui
subueniri solet: appellādi vobis ius
restitutius

Imper. Alex. Justo. Oiliti

Clanq̄ curatores pupille.

Q vici sunt, cum in integrū
restitutio pupillam desiderau
bant, cu tamen nouis defensionib
causaz̄ instrui posse dicas adeant ius
dicem curatores vxoris tue, t̄ petant
vt causas in integrū restitutio agant?

Imper. Philipus. c. Amicie.

In una eadē causa iteratō
in integrū restitutōnis au
xilium nō iure, nisi noue de
fensiones aliq̄e protendantur, p̄o
si posse rescriptum est

De q̄s qui veniam etatis impetrat
uerunt.

H Im. aureli. a. gathadeti.
Os qui veniā etatis p̄cipali clementia impetrat

V Elgāt, sed vide
denegāda. vt. ff. e. mī
nor. s. denig. sed ibi
fuit dāda, vel dicib
fuerat prius denegata vnde postea non datur, nīf noua causa al
legetur, vt hic dicit

In una, noue expone. vt. s. l. pror. t̄ facit. s. l. i. sed vide
i pluries vt. ff. e. si sine. s. institutus, vbi ad hereditates ade
undam sepius restitutur. Sol. ibi speciale, v̄l ibi non fuit
denegata, sed sepius concessa quod potuit fieri nisi in casu. vt. j. d
lo. que l. i. l. fi. s. vbi autem. t̄. j. i. l. i. res. non p̄. l. i. q. sed quid si iū
petrauit restitutio contra sententiam, t̄ fuit negligens in p̄
bando, an restitutio vt probet, t̄ sic postea posse contra senten
tiam restitui, puto q̄ sic. Item nota, sufficiat semel fī. de iure de
l. i. l. fi. n. s. si vero postq̄. t. ff. vt le, v̄l fideicom. l. i. s. si quid. t. s. de
bia.

Y De q̄s qui veniā etatis impē, cessat restitutio, qđ minor natu
ra fa cūs est maior iure. i. principis p̄uilegio

Os etatis, l. maioris vt habeatur pro maiore principie

H p̄uilegio. Accursius
a. **I**mperat. t̄ ea iudicii intimauerunt, sed si im
petrauerunt, non t̄ iudicii intimauerunt, t̄ tunc contrarerunt vñ
den restitutio, quia nec quadratennium computatur nisi a die ini
matio nis. vt. j. de tem. in inte. resti. ea. in fi.

b Principali, non enī inde infunz̄ t̄c. vt. j. vñ vi. l. meminerit
sed h̄ in eo q̄ impletat veniā etatis est lesus an restitutio, t̄ vñ qđ

sc̄. vt. ff. e. ait p̄tor in prin.

Ones frugem. i. substantiam

b Indigete, qđ n̄ p̄nt ad honoros aspirare nec ūx̄. nec

542
iudicio agere vel conueniri, nisi habeant curia, et ideo indigent im-
penali oraculo precedentia eis veniam etatis
c. Impleuerint scilicet masculi.
d. Per se non per procuratores accusari.
e. Beneficium quo missa est etatis venia.

f. Allegantes apud suum iudicem.

g. Aduocatis, id est adhibitis

h. Addecoant siccus pbase coram principe fin. p. vt. ar. j. q. rum. v. l. s. fin. j. o. non necesse est hoc, p. bare apud impatorē sed sufficit si allegant potest aut plerorū iudicē suo, et scientiā ligebit et dicta. l. j. q. rum. v. l. i.

i. Honestas, qntū ad corpus

h. Oventis qntum ad animam

l. Octauidecimū qre minori tpe impē-
rat quam ma sculo. h. q. mala herba cu-
to cresce et cuius est sub vola in l. et quara
vt. ff. ad vell. s. s. i. si
fi. h. a. rōne non p. bat mōr. instituta q. sagatior psumit

m. Del instrumenq alius est ppter iurā

mentum vbi instru-
mento tantū. v. s. fi

n. O. p. curato-
re, namque p se v. q. alium. v. ff. te admi-
tu. ita. autem. s. gesi-
fisse. z. s. d. procura. l.

maritus ac inaequali
p. sedet tantum p. bare. v. s. pri. sic et al-
lia de iure emph. l.

ff. z. j. te affet. toll. l.

in prim. z. s. de p. c. l.

ff. ar. contra. ff. fami-
ly. l. plane. z. j. etiam

p. p. c. cauam i. mte.

resti. agi pos. l. nota

hic etiam trea differen-
tias inter marez et feminam. prima i

numero annoz. secundā
p. b. p. b. p. b. p. b. p. b.

enda p se tantum in
mare. quod non est i

femina. Item quia sola mulier de solo numero annorum debet
p. bare. sed mai. etiam de alijs.

o. Item ramen illud referit ad hoc quod dictum est de mascu-
l. et mulierib. et ita ad utrangs p. dictionum referit.

p. Non alienare, nec canare, nec feminine, quis nec tutor nec cu-
rator facere possit sine decreto v. j. de adm. tui. let.

q. Sublimitatem, i. p. feci ut vel papa, et nota hic minorē im-
petrantem. xxv. an. posse esse senatorem, alias enim ad t. n. p. u. v. c.

v. ff. de mune. t. ho. l. ad rem. immo ante erat senator in subsidi-
um electus. q. d. t. c. v. s. qui et aduersus quos. l. i. notarii glo. q. z. c.

r. Contra. i. sine. v. t. illud. Qui no est meci ptra me est ic

s. Os d. impleuerint. sc. in poster

t. Alienationē, s. qualiter v. j. de progn. l. no solū, sed

contra. i. quando tecte. opus non est. l. i. So. ibi decretus

interpositus princeps. hic generaliter p. cessit veniam etatis.

Item contra. s. de. e. t. de. autem. si captiu. So. ibi speciale est.

u. Similis ergo etiam decteto alienari p. d. d. restitutio.

I. quig mentōz in tractu vel testamento ut lego tibi, c.
quum eris legitime etatis, vel tibi pmitto quum eris legi-
time etatis

v. Substitutionibus directis puta substituto fidicium pupilio
meo, si ille certus est legitime etatis

x. Restitutōnibus
sc. obliquis et p. fidei

com. facis. t. nota.
h. ar. referte qd et

equipoenitib. fiat et
dicat. Item no sup*er*

sciant ea nullas vires obtinere.

Impa. Justi. a. Menne papa.

Os qui veniam etatis a pri-
cipali clemētia impetraverint et

impetraverint non solum as-
cenatōz, sed etiam hypothecam mi-
num posse sine decretri interpositōne

recum suarum immobiliū facere
iubemus. in quarum alienatōne vel

hypotheca decretum illis necessariū
est, qui necedum veniam etatis me-
tuerunt ut similis sit i ea parte cō-

ditio minorum omnium: siue peti-
ta siue non sit etatis venia.

Idem. a. ad Beritum

y. quis aliquid dari vel fieri
voluerit: et legitime etatis

fecerit mentionem vel sic ab-
solute dixerit perfecte etatis. illa tā-
tummodo etatem esse intellectam

videti volum. que ex vigintiqz
annorum curriculis compleetur no

que ab impiat beneficio suppletur et
scipue quidem in substitutionib.
vel restitu. omib. hoc intelligi. sancti

mus, nihilominus autem et in altis
nisi specialiter quisquam addiderit
ex via etatis velle aliquid proce-
dere.

Si maior factus
ra. ha. cessat etiam ri-
stituio, quia maior
factus ratum habeat
quod minor gerit et
hoc dicit. accur.

Impa. Diocle. et Maxi. aa. t. cc.

Enthiciano.

Inter minores quicqz et vi-

ginti annis scripta interposita
vel sine scriptura facta sine do-

lo diuisio est. eamqz post legitimam
etatem ratam fecerint manere inter-
gram debere conuentit

Idem. as. t. cc. Portaris

U. pos. vigesimquintum
annum etatis ea que in mi-

nore estate gesta sunt habue-
rit frustra rescissionē eoz postulant

Inter. sine tollo. si enim tollo initia esset, non posset rati-

habitione confirmari. cuam post maiorem etates, si qui-

ratum haberent lateret tollo. v. ff. de pac. tres fratres. c. t.

ff. de transac. cum aquilana, sed a scientie posset. v. ff. de libe. le. l. si

quis ratones, licet quidem ptra. v. m. e. t. au. ellio. s. catus.

c. Bara fecerint. exp. p. t. r. et aliquid faciendo p. quod

videbas. s. et r. et r. v. ff. rem. ra. ha. no solu. t. j. de p. d. inde. l. m.

debitum. t. ff. teste. comis. o. l. p. si aut tacite habebat ratus. v. t. c.

tendo. tunc habe glo. cum. j. si maior. fac. l. si quando.

Di post. quod dicit in spem. v. s. l. pro. nunc dicit inge-

re.

e. Desta. siue a minorib. siue eorum tutorib. et facia-

s. si in communi. e. c. l. i. t. ar. ff. de pigno, ac aliena res. in p. n. t. j.

si ali. res pigno. data fit. si in tem.

f. Relassionem. nisi fecerit hoc ex consequentia prioris act. v. t.

ff. de mino. s. i. j. scio. que est. ita. s. h. hunc logi et solutione est com-

tra. ff. te liber. ea. l. liberio. s. i. sed illud evenit qd in minori etate precessit ei^o deliq*s*. at in illo. s. scio, non p*re*cessit eius delictu*m* p*re*terea ibi participant p*re*c*u* factus maior. q*d* si n*o* fecisset n*o* posset in seruitutem vocari.

G D*omi*n*is* apud qu*e* cognitio r*c*. q*n* cesserest restitutio d*v*i*t*i*r*, n*u*c*in* q*uo* for*o* i*m* pet*ri* debet.

S q*d*, a. p*re*c*u*

R atore. i*a* i*m* d*ic*e delegato s*p*rin*c*ipe. vt. ff. e. m*in*nor. s. p. vel d*ic*. i. a. v*u* cario p*ri*ncip*s*. v*t*. s*f* ad*u*er*t*, re*z* i*udi*l. a*d*uersua*v*l*d*ic*p* curat*r*e p*ri*ncip*s* q*o* i*nt*er*f*isci*t* p*ri*ng*u*z p*g*no*s*ci*t*. vt. s. s*f* ad*u*ersua*v*l*s*ci*u*m*u*.

S o*l*us, v*l* ip*le*q*u* i*udi*ca*t*, vt. ff. e. i*c*l*u* i*q* s*f* i*l* p*re*c*u* i*l* s*f* ses al*o* dic*u*ri eo sp*â* le*v*l*ip*sem*et* n*o* possit

Domi*n*ia ea i*u* q*o* did*is*se. m*is*ie*t* id*is*ses ob*lig*ati*t* read*u*ersarius*t* in*to*t*o*ro*m*uen*it*.

C Con*sequ*ens est*t* i*ure* col*o*. vt. j. de i*u*. o*o*, i*u*. m*is*is*t*, v*b* i*re* ac*t*.

Lact*o*z*z*

Q u*â*c*un*gs, vt q*o* p*cal*in*ia* e*st* fac*ia* l*w*ol*u* actor*s*. vt. ff. de

Zdi*z*, inde*t* in summa*v*el ex falso*t* strumen*t*o*s*, vt. s. de tr*â*sl*ac*. l*s* i*er* falso*t*. l*re*s fuit d*at*ta q*o* fine*t* de*cre*to*v*ari*n*o pot*er*at. vt. j. de p*o*.

mil. non solum.

O m*scim*iu*s* i*u* i*ris*dict*io*. s. o*z*

ad*min*istrat*o*e*t* en*j*â s*f* i*h*ale*b*at mer*u* im*pi*us*o*

Pedaneos*t*, i*de* legatos*a* quo*cun*gs*z*

O ta*iores* q*o* i*les* sunt*t* in*h*oc*t* i*al*os*z* quibus*d*â*s*, vt. s. de i*in*te*re*mi*l*. h*u*

De*clar*at*u* i*u*. s. q*o* ma*iores* de*beant* restit*u*ti*n*

Pro*u* trib*u*nal*i*, i*ordinar*ij*z* q*o* h*u*nt*u* i*ur*is*z*

ditionem*t* cum*ad*min*istr*at*o*e*n*on t*n* sunt*u* sim*p*lices*t* mg*rat*us*o*

Ad*min*istrat*o*e*s*, i*de* legat*o*z*z*

Restit*u*ti*o*g*e*, q*o* em*p*al*u* r*c*, vt. ff. de*ad*mi*nu*. l*s* a*ut*. s*f*

acc*us*at*o*z*z*, i*l*, tres*t* tu*t*ores*z* in*fi*. i*l*, ff. de*to*, i*intervi*, i*l* v*ro*, l*iq*, i*in* fi*z*

V Ne*q*o*s*, ne*p* non*t*, i*ali* quis*n*on*t* r*c*.

C o*prom*issarios*t* cum*pe*na*t* l*z* n*o* possit*t* restit*u*ere*t*, an*pos*it*p*un*c*iate*t* restit*u*endum*t*, i*de* hoc*t* comp*rom*itt*u*ni*s*, forte*s*ic*t*, quia*t*unc*s*ic*t* non*t* restit*u*it*o*

y Arbit*ro*s*z*, s*u*ner*en*a*z*

z S*u*na*z*, i*co*nsen*tu*te*o* q*o* d*ic*, vt. j. de ar*bi*. l*p*e*z*

a Qui*d*anc*o*z*z*, i*de* legat*o*z*z*

C h*o* h*u*nt*u*, i*h*u*t* en*u* i*ad*min*istr*at*o*e*t* i*imp*er*io*, vt*su*n*u* ill*o*q*u*ap*ni*

c*o*ste*imp*er*ia* vt*su*n*u* ordinat*o*e*t* q*o* h*u*nt*u* i*ment*io*z*, vt. ff. de*judi*. l*i*,

T j. de*judi*. rem*n*o non*u* sed*an*hi*t* restit*u*at*o*, h*u*nt*n*o*t*, vt. j. e*c*l*u* i*l* d*ic* p*ri*ncip*s*, i*ordinar*ia*n*o h*u*nt*u* sed*delegat*ia*t*, i*si* q*o* s*u* q*o* p*o*t*er* tele*g*ate*t* delegat*u* i*l* q*o* a*pr*ince*v*l*p*ec*s*ule*z*, v*l*ent*ia* ab*alio* sit*o* e*st* se*re*st*ar*a*n*o al*ia*, vt. j. de*judi*. a*udi*ce*o*, vt. ff. de*offi*, p*co*, i*lega*ti*z*, l*p*e*z*, ff. de*indu*, cum*p*ro*o*z*z*, s*f*, i*l*, ar*s*, de*p*cur*neg*z*z*

E s*o*, i*l* delegat*o*z*z*

D Et*re*ter*ib*us*z*, n*o*, duo*t* special*ia* et*is* veter*is* i*ure*. D*ni*u*q*z*z* que*z*

cause*cog*, r*c*, vt. ff. de*offic*, p*co*, nec*q*c*o*g*s*, v*b*l*z*, ff. de*reg*, i*l*, o*ia* que*f*unt*z* i*m* hic*t* pot*er*at*t* delegat*o*, i*er*at*o* sp*â*le*t* in*ea*. Sc*do* q*o* si*p*ot*er*at*t* delegat*o* g*vid*et*o* p*gn*os*ter*e*t* pos*se* mg*rat* municipal*z*, vt. ff. de*offi*, e*st* eu*m*â*z* i*l* s*f*, i*q*8*lex* ret*at*, vt. ff. ad*muni*, l*e*a*z*, q*o* s*f*, i*l* q*o* e*st* s*f* i*l* So*n*o o*ia* que*t* delegab*an*t*o* c*o*p*et*eb*at* i*ure* mg*rat* *o*, vt*hoc*

ex*explo*, i*l* al*io*, s*f*, i*l* q*o* c*o*

ting*it* p*fid*é*t* ab*esse*, vt*ff* de*offi*, e*st* cu*m*â*z*

i*l*, l*i*, s*f*, v*l*dic*t* pot*er*at*t* delegat*o* n*o* cu*li*

let*o*, h*u*mg*rat* municipal*z*

pal*iv*rt*o* in*ure*le*t* da*t*o*e*, vt. ff. de*tu*, i*l* cur*da*

, ab*his* nec*ma*

stante*t*, i*l* ins*tit*, t*at*ni*z*, t*u*, s*f*, i*l* n*o* sequ*it*

q*o* c*o*p*er*er*t* i*ure* ma*gistr* *o*, s*f*, i*l* et*at* mi*x*tr*u*mp*ij*, vt*ture*le*t* da*t*o*e*, vt*ff*, de*tu*, m*u*

tu*o*, s*f*, i*l* r*u*to*z*, h*o*die*t*

dic*it* p*ot* q*o* i*ure* mg*rat* c*o*p*er*at*c*u*l* i*ndust*

ct*e*po*z*, i*l* te*legat* i*l* cu*ng*en*ia*, vt*hic*, i*l* di*z*

, i*l* o*ff*z*z*, cu*m*â*z*, i*l* sic*cor*

g*flex* ill*o*, ff. ad*muni*, i*l* ca*que*, s*f*

causarum examinatio*t*.

Sed ne*quis* ita*ef*use*t* intellect*u*z*z* nost*re* c*o*

stitutionis audeat*t* e*st* trahend*u*um

vt*etiam* apud*t* c*o*prom*issatio*z*z* i*udi*

ces*vel* arbit*ro*z*z* ex*communi* s*ni*ia*z*

elect*o*z*z*, *vel* apud*t* eo*z* qui*t* dant*u* a*udi*

cid*ib*us*z* qui*t* propri*am* i*uri*s*dict*o*z*

on*em* n*o* hab*ent**t*, *vel* tant*u*m*o* i*u*

dic*an*di*z* facult*at*em*t* p*ut*et*t* hm*oi*, ex*ten*

di*san*ction*em*, qu*um* h*o*o*z* gene*raliter* volum*u* tales*t* caus*as* dir*im*ere*t*

, qui*t* vel*t* cert*e* ad*min*istr*ationi* cui*t* et*iur*is*dict*o*z* ad*her*et*t* p*ro*posit*u* s*u*t*o*

vel ab*h*is*t* fuer*ent* dat*u*, *vel* mult*o* mag*is* si*l* a*nt* ma*iest*ate*t* delegat*o* e*is*

caus*arum* sit*o* aud*ient*ia*t*.

Sed ne*quid* penitus*t* dubit*an*tu*m* relinq*u*af*o*

vel hoc addendum*t* esse*t* c*ense*mu*s*: *vt*

super*t* e*s* i*tan*tu*m* qu*os* en*umer*au*m*?

licet de*i* integr*u* restit*u*tion*em* dis*c*er*pt*are*t*, si*e*ne*t* hoc*t* special*iter* e*s* i*fuer*it*t*

mandat*u*, q*o* *z* veter*ib* leg*ib* non*t* fuer*at* incogn*u*u*s*, *vel* si*gen*eral*iter* das*ti* sunt*u* i*udi*ces*z*, *vel* in*al*ios*t* spec*ie*bi*z* i*cid*er*it* q*o* d*ist*io*t* restit*u*tion*is*

De*reput*ation*ib*z*z* que*f*unt*z* i*in*

mo.tol.ob. & pterea. So. ibi te pupillo. hic te adulto fin. P. v. ibi per traneo. hic p suo credito re intercessit. vel dic q ibi creditor re naut debitor si daret intercessionem. nec tecumero volebat hys eis obligatum. vñ p pupillum sicutem naturaliter obligatum litera licet secus in seruo ut ibi dicit qui nec naturaliter tenetur iterce

tendo vt. ff. d fideiul.

l. sed i si serunt domini?

vel dic reti? hic minor

sunt cuius & naturaliter

obligatus. quia cum

tutor vel curatore.

& iteo restituitur. qre

renus aduersarius si

militier & suum debi-

torum misitolo credi-

torum inductus sit mi-

nor. vt. ff. de fideiuss.

si ticus. in habi natu-

raliter tm. quia sñ tu-

ore vel curatore. vñ

restone non indiger.

cum conuenienti h pos-

tit. sicut nec aduersa-

rius eius restituit. et

si quando & natura-

lem obligatorem resti-

tutur minor. quod fit

qñ. vt. ff. de ne. ges.

Liq. s. pupillus. et. s.

fiaduer. so. l. q. tñc ac-

tio sive obligatio rei

stituetur in vetere de-

bitorem.

ad eum de lexreditate pertinet. obet
prestare. verum et si quid dolō eius
factum est hoc eum prestare conue-

nit.

Eniam p. procuratorem cām in ste-

grum restonis agi non posse. **Six.**

Imper. Alex. a. Licinio

Alusam in integrum restitu-

tionis si qua competit. etiā

per procuratorem agi posse

placeat.

In integrum restitutōne postula-

ta ne quid noui fiat. **L.**

Imperator Gordianus. a. Secū-

dino militi.

Ostulata in integrum esti-

p tutō omnia in suo statu eē

deberē donec res finiatur p

spicui iuris est. id est curabitis ad cui-

us partes ea res pertinet.

De restitutōne militum et eorū q

reipublice causa absunt. **4**

Imperator Seuerus & Antio.

aa. z. cc. achiloni.

Valerianus centurio' cos

hortis duodecimū alpinos

wum ante vita decepsit q pos-

sessionem accipere heres eius ex per-

sona defuncti restitutōnis auxiliis

intra annum p. t. ita recte ipso

rabit: si valerianus post exactos di-

es quibus honor possit defertur in

militia defunctus est.

De restitutōne militum et eorū q

reipublice causa absunt. **4**

Imperator Seuerus & Antio.

aa. z. cc. achiloni.

Valerianus centurio' cos

hortis duodecimū alpinos

wum ante vita decepsit q pos-

sessionem accipere heres eius ex per-

sona defuncti restitutōnis auxiliis

intra annum p. t. ita recte ipso

rabit: si valerianus post exactos di-

es quibus honor possit defertur in

militia defunctus est.

De restitutōne militum et eorū q

reipublice causa absunt. **4**

Imperator Seuerus & Antio.

aa. z. cc. achiloni.

Valerianus centurio' cos

hortis duodecimū alpinos

wum ante vita decepsit q pos-

sessionem accipere heres eius ex per-

sona defuncti restitutōnis auxiliis

intra annum p. t. ita recte ipso

rabit: si valerianus post exactos di-

es quibus honor possit defertur in

militia defunctus est.

De restitutōne militum et eorū q

reipublice causa absunt. **4**

Imperator Seuerus & Antio.

aa. z. cc. achiloni.

Valerianus centurio' cos

hortis duodecimū alpinos

wum ante vita decepsit q pos-

sessionem accipere heres eius ex per-

sona defuncti restitutōnis auxiliis

intra annum p. t. ita recte ipso

rabit: si valerianus post exactos di-

es quibus honor possit defertur in

militia defunctus est.

decim essent colores, hec erat duodecima.

Accipere. s. aliquius cognati vel agnati vel superioris vel inferioris. vel dic oculum cum solennitate hodie sola agnitione. vt. l. q. ad min. ad lo. pos. b.

Ex persona defuncti. vt. ff. de in int. re. non solum.

m **D**ilectio. bodie q.

diennium. vt. j. ti. q.

l. s.

n **P**ost exactos. id

est limitos qui sunt ani-

nius si valerianus est

de ascendentib. vt. re-

scendentib. alii cētū

dies. vt. i. s. d. lo. pos.

q. liberis. Item ideo

dicitur post exactos. q.

si paucus decesserit id

tempus quod superi-

erit ad idem trās-

mitteret fin quodā

vt. j. ti. q. l. ex persona.

quod non placet. cu-

non possit bonop pos-

sessio ad breves trās-

mitti no perita. vt. s.

de lo. pos. l. q. s. acqui-

rere. in f. s. sicut nec

hereditas n adita. vt.

j. ex iure teli. l. q. niam.

Item alia rōe si plai-

cet q si secus. q. en-

presse b. in lege q idē

est vt restō decur et p

sona defunctis intra

dies decesserit. vt. cō-

trario. vt. ff. de acqui-

re. l. pantonius. q. t.

quæ hic dic maxie fi-

post. vel dicti ante da-

tur et equitate no de-

rigore datur restō v.

fin. Jo. si ante n dāc-

s. totius temporis. q.

id quod in presentia

hereditis cōcurrerit cu-

effectu computare.

et sic ex personis defu-

ci haber quod est sua

halere non possit. neq.

quomodo tempora

lo. po. cum sint vrilia

vt. insi. de lo. pp. s. q. currunt ab senti. fin. D. foli grant hec om-

nia tempora continua. vt. dico. q. insi. de lo. po. quod non placet.

vt. ff. quis or. in lo. pos. ser. l. q. s. dies. sed dic q currunt q̄tūcūq;

absens sit cum poterit habere procuratorem. quem non habuit mit-

lia impeditus. vt. ff. de diuer. pres. l. i. ideo restituitur vt hic. sec?

si fuisse negligens in cōstituendo procuratorem. vt. ff. ex qui. ca.

ma. l. non enim. z. ff. de in int. re. l. s. Item aliud est in absente ne-

cessari. causa tm qui non restituitur. vt. ff. e. pa. alq. dicit vt. a. zo.

q. hic p. t. m. erat absens vnde currunt. secus sit. longin. q. nec

habuit procuratorem. quia tunc non currunt. vt. dicta. l. de diuer. et

tem. pres. l. i. Item opponitur. nonne si fuisse presens et tacuisse

cōstituisset ei tempus et non restitueret. idem ergo si fuisse absens

vt. ff. ex qui. ca. ma. q. qui rei. fin. presumo eum penisse lo. po. si pre-

sens fuisse. ar. s. si mulier ventris no. l. i. in fin.

Jquid absentea. sine tolo. vt. ff. e. et qui dāta.

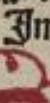
Diminutum. i. v. sc. captum vel prescriptum. vt. ff. de

peri. here. cōdītrum

q</

nem.aliaq; si post nō dare restitutio ad aliquid ut in fi.l. et dare ad re-
stitutio fin eū nō ut subducatur tps. et qdicit medij epis inter p-
mam p-sentia et tps quo p p-scripde; est reuersus fin.D. dic pri-
mo anno repente scđo te absentie.tercio te pente.das restitutio p
cōpletā tñysuca.vel p-scrip.ēt in pñcia. et etiā post modicū tps cū
deutur tps absentie
restituat tanto enīz
min⁹ restituēt qnto
fluxit p⁹ modicum
tps.cōpleta tñysuca
pione. ante qd enim
cōpleatur vñespio
nullo modo dari pu-
to restitutio. A qz
iure coi vendicari po-
terit. vt. ff. de mi.l.in
cause le. q. pñio. Rñ.
nec obstatqđ legit. ff
te acqui. iere. panto;
nul. qz ibi suo iure
poterat heres admit-
ti licet defunctus po-
tuerint. et construe sic.
pmissum est vñdicari
re possessionē s. eius
corporis q tpe et c.p
missum est. dico p⁹
ea quā t̄c. et intra anni
num. vñlē. hodie qua
trienniū. vt. j. t. q. l.
fi. si tanto tpe est les⁹
vt dices hic in fi. et b
dicit a mōra p-scrip.
qz sic dicer iuder vel
ptor viuus. restituo
te ut liceat tibi vñdi-
care sicut licebat a nī
q abesses. et id in p
sonali restituo se. vt
liceat tibi agere sicut
qñ cepisti abesse. vt. j.
q. l. fi. ibi ita t̄c. et ac-
cio quā nūc intenta;
bit est vñlis q pñmo
fuerat directa q vñl
et rescissoria q datur
rescissa vñ suca. l'pres.
vt. j. ex qui.ca. ma.l.

drienniū b p⁹ factā fisco vñditiō
obesse posse manifestū est.
Ampatores valenti. et Galienus
aa. Germano Centurioni.
S I cū militaribus laborib
operam dares. creditoris tui
heredes possessiones sibi ob-
ligatas distrajetunt. poteris resu-
tutionem in integrum adito presu-
de. s prouincie impetrare retractata
q vñditione recipies b possesso-
nes. obligato ante debito a te. et p-
cio si minus debito fuisse
Ampatores Diocle. et Maxi. aa. 7
cc. Mariane.
E Cle a patre gerūtur m. nō te-
q cet p⁹ "disciplina militari a
filii" ad irritum reuocari.
P̄serrim cū nec patrē tuum in rebus
humanis agentem affirmes conque-
stum fuisse super huiusmodi contra-
ctu p.
Ampa. Justi. a. Jenne. pre. pre.
Ancimus ijs solis⁹ qui in ex-
peditionibus occupati sunt
ea tantūm tempora que in
eadem expeditione percurrunt. tam
in exceptionibus⁹ declinandis quā
in pētendis in integrum⁹ restitutio-
nibus⁹ eis opitulari. illis temporib
bus per que circa expeditiōis neces-
sitatem in alijs locis vel in suis edi-

drienniū b p^o factā a fisco venditiōz
obesse posse manifestū est.
Impatores valenti. et Galienus
aa. Germano Centurioni.
Icū militaribz laboribz
operam dares. creditoris tui
heredes possessiones sibi ob
ligatas distraherunt. poteris resti
tutionem in integrum adito presi
te. sprovincie impetrare retractata
qz venditione recipies b possessio
nes. obligato ante debito a te. et p
cio si minus debito fuisse
Impatores Diocle. et Maxi. aa. 2
cc. Marne
Gle a patre gerūtur m. nō de
q cet p^o "disciplina militari a
filis" ad irritum reuocari.
pserit cū nec patrē tuum in rebus
humanis agentem affirmes conque
stum fuisse super huiusmodi contra
ctu^r.
Impa. Justi. a. Menne. pre. pre.
Ancimus ijs solis^q qui in ex
peditionibus occupati sunt
ea tantum tempora que in
eadem expeditione percurrunt. tam
in exceptiōibus^q declinandis quā
in pētendis in integrum^r restitutio
nibus^s eis opitulari. illis tempori
bus per que circa expeditiōis neces
sitatem in aliis locis vel in sua edi

vi. i. ex qui.ca. ma.l.
h secundum hoc intellige. i. quibus non ob. lon. iem. l.i.
e Alicuius milius.
e Possessum relucaptū fīm. 33. vel etiam relucaptū fīm. 5.
v Aliquo presente.
z Ultra. i. ultra quā sit mediū tps siue tps absentie nō restitu-
tur vt plene diri. ff. e. legit si p̄ protē. s. quotiens. vel dic si tan-
tum tps lapsum est p̄ in p̄ sentia i post modicū tps quantū fuerat in
absentia nō leditius. s. relucapio. s. insti. s. eu. s. absentē aduersum
vendicare volentē. vt. i. quibus nō ob. lon. tē. pres. l. pe. de quo ple-
ne diri. ff. e. ab hostib. s. sed & simpliciter in glo. sed ad quid tē.
fīm. 33. dic vt. 8. dixi.

Esum f. multitem
Finorare, possideri, hoc est cōe in eoꝝ et pupillorū, vt. ff. et
qui. ca. in poss. e. apud huius. et l. in possessore. s. cū te yicet.
si aut̄ fiat venditio vel ipo nre nō valet l. qd melius est. per
restitutioneꝝ rescindif. vt. ff. de dāno infec. si finita. s. si forte. et s.
postea aut̄. et ff. de priuile. cre. l. eū qui. alq aut̄ absentes patiunt pos-
sessionē latentes et venditionē. vt. ff. et qui. ca. ma. l. item ait p.
612 a. p. 29. cap. 1. cum qui in f.

Si. t. s. de procul. leum qui in fi.
Et ad titulum. ut qz sunt ab hostilio capti et filios qui sunt
in edicto. ut. f. e. l. i. in fi.
Quadriennij. quā obqzat fiscus cū vendit et alienā p. suaz.
qz oti quinquennij erat. sed a cōpositoribus est hic posicū. de qz dic
vt. s. si aduer. f. l. edicto
Posse. cū effectu. datur enī restitutio.
Tu laboribz. et enī labor in milicia. vt. f. de testam em
to mi. l. i. in fl.
Distraterūt. fm leges. vt. j. te iure to. impe. l. si. si anūt p. paciū
tūlēnō reuocatur nec minor. vt. s. si aduer. ven. pig. l. q.
Ammortare. et aduer. res. resuam. et cōf. f.

s Venditione per in te, restitutionem,
b Recipies per rei vindicationem.
i Possessiones i. res possessa.
Iz Oblato, si emptori cū in tuā utilitatē versum fuerit, vt. ff. de
rei ven. epiz. et qz econtra dō et dati restituo, vt. s. de re pura, l. i. ala
nō, vt. j. de rei ven. si
mancipium
I Debito, vt. ar. j.
que res pig. ob po. l.
nomen

**De prioribus militum et eorum quae
reipi causa absunt.**

**Imperatoꝝ Alexan. Augustus et
Cesar Secundine.**

Estat Secundum.
Emporalibus actionibus
exclusis; mulieribus que cum
maritis reipubli. causa absente
tibus peregrinate sunt ad exemplum
militum subueniri solere non est in
cognitum.

**Imperatores Diocle. et Iuli. ad
cc. Quintiliano**

Et que diutissime fuit cū ma-
rito qui militie operam da-
ret. nō afficit? p̄scriptio lon-
gi temporis. sed quia b̄mōi diutine
absentie³ commenta callide adhibi-
ta atq; composita abesse² omnino
non debent. decernimus ut si talis
mulier domum ad se pertinere mon-
strauerit que in absentia eius vendi-
ta est. refuso precio^b quod reuera so-
lutum est eandem recipiat.

**De temporibus^a in integrum resti
tutionis tam minorum q̄s aliarum
psionarum q̄s heredum eorum**

Ponit. qd multum facit. v. i. ac.

Sancimus in excepti. puta si restituatur ne obiectatur sibi
prescriptio temporalis que currit eo in milicia existente.
In integrum testit. vt ad legatum annum. vt. ff.e.
iul. 5. f. 7. l. se.
Eis superfluit. hoc verbum eis. quasi oblitus illius verbi q̄s
et cetera.
Delegit. nisi. i modicū rps qđ pro absentia reputatur. vt. ff.e.
lab. hostibus. 5. f. 7 nota cessante causa ic. vt. j. de test. mi. l. ne q̄
dam. 7. j. qui. non ob. lon. tem. pre. l. sancimus. 7. s. de epi. 7 cle. ge
neraliter. in autē. 5 san. e. 5. sed hoc quidē p̄seuti col. ix. 7. ff. de jud.

v De vixibzis militibz et eoz qui reipu. cā absunt.
Emporalibz ad exemplū. n qd ipē absint respo. cā vt. ff.

Gloria dei regnorum suorum quod per agnum et resipua. viii.
de reg. iur. l. q. 13 fauore virti. vi. s. de in ius vo. li.
3 q. nō officit. s. cū effectu. qz restituī. vi. s. l. pri.

G 3. **E**ibentie, datum calus in q.d. ei q.diu absfuit. et dicere
metra adhibita a qdā q rēmuliētis abfatis vēdedit suam
dicens sic ḡ est equū mulierē restitui ad vendicandū p̄ p̄scriptō
nē sic equū est restitui ep̄tori de evictōe actionē ad p̄cīn. Iz exilia
suerit de evictōe actio p̄ sp̄scriptionē ut hic. t. ff. de evic. si cū vēdi

Coblesse oino, sed neq̄ mulieri quin rem recipiat, neq̄ empo-
ri quin premium consequatur, sic i. te repudil. dubiu. 3. 8. de repu-

Celus p̄cio. a vēditore vt dictū est. t̄ sic plana est. pōt ēt legi
ēt a muliere p̄cipio. p̄cū ne s̄i p̄curat oratione generali a mūlīce.

...a muliere recipiat p[ro]p[ri]o[rum] ut n[on] p[ro]curato[rum] generalis mulieris
vendiderit tolo[n]alo r[es] eius faciens alicui gratia[rum] et precii in ei[us]
utilitate co[m]petit, ut, s[ed] f[ac]tum te rei ven[i]l[et], empator p[er] diu[n]i, r[ex], q[ue]d c[on]i[ur]o

b3

ei qui in si. Terci dicunt renditorem coram etiam ut mulier absit
 sed quo casu et ipse si est soluendo precium refundit. alias mulier
 conuersum in suam utilitatem. Quarti vt. O. dicunt qd si maius
 feste potest pbari mulierem commenta habuisse. quia studio se
 absuit remouere a restitutione. sed si non possit. licet callide sit versari
 etas subuenitur ei
 ut refundat precius
 et recipiat domum. s.
 si venditor commen-
 ta adhibuit. ipse rei
 fundat. nisi quum e
 inops. tunc mulieri
 reddit. idem si vendi-
 tor absit et sic dominus
 O. ex hac. l. colligit
 tres causas. Primum
 si absuit mulier bona
 fide ut in praelegis.
 Secundum qui non
 est in littera sed colli-
 gitur a contrario qd me-
 mala fide. Tercium
 quod ex parte quasi me-
 dius inter duo etrei-
 ma. s. quum callide
 absuit et calliditas p-
 bari non possit. tunc
 enim calliditas non
 debet emptori omni-
 no nocere. sed pccius
 debet refundere mlt
 si omnium ad se pa-
 tinere pbauerit. die
 ergo fineum non ob-
 esse venditor quum
 mulier callide absue-
 rit. vel mulier quum
 venditor callide pro-
 pter absentiam veni-
 dicit priori casu mu-
 lier. posteriori vendi-
 tor reddit pecuniam
 sed prima et secunda
 lectura est verior.
 a De temporibus
 specialiter dicit de
 stitutione minorum
 et quorundam maio-
 rum nunc generaliter de omnibus. i. que tempora restituuntur nec
 enim est nouum. t. vt. ff. ad. l. acq. si seruus seruum. s. inquit
En his nota. hic prima lex loquitur qd minor cepit militare
 secunda quum non militans instituit ei qui militare cepit
 postea. tercias apponit vtrungs casum. i. in militante et in militante
 t. quarta quum militans instituit in militante nec etiam p. ea
 cepit militare.
 c. Dotes. s. tu qui es in militia et p. procuratorem. t. no. qd toto illo
 tempore perit. nec enim dicas tunc currere vtilem annu. nam
 et minor toto tempore minoris etatis petit restitu. nec etiam currit
 ei annus. nisi post minoris etatem. vt. s. de in me. re. mi. l. mi-
 noribus. t. s. si tu. vel. cu. interuenie. l. i. currit ergo hic annus vtile
 a tempore reversionis. vt. ar. ff. qd acio te pcc. et an. l. i. qd annus. s.
 alij. vt. O. dicunt curre te in absentia vtilem annu. t. in eos. j. a.
 num a tempore reversionis petit restitu ad annu qui fluit. sicut
 halebit duos vtiles annos post reversionem. qd non placet. ppter
 circuitum eundam. sed aliud in tempore perende vo. po. qd currit
 absenti valerano. vt. s. ri. qd l. i. quia saltet p. alium potius pcc.
 tere. vt. ff. de vi. pre. li. i. t. quis or. in vo. po. ser. l. qd led hic pccatur ve-
 din causa vitandi circuitus. vt. ff. de condi. dominus testameto.
 t. ff. e. interdum. led quum hodie quadriennius sit continuo. an p.
 minoris etatem statim currit. vt. j. e. l. fi. Bn. non currit nam qd
 ad sui initium est vtile in aliquo. licet enim ferient dies. t non sei-
 triati computentur tempora tamen quibus est absens pbabilis t ne-
 cessaria causa vel pbabili tantum excipiunt. idem t si postquam
 cepit currere tales absentie interueniant. vt. subducantur talia
 tempora. vt. j. e. l. fi. s. fi. sicut erat de vnl. anno. nam t ille quod
 qd currebat absenti vt in valeriano. quandoq. non. vt. in utile alij
 do interdicte qd p. aut clam. vt. ff. vi. aut dam. semper. s. si quis rei

pu. t. vt. s. diri si est et alias tempus vtile qd ad quid. et qd ad qd
 non. vt. ff. de calum. l. annus. t. ff. de adultere. l. quinquennium. t. ff.
 deedi. edic. l. curris.

d Tempus. vnius anni olim. hodie quadrienni. vt. j. l. fi.

e Missionis. j. quadriennium vel post

Jnf. i. circa

vt. j. de posse.

here. m. l. fi. l.

pprie i dicis etas le-

gitima minor. quia

lege iuvatur

g Empore vnlis

anni.

h Deterius. no

militari. sed pagan

i Per in integrum

contra contractu an

cessoris

l Ex persona defun

eti. vt. ff. de in inte. re.

non solum. t. dic rei

stituta d tempus qd

fluxit in absentia fm

qnosdam t male. vt

s. l. prox. dixi. Item

quando pater recel

sit maior. dic resum

i. tantum temp qd

sum supererat patri.

vt dices iam. j. e. l. ea

que accur.

Jmp. constan. a. ad Bassum

G A que de tempore in integrum restitutonum legibus
 causa sunt custodini couenientia. t. si forte quis beneficio nostro etatis venia; fuerit consecutus. ex eo die quo indulgentia nostra in iudicio competenti fuerit intimata. eiqz administratio rei pprie permissa ad persequendas in integrum restitutiones finiendasqz causas iure tempore habeat restitutum. it. tamen. vt. n. quam min. ab. xv. annis constitutis. de is que ante impetratam veniam etatis gesserunt. auxilium in integrum restitutis teneget.

Ci quando sane in minoris iuria successerit minor minime prohibetur. quum quintum et vicequintum

Jmp. constan. a. ad Bassum

ne illis succedisse. vt. s. de hdi. inde. dñs testo. Aliq. dicitur vt. OI. q. statim ceteri. p. qibus ē. j. i. l. fi. s. fi. h. nō ob. q. in alio casu loquē. It. p. eis in auē de tempo. nō so. pe. s. fin aut. col. vñ. h. ibi spāle. nā multa ibi sunt spālia eriā fin oēs. It. p. eis. s. ex q. cau. in pos. eas. Lapud. r. j. te his q. vt indig. l. polla. h. ibi cū defuncto fuit h̄ctus. se cu. autes in eo q. o. stea currit vñ. r. f. s. tur. s. fiscus. in pn. z. eodē mō rñde ad. l. s. si aduer. ven. pig. l. q. p. etiā ibi agere ē. ceditore pig. ac. s. m. vel cu. It. p. eis. s. te fundo. l. fundū. h. magis erat q. quā mulier hñda ē.

C Lii. hō. adita h̄ reditas q̄libet p̄scrip-
tio currit inchoāda ex
tūc. vt. h. r. f. te stipu-
ser. si fūus hereditari
us. r. de vñca. l. fi. s. fi.
r. f. ex q. cau. ma. cu. z
miles. r. f. s. 2d. r. te.
si in diē. nūs forte in
cāu. vt. arg. h. f. de dis-
uer. p. l. fi. fūus. h. p̄i
us melvata p̄plefeti
am iacente heredita-
te. vt. s. de m. diem ad
iec. l. fi. p̄dio. in pn.
D Honorario. l. p.
torio. vt. aliquād. po-
ss.

S Supputen. i. cō-
puten. i. statim. nec
dant ei tpa minoris
etāc p̄decessoris. q. r.
ili si hodie fieret mai-
or. trv. an. nō dāren-
tur. aliq. dicūt dan di-
cta tempa huius h̄res
di. q. nō plaz. aut g.
minor succedit mino-
ri. aut minor maior. i.
isti sunt in hac. l. aut
maior maior. cui for-
te te q̄driēnō annū
superat q. nō ponit. h.
q. est indubitabilis.
nā ille annū in tre-
tivabif. vt. s. c. l. u.

S Secundū autentica.

I minor de tote. **CO.**
s. cauta nō numerata statī nō
querit. restituis caten. vt. nō
transcedat. tempore. nuptiarum

sue etatis annum transierit: in in-
tegrum restitutionis beneficio uti
tempore illibato. Ex si maior. b. fui-
erit minor iura natus quantum ad
eas pertinet causae: quas ex perso-
na maioris fuerit consecutus. tan-
tum temporis ad exponendas in in-
tegrum restitutiones decidendas.
q. causas accipere debet. quan-
tum defuncto cuius h̄res aut lo-
norum possessos docebitur extitisse
reliquum fuerat. Cum vero
maior successionis fuerit adeptus
minor signidem civili iure ab in-
testato vel ex testamento successerit
mox cum fuerit adita hereditas. si
vero honoratio. iure ex quo bono-
rum possessio fuerit accepta. exami-
nando ac terminando in integrum
restitutionis negocio. solida situe vñ
la diminutione tempora supputen-
tur. s.

In auten. de temporibus non
solute pecunie super tote. s. genera-
liter. collatione septima.

I minor de tote. **CO.**
s. cauta nō numerata statī nō
querit. restituis caten. vt. nō
transcedat. tempore. nuptiarum

Quartū. q. currit ei tps in minori estate ercep. nō nu. pe. vt in pn.
alio nō. vt. s. in q. cau. in inte. re. nō ē ne. l. fi. in pn. h. fm. OJ. cu. tit
etiā als. h. tps. vt no. in. Lea q. in fi. s. q. fi. vñ fm eū nō esset ipale.
vñ fm oēs. P̄ot addi qntū. q. quā alias qdriēnū p̄putet ex tpe
minoris etat. p̄plete. b. p̄putant. t. q. an. ex tpe nuptiarum sue h̄crat
sue h̄endarū. It. sex
tūq. v. an. currat als
non nisi in cāu. vt in
auē de h̄r. r. fal. s. p̄is
p̄illus. colla. i. Septi
mūq. adeo currūt
nō restituaf. als. h. vt
s. de mi. Lenā ei.
m. Etat ei. s. tētū
cti. vel succedē.
n. Etēde. t. p. b.
p. q. sunt vñq
ad finem vñ
lis anni.

D Erende in integrū restituti-
onis temporibus obseruatū si
dilatio ab actore petatur. q.
intra metas restitutionis valet ar-
tari. eandem quocumq. flagitante
causis cognitis tribui oportebit.
H Sin vero eiusmodi postulanū cur-
ricula: que intra spaciū recipiū
angustari nequeunt. quippe si cō-
finio legitimū temporis petantur et
eius terminos prorogabunt: dilati-
onem petitorū tenegari conueni
et. in eius enim arbitrio fuerat tūc
infere litigium: quum petite dilati-
onis mora superfite spacio posset
includi. **O** Si defensio rei dilatio
nis suffragum postulaverit. ean
dem asserta causa citra obstaculum
temporis deferri lācūmus. quia ne
quaquam steterat in ipsius potesta
te quando litigio pulsaretur. dñe
ergo debet et si "imperata dimen-
sio" sese vñtra temporis diffinitio
nem proferatur. qua dilatione si a
reo imperatur etiam actor in re
quarendis probationibus vt mis-
mine prohibebitur.

O Causis cognit.
p̄t. dr. j. de edil. edic.
l. i.

P Quippe tnenit
tenegari q. est. j. r. nō
duo engi vi tenegē
si primo incipias. s.
vt in cōfinio petat. s.

tertiū transcendat.
Q Defensio rei. i. ipereus vel eius defensor.
R Obstatū. nō obstatē q. dilatio trāscēdat vñlē annū
S Leti. i. q̄uis.
T Dinenfio. & dilatio.
V Proterat. i. prendat. plus g. reo quā actori dēcid. sic. s. de di-
la. si quando. r. f. de fer. l. fi. r. f. de re. m. l. favorabiliores. r. t. t. r. d.
q. nō est in rei potestate quando suemā h̄s actoris q̄n agat. vt h̄.
r. f. de excep. t. pure. s. fi. r. j. de an. exc. l. i. in fi. r. f. de reg. i. ur. l. q̄ in
alterius.
X Prohylebis. nō q. h̄. palii q. p. se h̄fe n̄ p̄. vt h̄. r. j. de tē. ap.
l. p. h̄. r. t. ap. l. fi. r. s. aduer. tr. l. i. r. q. t. f. q̄ res pig. ob. pos. ari-
sto. It. h̄. huic legi. j. l. p. h̄. illa fm istā.
Y Quacuā. annū aliis cōtinuus vt in vñca p̄do. vt. f. de
vñca. l. m. r. l. de tolō. l. fi. in isto currit seriatī t. nō seriatī
dies potuit agere vel nō potuit intendere iudic. vel nō. reus
dūcēti vel nō. si p̄s. relabā. h̄. querit. vt. l. de p. l. b. t. c. l. fi.
restitutio. q̄dam tamē in integrū. vt in diffinitio q̄ est. s. de m. in
teg. resti. l. fi. Alius vñli. r. vñli multa genera sunt. q̄ddā ē vñle
q̄d sūlūtū. sed et quo incipit est cōtinuus. vt. f. de calū. l. annū
t. de edi. edic. l. cum ser. Alius est vñli toto tpe. r. hic ē multiplex.
nam q̄dam est vñli vt nec seriatī dies p̄putant. nec abūtūt nec
minor erates. vt erat annū vñli q̄ rātur restitutio. h̄. m. o. r.
minor. vt. l. de tem. in int. re. l. i. r. l. fi. in fi. r. f. d. diuer. r. t. p. l. i.
Alius q̄ currebat. h̄. nō q̄ potuit. p̄curatorem dimittete. h̄. resti-
tutio vt annū datus. l. p. p̄tendis. vt. l. de resti. m. l. i. s. si est p̄
h. 4

sens̄ quē currit bo po. nō currit si ipedia fāgete. vt. L. 5 dicitur. et
tem. pres. l. q. 7. ff. quis or. in bo. po. seruef. l. s. dies. Est et quadriē
mū qd̄ dat maioribus et minoribus loco vtilis anni. et hic est cōti-
nu⁹ vi feriati dies et nō ferian currat. possit agere vel nō. s. absen-
tie abeo subducunt. et scđm hoc quo ad quid est vtile vt hac. l.
et. Dicānū m̄

a D. Vul'anni, in q
tria optebat ?curre
re actori copia agen
di, tecu defendendi, illi
dicadi.vt.s. d'viller,
pre.li.

Imperio. Justi. a. Joan. pp.
El peruvia cuā differentiā vti
lis anni in integris restitu
tionis a n̄a republica sepa
reos sancim? et in antiqua Rōma et i
hac alma vrbe. et in italiā. et in alijs
puincis quadrienniū cōtinuūtē
cūmodo n̄uerari: ex die ex quo ān?
utilis currebat. et id tps totius loci
esse cōmune. ex differēcia enī locorū
aliquā induci discrimē latiss nob ab
surdū visus est. **C**qd nō solū i mi
nor restitutōib quibus utilis annus
incipit currere ex quo vicesimi sexti
anni dies Gluxerit h̄z etiā in maiorū
hoc idē adhiberi sancim? vt et hic p
utili āno memorata cōtinuatio tps
obseruet ad interponendā cōtestatō
nem finiendāq litēb. Et quēadmo
dū omnis minor etas accipitur in
minor restitutōib. ita et in maiorū
tps i quo reipublice cā absuerit. vel

b.4 Continuit. quod
non est priuilegiatus,
licet facta rescindan-
tur, sed priuilegiate
rei darum s. restitutio*n* acc.

¶ *Totius i. omnium locorum accur.*

Dicitur. *i. differentia in hoc casu. sic et. ff. 8 instito. cu inter dum. alias aut. qmq; inducit. vt. ff. de eo qd cer. loco ideoq; et. ff. 8 off. procon. et. le. l. i. et. q.*

e Illuxerit, si mō habeat facultatē agendi. ⁊ b̄ si in minori etat
te cōtingit lesio, alioquin currīt a tpe lesionis. vt ar. ff. qñ ac. d̄ pe
cu. est an. l. i. s. ann⁹ fin. Ilo. qđ accipe qñ p̄scriptio cōplēta ē con
tra maiorē reuersus de absentia, ⁊ post modicū ips. ar. m̄ 2 ita. s.
e. auten, si minor sed ibi speciale.

¶ **Q**ui i*stato*, s*f. restitutio*nib*us* qui i*mpo*ri*is* i*ndicis* o*fficio* i*mua*st*. alias*
f*u*ture acti, de dolo v*el* q*d* met*us* causa, v*el* sum*bi* habent sua t*ra*.
G **C**ontinuat*o*, hoc si hic absens maior ledaf*tatio* t*p*e f*m* a*zo*,
vel maior i*q* est quadrienni*u*, si vero minore illud sol*u* h*a* b*z* re-
uersus, et currit ei t*at*i*u* post reversione, vt, si ex quib*us* ca*ma*, h*z* et si
p*re*. s*f.* si c*u* ferie, et s*f.* quot*ies*, et dic plene vt ibi d*iri*, et idem in m*io*s
re fileda*tpe* f*m* 2*ho*, vt q*r* res, v*l* u*capiat* et v*l* u*capi* ceperit con*tra*
p*decessor*z*, si aut* ledaf*in* p*tractu* m*inor* sem*p* dat quadrien*u*
n*um*, maior aut*nō* restituit*in* p*tractu*, vt, s*f. de rei*ti*, m*il*, q*a* pa*tre*, h*z* in t*p*esi q*d* potuit querere, vt, s*f. ex qui*, a*ma*, m*il*, y*eū*, h*z*
quid*ā* dicunt sem*p* dari quadrienni*u*, licet minore t*p*e sit les*io*, vt
dirim*?*, a*ti*, n*o*, q*d* temp*oce*.*

C Finiendaq; utrē, s. in int̄e, re, petitōez, et sic litis p̄testatiōē hō
p̄petuaf, vt. s. e, petende, q; fin vero 7, ff, de minorib⁹, pomponius
q; si quis, 7, s. de dolo, l, fi, s̄, ar, d̄tra, s̄, de minori, m̄tra, primo, r̄n, s̄,
ibi aduersari⁹ dolo appellauerat vt extenderet ip̄e. Itē q; s. e, pe
tende, q; q; si defensio, s̄, h̄ scđm illā, nā fauore rei h̄ p̄mituit, vnde
eo volente vltra retardaf, nō eo inuitō, vt h̄ic, idē dico in vlti in
rem sue rescissoria q; daf post restitutiōez, vt ip̄a quadriennio fu
niat si nō s̄ir p̄posita, vt, j, ti, i, l, fi, s̄ p̄t p̄petuari lit, cōtes, actio re
scissoria quī n̄la ler, q; p̄bileat, licet quidā p̄tradicat eā nō p̄pe
tuari f̄m d̄ho, sed, Jlo, h̄z cā p̄ cōtestata eo ip̄o q; in int̄e, restitutiō
est perita.

C *Omnis minor s. infantia pueritia adolescentia.* ●
C *Excipit. vt nō spuref in isto q̄driennio t̄po iure. primū sit simē
mediū ultimū ve etiā i minorē sic i maiorē dixim⁹. s. ti. h. l. qđ tpe. t
sic ē vnde q̄ ad hoc q̄r nō currit t̄ps minoris etatis vel iustie ablen-
tie. vt de quadriennio minuat. vt dixim⁹. s. ti. l. i. **I**te orapit t̄ps
q̄ imedio p aduersariū meli ne agā. **J**. quadriennū. vt. ff. e. intra
C *Nō absimilis. et sicut demū currit pscriptio. quadriennū ius**

norib^o post maiore etate, ita maiorib^o post reuersionem vel alie
sicut minores pleruā hodie iō pure alesi. sic et maiorib^s qd non
placit, sed sic pdicta tpa iuste absentie etcipit de quadriēnio qd
dat minorib^o. sic te quadriēnio qd dat maiorib^o, vt hic dicit, led
an qd alibi d^r de anno vni^o est p hāc. l. correctū. Rn. nō ar. i. ap. l.

• pāpūm⁹.in fi.

altis legitimis causis q̄ veterib⁹ le-
gis enumerat sūt fuerit occupati.
osne ex cipiaſ. ⁊ non sit abſimilis in
hac pte minor ⁊ maior restitutō.
Quibus ex causis^m **maiores i inter-**
grū restituant. liij.

Impa. Anto.a. OJilano.

¶ ppter officiū legatōis ad
me "bona fide facte absens
et indefensus" pdemnatus p
eo instauratōez iudicij iuf d'sideras
vt ex integro defēsiōib' tuis vtatis
nā eos qz q legatōis officio fungūt
in eo prauilegio eē quo sunt qui rei
publice causa absunt receptū ē.

Idem a. Dionisio.
Viccirco apō arbitrū p̄sen-
tuā tuā facere nō potuisti. qz
sub custodia militari iussu p̄-
fidis deriebar. idq̄ i vītate eē p̄fidi
puicie p̄bauer. accipies cāe instan-
ratōe. **I**mper. Diod. et Mart. aa.

m Quib' et
sis maiores in inti-
m' e. Sicut et dico

maioris f. milibus
treipu. cā absentib⁹ nū de ob⁹ etiā d⁹ q̄ qui ppter rei qualitates
testiuū vt in bo. fi. iudicis. vt. j. eo. in contractibus.

Buxr offi.ad me.s.principē a ciuitate tua.vel a me q̄a
princeps misit q̄ subq̄cī bona fide.s.interueniēte ex pte
tua.nō enim hoc studiose pcurasti.yt.f.e.Litē hq̄ qui.t.l.
qui data.s.i.

O *Indefensus.* i. nullo modo defensus. id est si fuit defensus sⁱ min^t legitime q^r tūc restituif ad totā causā. vt. s. de p^cura. quia absente sed si legitime defensus fuit. tūc ad appellandū tanta. vt s. de in mīte. re. l. fi.

P. *L*ondénatus, *l*ite *ante absentia* *c*onfes*a*lias nō posset vale*r*te *ipso iure* *d*iffinitiu*a*, *v*t. *j.* *d*e *iudi*c*io*n*e* *p*er *etandū*, *s. i.*

quidam accepti iustitiae.
• **R**epus romanorum et ff. s. i. sig. preto. s. f. t. legatis pro
tes distinguere ut dixim⁹. s. te pcur. qz absente.

9 *V*iccirco, arbitriu*s*, i. iudicē ordinariu*m*, sic, s. de postu, l. q̄s quis, sed videñō valere ipso iure quā nō tuerentur citatō

que sen. fine ap. l. i. 5. ite cū sed illud ibi dicit ad maiorem; exaggerationē, nā nec citat⁹ ibi fuit. hic sic fuit ad domū. vñ sūnia tenet. qā necessaria est restitutio. vñ pōt dici vt loquaſ de arbitrio ſpromiſiſario quū pcessit ſententia ut etiā uno abſente ſtarat ſniam, alias no habebet loci restitutio quū ſententia arbitri altera pte abſen-teni valeat. vt. ff. de arbi diem. §. si quis ex t. l. nō diſtinguet⁹. §. cū aut in fi. §. ſed prima vterior. qz in arbitrio ſi tener ſniam quo ad co-miſſionē ē penæ. nō tamen ex ea daf actio. Indenō restitutio cōtra ſententia. qd hic faciendū dicit. ſed habebet exceptionē in pena. vt. ff. de arbi. ſi cū diem. §. si quis. t de except. doſ. apud. §. ſin arbi-trum.

Layse, siā cepte, vt hic r. s. e succurnē, l. m. eadē.
Atracubo, vt in diuisionibz piperaz facte, vt s. cōmunia
vitis in l. majoribz.

Estin illi iiii.l.maior illo. Itē in vēditō esti enī nō alias vendit
tūx me inducas vt sedā.agore tradita d' volo.vt.ss. de dolo
et elegant. si em' i dolo me in precio decepisti. agā actōe et eo coni
tractu. vi. ss. de act. emp. iul. s. si vendor. 7. s. p. stratiū. et ar. s. vere
scin. ven. l. de dolo si nō dolo. aut ultra dimidiā me dece pisti. et nūc
siliter actio. c'eo h̄ctu. vt. j. de rescin. v. q. q. aut nō ultra dimidiā.
et tunenō agā. vt. ss. de mi. l. in cause. s. pe. sec. an. j. quadriennū tan
tum. quidam sic. sed tu dic vī. p. ad. xix. ann. prout alias actio' cō
petens durat. et q' lat appella officium non nisi p' co cred

a *Q*uem tu ergo ea soluta potest recrdi. ut in ant. decernimus
b *C*onmittit. i. n incidit in obligatōem. vt. ff. e. si cum. s. si m. et
c *A*lī dīstīn. s. et p̄omissō. r. s. f. r. l. sc.

d *A*lī p̄omissō. i. h̄ id qd̄ fuit a tū in p̄omissō. fuit enīz
actum ut adēset qn̄ atbiter p̄ipere

e *O*bnoxius. v. d̄
em̄ n̄ st̄nse s̄nne qui
s̄n non fecit p̄ntiam.
quo min⁹ arbitri mīas
possit ferre ut h̄ic r. ff
e. si cum dies. s. si arbi
titer. r. l. diem. s. si q̄
litigatō. r. l. n̄ ex o
bus.

f *A*rbitor. n̄
obtēperans.
sc̄ tu pater

g *E*st stipulat. s. ad
genā cū n̄ p̄ateas.

h *P*otēris. imovi
defipso iure ut q̄si
sub hac qd̄. s. ita dēmū. i
prin. que est h̄. So. ta
cita p̄dīno n̄ faci n̄
socium p̄dīnoale. vt
ff. de p̄di. r. de p̄dīo
extrinsecus. Itē ecō
tra vīd̄ n̄ exapi. vt
ff. e. diem. s. stan. q̄ est
h̄. sed ibi dicit nisi for
des r. c.

i *C*lausula. n̄ cū
multa in p̄omissō
pm̄gn̄ h̄incide. in
ter cetera oponitur
q̄n̄ q̄n̄ n̄līm̄ colūm̄ cō
mitti ex qua clausula
agit ut hic et. ff. e. ita
dēmū. n̄ fi. sed quid si
arbitri dolose tūlt sent
entiā n̄tolo p̄tium.
I. dicit stat. cum q̄
eripit vōlī acro z de
lei phare qd̄ hic face
re non p̄t. vt. ff. de et
cepit vōlī. l. q. s. i. Itē
dolus p̄mitte n̄ alij
noz. vt. ff. q̄ i fra. cre.
l. q̄ debitor. s. h̄ p̄
to fin. b. q̄ saltē n̄tē
tolo facit cū penaz pe
nit qd̄ suffici ut dica
exceptō locum hēat:

vt. ff. de vōlī excep. l. q. s. general. r. de ac. emp. si sterilis. s. cum per

j *R*enditorē. r. de tribu. illud. s. si tamen

k *E*n arbitris dīmittat. ar. j. de indic. vidu. ap. l. q. ac.

l *A*judicū. i. arbitror. sic ponit in aut. de ap. s. de ceps
coll. viii.

m *J*udicem. id est arbitrum.

n *P*restitū. a se partibus

o *E*lectus est. non agit iurauerit vel s̄i. sed scripterit om̄es se in
rāsse. cui scripture credit. s̄ue sit vez vel n̄. vt r. q̄. ff. de tonari. l. ex
hac. Et no. q̄ primus casus est qn̄ oēs scriptum est iurasse. secun
dus qn̄ partes tm̄. tercius quanto arbitr̄ tm̄. quartus quādo dī
citur ab uno vel vītō q̄ sit iuratum. non tamen scriptum inue
nīt. ac.

p *E*ddito. scripture arbitri vel publice vel in actis coram se.

q *P*restitū. i. iurauerit id q̄n̄d sequit.

r *S*imiliter in compositum. scriptum vel se.

s *S*criptum per alium

t *I*lligauerit. nec apit hic an iurauerint. s̄i dic vt i sup̄iori cātu

u *S*ed r. si p̄. depositōlo facia scripture in actis.

v *P*restitū. i. p̄. depositōlo direxim.

w *L*ibramenta. id est finem.

x *I*n his omnib. s. tribus casibus.

y *I*n factum. s. gnāli de qua dī. s. de sa. san. ec. s̄. n̄cim. r. s̄. n̄cim. r.

z s. e. l. i. r. dic in factū dari cū agit ad factū qd̄ est icertus. vel cum
dī. r. aut nouē dēdere p̄dic. ex hac. l. qn̄ est certū. r. rem qn̄ e ac
tum rei ven. vel qn̄ psonali et ex nīa fuerit tradita possētio et poi
stea amīla. vt. ff. de publi. l. qn̄. s. f. alē n̄ dī in rem et. Inīa nū
in casu. vt. infī. de of. iur. s. f.

1 *S*inaut. nihil tle
de tribō p̄dict casibus

2 *E*monē. nam

3 *V*ox nullius

4 *T*estī. l. iureur.

5 *S*imil. at iure ordi

6 *N*ā p̄. tūlā inīam

7 *I*nterpr̄al. vt. ff. d. ap.

8 *L*. qn̄. s. f. i. de

9 *P*erandū. s. illo. ar.

10 *J*. ac. co. de falt. si q̄s

11 *D*ecurio. que lunt ar.

12 *A*na. an ergo p̄ effete

13 *I*llis index vel arbitri

14 *D*e his que co. am eo

15 *A*cta lunc. l. post inīas

16 *D*ic q̄ sic. cū n̄ s̄. p̄

17 *H*ibiti. vt. ff. de te. r. r.

18 *Q*uod hic dicit est id

19 *Q*uia scriptura exige

20 *B*atque non adēta.

21 *A*Item erat solus. r. p̄

22 *B*oc q̄ posit est. r. d. te

23 *S*hi. ob. carmen. s. illo

24 *Q*uoq. r. q. item sena

25 *T*us. led. ar. r. ff. de te.

26 *L*. f. r. hoc no. Abo. i. l. l.

27 *M*ain in. de testi. s. ha

28 *B*etur. s. p̄. p̄ia place.

3 *J*udice. i. n̄ cora

4 *A*rbitor iurātū.

5 *S*upposito. eret

6 *F*enslus. q̄ si cōstet ua

7 *R*enētū n̄ i. scrip

8 *T*orā arbitro a n̄

9 *T*ario nec a p̄. p̄. n̄

preiudicet. ius est ergo in scripture.

10 *A*ncerti. incertum dī. q̄ eius effectus non est certus. imo eos

11 *E*ra est certum qd̄ nullum effectum habet.

12 *S*ancti. ut partes non teneātur stare. nisi pena ēēta p̄p̄o

13 *S*ita. vt. ff. e. l. i.

14 *E*cēdimus. h̄c aſit corrigit h̄anc. l. vīc. ad. s. f. r. vt hodie

15 *N*ō iuretur. r. est h̄c autē. de iudi. s. quia vero nūlē. col.

16 *V*it. r. habent hic quidam decēdimus. r. alī decrevit. sc̄. n̄

17 *U*ta constitutio.

18 *F*ieri. i. eligi

19 *S*acramēti. prestitia se vel a partibus fin. Abo. r. io. vt hīc in

20 *D*icit. et secundum h̄c habeas in. f. eis. sed. H. a se arbitro

21 *P*restitū tantum. r. pro eo finis h̄niū & autētice put habeo e. sic e. r.

22 *H*ic secundum eum partes non probarentur iurare. led quid si per

23 *N*ō iuretur. sit prestitū. Rēpondent quidam non valēt. q̄. r.

24 *L*egem factū est. vt. s. de legi. r. con. non dubium. sed. io. contra qua

25 *S*i forma seu qualitas at arbitr̄ sit improbata. non substan. naz. cō

26 *P*romittinō est. phibitū. led sic p̄. promitt̄ est. phibitū. vt. ar. ff. de

27 *H*ic. insti. que sub dī. s. quocūq. sic r. m̄. monq. nimia festinā

28 *T*ia punī. sed m̄. moniū n̄ cassat. vt. in ant. de testi. et ea que pa. s.

29 *V*nq. r. j. de secur. up. l. i.

30 *C*ontra h̄c phibitū alege.

31 *D*iale. sed quid silene dicunt valere. tu dic q̄ non. vt argu.

autem pperam in Questione seruorum
quidam venientes, sui animi crudelitatem
exerceant non aliter concedi
eis qui questiones seruorum expo-
scunt ad hoc venire: vel a iudicibus
audiri nisi prius tacticis sacrosanctis
scripturis deponant, q̄ non odio ser-
uorum vel propter offenditias cohere-
dum ad hoc venient. sed quia ali-
ter rerum hereditiarum veritate
exquirere vel ostendere non pmt.

autem ppteram in Questione seruoz
quidam venientes sui animi crudelitatem
exerceant non aliter concedi
eis qui questiones seruorum expo-
scunt ad hoc venire : vel a iudicibus
audiri nisi prius tactis sacrosanctis
scripturis deponant q̄ non odio ser-
uorum vel propter offensas cohere-
dum ad hoc venire. sed quia ali-
ter rerum hereditiarum veritatē exquirere
vel ostendere non p̄nit.

In aue. de his qui ingre.ad
appel.in fine colla.v.

dicitur. item et
aliquis duobus modis. si
pena pecuniaria et me-
tu infamiaeque. ut ini-
sti. de pe. teme. liti. circu-
ta primit.

Hoc sacramentum **com.**
bodie remittit, quū in initio
iuret nihil se calumpnione in
facto negotio eligere.

Ideo negotio exigere.
Idem a. Juli. pp.
Etm iudices nō aliter cau-
cas dignimere pcessimus: nisi
sacrosanctis euāgelijs ppor-
fitis k patrōnos causas in omni
orde terrarum qui romano imperio
suppositus est prius iurarer: ita per
ferre causas dispuimus": necessari-
um dūnīus presentem legem m-

Cre ait, calūniosam probationū eratōneꝝ p̄fscuit, nūc tormē
top̄ calūniosam exactōneꝝ p̄fscit, vel aliter sup̄ dūramento pro-
bationem exigentis ab alio fieri, tunc de iuramento probantibꝫ,
sed per seruorum alienorū questionem, quæ if. p. qñq; a seruis
vt. i. de questi. l. p. l. interrogari, et dicqd sit questiō, vt. ff. ad fil. l.
1. 6. questionem.

I. questionem
f De ponat. i. affit met. vt ponit. i. de testa. hac consultissima. circa finem.
g Loheredū. si forte de servis hereditarijs inter heredes q̄stio pos-
tuleat. vt. i. de q̄stio. l. fi.
h Veritatē. vbi ḡ veritas alif patet fieri nō p̄t admittit postulā-
tis desideriū. sic. ff. si q̄s cāu. si cū. i. r̄n. t. j. desp. eos. s. si q̄s. t. L. de-
tem. t. re. ap. q̄lāc. in fi. t. ad. l. cor. de fal. l. vbi. t. l. falsi. t. quō t. q̄n
iu. au. c. q̄ semel. ibi p̄q̄sita veritate t. c. t. s. de vere. t. mānich. l. qm.
in fi. t. faciūt hic q̄ minori uertet de vītate p̄icēda. vt diri. s. de edē.
Lis apud quem.

Hoc sacrum. qd. s. fiebat plures qnies erigebant aliquo
batōe genā in media cā. vt in auē. de iō qm gre. ad ap. q. fi.
col. v. vn̄ h̄clsumif. si videtētā plures iurari delere. vt. ff
de dam. inf. q. lona. q. pe. So. illa corrigit p. hāc. vel ibi est iudicium
hic in iudicio. Itē h̄ in auē. de testi. q. vero sepe. m. fi. Scolla. vñ. v
bi in medio iuratur occasione pbationū. sed ibi de jalio iuramen
to dicit.

Dicitur iudices propositi. si non tacit. vt. j. tit. i. l. tē nō nouā. in
pōn. nā de illa sit h̄ mērio q̄ fuit facta. q̄n istā. h̄ posterior sit
in ordine. sicut etiam alias pponunt h̄ nō tāgunt. vi. s. d. epi.
tcl. auē. si uidet. quā. n. iurat in pncipio q̄ si uidet q̄ omnia iuste
iudicabit. nō oportet q̄ suis iuret. vt in auē. ius iurā. qd̄ p̄s. ab his.
h̄. a equis. coll. q̄.

Patronos, i. aduocatos.
Disposuimus, vt. i. ti. i. re nob̄ nouā, q̄ p̄foni.

LXXVI

n In oīb̄ lītib̄. s. **QJ.** si p̄ ad pecuniaria s causas refert. vt
ff. de p̄. sig. L litis nōmen.
o **Fugientem.** s. retū
p Narratōe. i. dicere post li. p̄. vt. j. de li. p̄. te. l. i. s̄ certe imo. in
p̄n. debet fieri. vt. j. e. l. fi. q̄ ē p̄. So. sans d̄ fieri p̄mordio si stati p̄
fiatvi. s. p̄. t. ff. si cer.
pe. l. lecta. q̄. dicebā
q Elī p̄vtrius. q. p̄
loc apper adiucatoe
p̄tes nō debē in fraga
tōib̄ vel r̄fisionib̄ in
struere. qz p̄us fuit p̄
ipi adiucari iurent.
vel aliq̄d offm̄ l̄zaleā
in cā

nere per quam sancimus in omnibus litibus^m que fuerint post presen-
tem legem inchoate. non aliter neq; accorem neq; fugientemⁿ in primoz
dio litis exercere certamina. nisi post
narrationem^p et responsionem anti-
tequam utriusq; partis aduocati
sacramentum legitimum prestant.
ipse principales persone subeant iuri-
turandum et actor quidem iuret^r no
calumniandi animo litem^s mouisse
sed extimando bonam causam ha-
bere. Reus autem non aliter suis
allegationibus utatur nisi prius et
ipse iurauerit q; putatis se bona ini-
stantia^t uti ad reluctandum^u per-
uenerit. et postea utriusq; partis vi-
ros disertissimos aduocatos secun-
dum quod ante dispositum^v est a
nobis iuramentum prestare sacro-
sanctis videlicet euangelis an iudi-
cem positis.

In autem de his qui ingrediuntur ad ap. infra col. p.

In isto iuramento adijs **COR**
ciēdū ē nullā in tota lite exactu

videtq; recipies. vt. ff. de excep. l.i. s; puto h; ut originalis c; inspi-
cias. vt. ff. d; tona. q; id qd.
¶ **D**ouisse. vel mouere. vt. ff. fa. h; inf. h; q; familiie. It; an re-
mitteret b; iusfiradu; pentito t; psonis. ol; sic. vt. ff. de iurem. Liu-
iuran. h; iusfirandu;. hodie nō fin; q; idam. vt. l. e. h; s; qz. A; q; sic
quū nō inuenias correctu;. vt. L. de ap. p; apim; infi. It; an in-
cā ap. itez iuradū; si. P. t; A; q; non. vt in au;c. deis q; ingre. ad ap.
h; fi. col. v. t; p eo faciut iura omnia q; inducunt q; causa appellati-
onis sit eadem. cum prima. vt. ff. de iudi. p; ponebat. t; j. ne in vna
eadē cā liceat tertio p; uo. l.i. **I**o. h; t; p eo. t; de iudi. p; teradū. h; is-
oib;. t; in au;c. vt liu. iurēt. in pn. col. viii. t; ff. de dā. infec. q; bo; s; y-
pe. It; qd si triēmio finita sit iudicij instatia. h; n. itez iurān. It; dī-
cit **I**o. si in medio triēmij sit hudez mutat⁹ qd forte nō ē t; p; qui
er eisdē activo iudicet. ff. de iudi. moruo. t; l. p; ponebat. h; p; eo fa;c-
ff. ii. sol. cū a p; ote. It; in au;c. de testa. h; qz h; o. col. vq. vbi dīc ma-
linā litigatop; terefi. It; t; j. de iudi. p; terā. h; sin at. in medio. It;
qd fractio mutet patiente. reo h; nō cā. h; n. nō iurari t; p; qui super-
factio magis quā sup; actione iurefīm. D. l; z. E; zo. h; vt dīm. h; dēdē-
l. edita. It; q; iurabit qn; agit p; uictus h; voluntatē. vt. ff. de lile. cā.
l. iij. t; m. t; de ap. no tm. h; n. q; agit quū magis p; f; suū dedecus vi-
tandū agat. vt ibidē h; de lile. cā.

t *Bona instatia. cauetibi. qz re^o nō diuitare re suā esse vel se iugare re primere ad actorē. nā t̄ si sciat re p̄iere ad actorē si in iusta cāz h̄at sulēndi iudicis ut euictiois n̄ teletat ut b. sec^o in actorē dico. vel si rultra p̄t fitenti re ec̄ actoris. t̄ nihilomin^z aget te euictione. vt diri. ff. de ne. ge. at qnā. s. cū me.*
v *Eid re luctandū. i. ad defendendū.*
v *E postea s. sancti nūs.*
t *Dispositū ḡst. vt. j. de iudi. l. rem nō nouā. t̄ lege h̄auē. in sto iuramento*

f. cum clericis, s. & filiis, et in lumbarda, in t. de aduocatis & vice, minis, l. quicqz, r. l. quoniam t. c. sed certe illa lec cu clericis dicit in sacramento te iudicio fisi. Item in spiritualibz stat qd nō est iurandum, vt dicit decretalis, extra de iu. ca. litteras, sed in alijs dic clericum iurare, vt in pdicto ti. de iure. c. p. & fi. Alij distinxerunt, an agat siue conueniat clericus d suo facto, vt tūc iuret, quid inueniatur eum debet repurgare suam in conscientiam, vt. s. de is. qd ad e. confu. p. senti. s. sane, et alias, j. de testi seruos, vel de facto eccliesie & tunc h. de spiri tualibz vi de decimis & primis & similibz & tunc non iurare, si de alio pura vinea, iurare non qd se sed p. alium, vt extra de iur. calum. c. inherentes & c. in peracandis, et in lumbarda in dicto, c. quoniam r. s. de epis & cle, cum clericis. Item sacramentuz testis puro etiam remitti exp̄se fm. El. vt. ar. s. de feijs. l. i. sed. h. idem qd isto. Item a principe hoc potest remitti si huic legi faciat mentioez vt. ff. de le. i. q. si quis in prin. vt vni remissum alteri p̄fir. vt. ff. quod quisqz iur. l. i. & l. si quis. r. j. de fru. & li. ex pen. l. fi. Itē qd si aduersario dicit p. mendacium tale s. scriptum impetrā vel forte falsum, dico sup hoc etiam iurare imperante d. calū. vt. ar. ff. de in ius. vo. si is quoqz. r. ff. si qd in ius. vo. non ie. l. d. r. ff. si quis cauit, si cu in p̄zin.

a. **O**utilari, ad loc. ff. de pac, ius publicum, & dic in multa tri. i. annibilari.
b. **N**ullo mandato, l. p. bato & plato.
c. **F**ideiussione, unde vide ius iurandi cessare, sed nō cessat
d. **C**ircumscribi, i. ne sacramentum omittatur
e. **C**orporum, rogorum vel nauticiorum vel monachorum vel canonicorum, accur.
f. **F**ideiussione, i. rem ratam tomum habituz
g. **P**rocedere fancimus h. **S**tatiu. a. iudice
h. **O**valuerit, s. aduersarius i. **D**el alio presente
i. **P**ro quo agitur, si vna psona sit
l. **D**el plurim partem, plurimam partem intelligit. p. r. **O** idoneam & maiorem partem omnium hominum ciuitatis, & p. eis. ff. quod cuiusqz vnuerit, nomine, itē, s. acto, r. s. ex his, sed nos cum Jo. dicimus illos per quos defensē vnueritas vel maiori rem partem eorum, vt. ff. de condi. & de l. municipibz. r. ff. ad munici. l. municip. Elius in tibz, rbi sufficit si vnuus iuret, vt. j. si vnuus ex plurimo, u. vel, cu. l. i. esset enim ridiculum maiorem partem populi aliquibus magne ciuitatis detere iurare, iurabit ergo sindicus quia ipse habet legitimam administrationem, vt. s. c. s. quod obseruari, vel maior pars administracionis vt modo dicit. Item sindicus monasterij eadem ratione, quia aduersari legitimaz administrationem, sed fm. El. abbas tantum iurare. Item aduersariat fm. nos, sed fm. El. non, si nullus substitutus est sindic.

vel actor iuragabbas. Item si melius sit abbas iurare, quas sindicus ipsemet vel saltēte de iuritate, vt. s. de p. cura. l. fi.

Quod si actor apto batum iudici, **M**ecat, non ipso iure sed per sententiam vt in auten, vt litigarent, s. illo, r. j. p. n. responso, sed nonne hoc est iniquum, quum forte nō sit causam p. sequi. **K**n. non, quia ad alterum compelli tñr. vt. j. quomodo & quando iudex autem, qui s. nel. Item videnti qd non obteritur siquid habeant amittere, vt. j. t. i. p. perandum. s. fin ante lege que est contra So. ibi te absente qd iurauerat hic de praesente & non iurante, **N**arratione, s. in libello actoris.

Pro confessio, s. nunquid hic & superiori casu potenc appellare, quidam qd non. tu dic fm. Jo. q. sic. vt. ff. de ap. l. creditor. s. iussus. Item quod modo fertur sententiarit, non res. **K**n. immo est cōtra. sed post noluit altera p. iurare alias non datur diffinitina vt. j. de c. r. t. ap. l. fi. s. i. lud.

• **T**rium partes per iuramentum lites exerceant, & patroni causarum prebeat sacramentum, & ipsi iudices propositis sacrosanctis scripturis tam cause totius faciant examinationez qd suum proferant arbitrium: quid aliud nisi p. hominibz deo in omnibus causis iudicem esse credendum est. **A**ntiqua ita calunnia quiescente & eius ambagibz constitutō nra vilutida & compendiosa in terris clare at omnibz, & sit maximum dirimentarum causarum remedium. **S**ed pdictum sacramentum in litibz qdē que nondum sint inchoate prestari volumus in ipso litis p. mordio. **H**i autem cause adhuc pendentes inuentian. vel p. litem p. testatam & post solitas iudiciales cautelas iam prestitas, siquidem p. resto fuerit vtraqz psona in eadem ciuitate vel in territorio eius morat, & in his litibz sacramentum locum h. t. in primo post hanc legem ingressu eum compelli ius iurandum p. stare. **S**i autem vna pars absuerit, ne videatur propter absentiam psonae lis differti et aliquid p. atrium inueniat nro p. posito & qd p. compendio litiū introductum est in aduersariam figuram transformat. iubem presentem qdem psonam oimodo dare sacramentum, absentia aut dūtarat impētentibz litibz fm. qd supradictum est hoc p. c. d. **H**i autem vtraqz principali personae absuerit, ne diut. lites p. t. c. etiam sine batōne sacramentilites pendentis suo decurrat tramite.

Explicit Liber Secundus.

Pro Rei qualitas, p. loccipar et qd nō est semper ideo condemnandus, quid enī si actor fuit confessus tale quid propter qd reus non deberet dāri, p. a. & r. illam sibi, r. p. meum promissum qui caderet in constantissimum hominem, non telet nūc iudex cum condemnare, licet nō iurare, & hoc ex his verbis ipsa rei quali. t. c. Item nunquid potest petere tempus ad liberandum. **S**uleat sacramentum calunnie h. s. sic. vt dicit in respondendo. s. e. s. quod obseruari. Item nunquid qui iurare non vult tenebitur ille qui iuravit in iurarium, fm. y. K. i. a. Jo. contra, quia iuris execugio t. c. vt. ff. s. iniurias. Limuriam, s. is qui. **C**alum. i. acio que pro calum. dabat que in decima p. lites multabat. vt inst. de p. te. liti. s. h. t. c. autem **R**emedium, idem in alio iuramento, vt. ff. de iure iurā. l. i. **D**ormidio, i. post erordum in continentia, vt. s. e. circa prīm. t. **I**oraf. l. v. r. t. psona, & dic quid sit territorium, vt. ff. s. p. sig. p. o. illus. s. territorium **A**gressus ad iudicium **V**eroposito, quod est vt abi. breuerint lites. **D**ictum est, s. in pendentibz tantum **C**oncedi, i. remitti, sic. s. de arbi, ne in arbi. in fi. **E**absuerit, vt qd p. curatorem ab vtraqz parte litigatur.

Explicit Liber Secundus